

Tilinpäätös 2023

Khall 25.3.2024
Kvalt 10.6.2024

1.	Toimintakertomus vuodelta 2023	4
1.1.	Strategiset painopisteet valtuustokaudella 2021-2025	4
1.2.	Kunnanjohtajan katsaus	8
1.3.	Luottamushenkilöt toimitelmissä 1.8.2021 lähtien	9
1.4.	Yleinen talouskehitys	11
2.	Teuvan kunnan taloudelliset ja toiminnalliset näkymät sekä tilastoja	12
2.1.1.	Tulos	16
2.1.2.	Investoinnit	17
2.1.3.	Talouden tasapainottamisohjelma ja sen täytäntöönpano	19
2.2.	Tilikauden tulos	22
2.3.	Toiminnan rahoitus	23
2.4.	Rahoitusasema ja sen muutokset	26
2.5.	Kuntakonsernin toiminta ja talous	29
2.6.	Toimenpiteet toimintavuoden tuloksen johdosta	29
3.	Talousarvion toteutuminen	30
3.1.	Käyttötalous	30
3.2.	Kunnan päätöksenteko ja valvonta	36
3.2.1.	Kunnanvaltuusto	36
3.2.2.	Kunnanhallitus	37
3.2.3.	Hyvinvointivaliokunta	38
3.2.4.	Elinvoimavaliokunta	38
3.2.5.	Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja	39
3.2.6.	Keskusvaalilautakunta	39
3.2.7.	Vanhus- ja vammaisneuvosto	40
3.2.8.	Nuorisovaltuusto	40
3.3.	Osallisuuden toimiala	41
3.3.1.	Hallinto	41
3.3.2.	Hallinnon tavoitteet vuodelle 2023 ja toteutuminen	42
3.3.3.	Tiedonhallinta, tietoturva ja -suoja sekä tietohallinto	43
3.3.4.	Osallisuustyö	44
3.3.5.	Viestintä	45
3.3.6.	Osallisuuden toimialan hanketoiminta	45
3.3.7.	Muut yhteistoimintaosuudet	52
3.3.8.	Kirjasto	53
3.3.9.	Liikunta-, nuoriso ja kulttuuripalvelut	55
3.4.	Oppimisen toimiala	64
3.4.1.	Toimialan tavoitteet vuodelle 2023 ja toteutuminen	64
3.4.2.	Oppimisen toimialan hallinto	65
3.4.3.	Esi- ja perusopetus	66
3.4.4.	Lukio	71
3.4.5.	9.3.5.Varhaiskasvatus	75
3.4.6.	Henkilöstö	77
3.5.	Elinvoimatoimiala	78
3.5.1.	Elinvoimatoimialan tavoitteet vuodelle 2023 ja toteutuminen	79
3.5.2.	Elinvoimatoimialan hallinto	79
3.5.3.	Tilahallinto	80
3.5.4.	Yleiset alueet	81
3.5.5.	Vesilaitos	82
3.5.6.	Viemärlaitos	84
3.5.7.	Ruoka- ja puhtauspalvelut	85
3.5.8.	Kaavoitus, maanhankinta ja asuminen	85
3.5.9.	Maaseutupalvelut	87
3.5.10.	Jätelautakunta	87
3.5.11.	Viranomaislautakunta	88

3.5.12. Rakennusvalvonta	89
3.5.13. Elinkeinojen edistäminen	91
3.5.14. Työllisyydenhoidon palvelut	93
4. Tilinpäätöslaskelmat.....	94
4.1. Teuvan kunta.....	94
4.2. Konserni	98
5. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	102
6. Konsernitilinpäätös	117
6.1. Teuvan kuntakonsernin rakenne.....	117
6.1.1. Teuvan Vuokratalot Oy	118
6.1.2. Kiinteistö Oy Teuvan Kafiaari.....	118
6.1.3. TEAK Oy	119
6.1.4. Teuvan Kaukolämpö Oy	120
6.2. Osakkuusyhteisö	121
6.2.1. Suomen Yrittäjäopisto Oy	121
7. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	131

1. Toimintakertomus vuodelta 2023

1.1. Strategiset painopisteet valtuustokaudella 2021-2025

Uusi valtuustokausi on alkanut 1.8.2021 ja valtuuston toimikausi käsittää vuodet 2021-2025. Valtuustokauden kuntastrategiaa on valmisteltu eri toimielimissä ja erilaisten kuulemisten ja kommentointikierrosten kautta syksyiltä 2021 keväälle 2022 saakka. Valmistelussa on kuultu asukkaita, yhteisöjä, yrityksiä, kunnan esimiehiä ja muita kunnan organisaatioita ja sidosryhmiä. Valtuustoseminaareissa työstetty strategia hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 13.6.2022 § 30.

Valtuusto tiivistä kunnan arvoiksi seuraavat:

Merkittävimmäksi arvoksi katsottiin positiivisuus ja positiivisen kuntakuvan tuottaminen. Positiivisuuden katsottiin sisältävän kaikki muut merkittävät arvot. Se rakentuu strategiaa laatineiden mukaan kunnan houkuttelevuudesta ja itsenäisyydestä, asukkaiden osallisuudesta, yhteisöllisyydestä ja niin edelleen.

Visioksi työskentelyn aikana koostettiin lausahdus: **"Juuret elämään"**. Lausahduksen arvioitiin tarkoittavan "kasvua, turvallisuutta, palveluja ja toimivaa arkea, yhteisöön kuulumista, osallisuutta, avoimuutta ja mukaansa tempaavaa talkoohenkeä sekä hyvinvoinnin ja hyvän elämän edellytyksiä; kiinnittymistä paikkaan ja maahan, luontoyhteyttä, vahvaa kulttuuriperintöä, sukua ja perhettä, eli kaikkea sitä, minkä takia Teuvasta voi ajatella ja kertoa myös muille positiivisessa valossa."

Vision pohjalta koottiin kolme tahtotilaa:

1. Teuva on toimiva yhteisö
2. Teuvan kunta edistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia
3. Teuva on elinvoimainen ja houkutteleva paikka

Näiden kolme kokonaisuuden pohjalta työstettiin seuraavat tavoitteet ja niiden saavuttamiseksi suunniteltavat toimenpiteet:

Teuva on toimiva yhteisö

Tavoite	Toimenpiteet
Sosiaalisesti kestävä, osallistava ja asukkaitaan kuunteleva kunta	• Osallisuusohjelma jalostetaan konkreettiseksi osallisuuden vuosikelloksi: • Miten osallisuus toteutuu käytännössä kunnan eri palveluissa ja toiminnoissa • Millä tavoin asukkaita kuullaan suunnittelussa ja päätöksenteossa, matalan kynnyksen osallistaminen, jalkautuminen sinne missä ihmiset jo ovat • Nuorten toiveet ja aloitteet tulevat huomioiduksi asioiden valmistelussa samassa määrin kuin työikäisten tai ikääntyneiden näkökulmat • Pyrkimys kaksisuuntaiseen vuorovaikutukseen, sekä avoimuuteen että kuuntelemiseen • Kunnan ja yhdistysten yhteistyömallin rakentaminen, kumppanuutta kolmannen sektorin kanssa • Kokeilevaa kehittämistä, esim.: vanhempaintoimikuntatoiminnan kehittämistä, lasten ja nuorten epävirallisia kuulemisia (esim. Klubin toimikunta) • Eri alueiden ja kylien erilaiset tarpeet huomioiva kehittämisote; kaikille annetaan mahdollisuus tulla kohdelluksi samanvertaisina, tuetaan niitä, jotka tukea tarvitsevat • Edistetään palveluihin pääsyä niille, joilla on haasteita päästä niiden piiriin, kartoitetaan esim. mahdollisuuksia koulukuljetusten parempaan hyödyntämiseen kuntalaisten kulkemiseen • Hyvinvoinnin koordinointi; hyvinvointikertomus- ja suunnitelmatyö on osallistava prosessi • Kunnan viestinnän ja sosiaalisen median käytön tehostaminen, aktiivinen viestintä- ja markkinointikampanjointi
Elinvoimaa harrastuksista, lähiluonnosta ja vapaa-ajasta	• Avustetaan yhdistyksiä ja tuetaan yhdistystoiminnan toimintaedellytyksiä harrastusten ja vapaa-ajan toiminnan järjestämiseksi • Luodaan tiiviimpiä kumppanuuksia yhdistysten kanssa • Kuunnellaan yhdistysten kokemuksia ja tietoa asukkaiden tarpeista ja toiveista soveltuvien harrastus- ja vapaa-aikamahdollisuuksien löytämiseksi • Edistetään luontoyritysmatkailun ja hyvinvointiyrityrittäjyyden toimintaedellytyksiä • Kehitetään helppokulkuisia reittejä ja harrastuspaikkoja, jotka soveltuvat kaikenikäisille • Liikunta-alueet ja -paikat vastaavat kuntalaisten sekä urheiluseurojen ja muiden yhdistysten tarpeita
Turvallinen paikka elää	• Kuntatason varautuminen, varautumissuunnittelu, vastuiden suunnittelu • Liikkumisen ja kevyen liikenteen turvallisuuden lisääminen • Ulkoalueiden valaistus ja viihtyvyyden lisääntyminen

Teuvan kunta edistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia

Tavoite	Toimenpiteet
Ennaltaehkäistään lasten ja nuorten sekä perheiden haasteita	• Ennakkovaikutusten arviointi päätöksenteossa • Matalan kynnyksen kohtaamiset ja nuorten keskuuteen jalkautuva toiminta • Ennakoiva ote jo varhaiskasvatuksessa ja ensimmäisinä kouluvuosina, koko perheen huomioiminen lasten ja nuorten kasvun tukemisessa • Ehkäistään kiusaamista yhteisöllisyyttä ja ryhmäytymistä edistämällä • Nuorisotoiminnan (Klubi) vakiinnuttaminen, koulujen ja nuorisotyön yhteistyö; nuorten yhteisölliset tilat ja tapahtumat • Koulun ja koulun ulkopuolisten toimijoiden (esim. yhdistykset) yhteistyö • Nuorten mielenterveyshaasteiden kohtaaminen, kuunteleminen ja puheeksi ottaminen; psykososiaalisen tuen varmistaminen kouluilla, nopea apu tarvittaessa (yhteistyössä muiden toimijoiden, erityisesti hyvinvointialueen kanssa) • Toimivat yhdyspinnat eri toimijoiden (hyvinvointialue, muut kunnat ym.) kanssa • Toimivat ryhmäkoot ja riittävät henkilöstöresurssit • Lasten, nuorten ja perheiden maksuttomat liikunta- ja harrastustoiminnat
Luodaan mahdollisuuksia kasvaa, opiskella, oppia ja kiinnittyä työelämään sekä toimivaan arkeen	• Kouluverkkoa pohdittaessa huomioidaan lapsen etu, resurssien riittävyys, riittävä tuki, työvoiman saatavuus ja tilojen asianmukaisuus; koulumatkojen ei tule olla lapselle ja nuorelle erityisen merkittävä rasite; luodaan tasapuolet mahdollisuudet kaverisuhteisiin ja saman ikäisiin kavereihin • Ennakoidaan oppilasmäärien kehitystä ja tulevaisuuden työvoimatarpeita • Perheille on tarjolla erityyppisiä asuin- ja asuinaluearatkaisuja • Itsenäistyvien nuorten ja yksin asuvien asuinmahdollisuuksien tarjoaminen • Ennakoiva, matalan kynnyksen tuki yksinäisten ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten, aikuisten ja vanhusten tai mielenterveyshaasteisten kohtaamiseksi (esim. Teuvabiili-toimintamallin juurruttaminen)
Toimitaan luonto- ja ilmastoystävällisesti sekä tuleville sukupolville kestäväällä tavalla	• Huomioidaan luontokadosta ja ilmastotilanteesta juontuva yhteiskunnallinen kehityskulku; muutosten vaikutuksiin sopeutuminen; elinkeinojen ja elinolosuhteiden muutokseen varautuminen • Luontovaikutusten arvioinnin lisääminen päätöksenteossa • Energiaomavaraisuuden ja energiatehokkuuden edistäminen • Viheralueiden ja viherrakentamisen monimuotoisuuden huomiointi • Kartoitetaan mahdollisuuksia uusosuuskunta-ajattelun hyödyntämiseksi, esim. aurinkovoimaosuuskunta, yhteiskäyttö(sähkö)autot kylissä • Sähköautoilun kasvuun varautuminen

Teuva on elinvoimainen ja houkutteleva paikka

Tavoite	Toimenpiteet
Palvelut ovat lähellä asukkaiden arkea	- Kriittisten palveluiden säilyttäminen kunnan alueella; yhteistyö eri toimijoiden välillä palveluiden tuottamisessa - Helppotajuisten ja selkeiden sähköisten palveluiden lisääminen; viedään palveluita kylille tai (sähköisesti) suoraan koteihin - Eri ikäisten palveluihin pääsyn huomiointi, tuki sähköiseen asiointiin ja muuhun etäasiointiin - Tulevaisuuden kulkuyhteyksien ja -tapojen kartoittaminen - Kuntaorganisaation selkeä palvelurakenne ja yhteydenottokanavat - Kunnan omien palvelujen (mm. kirjasto, uimahalli, kuntosali) säilyttäminen riittävän laadukkaina ja saavutettavina, omatoimikäytön lisääminen - Aktiivinen viestintä palveluista ja muusta vapaa-ajantoiminnasta
Työntekijät ja perheet haluavat asua ja elää Teuvalla	- Teuvan tunnettavuuden lisääminen ja erottuva kuntamarkkinointi - Positiivisten kokemusten, hyvien mielikuvien ja tarinoiden kertominen - Elinvoimaisen ja vireän keskustan kehittäminen sekä kylien vireyden lisääminen - Osaajien houkuttelu; etätyömahdollisuuksien ja paikasta riippumattoman työn hyödyntäminen; työvoiman saatavuuden edistäminen - Luonnonläheisen, vapaa-ajaltaan vireän, maaseutumaisen asumisen markkinointi - Monipuoliset, viihtyisät asuinmahdollisuudet sekä perheille että yksin asuville; asuntojen saatavuus ja aktiivinen markkinointi; edullinen ja laadukas vuokra-asuntotarjonta - Työpaikkojen, asuinmahdollisuuksien ja vapaa-ajanmahdollisuuksien paketointi perheen kokoisiksi paketeiksi ja näiden markkinointi
Yritysten kasvulle ja verkostoitumiselle sekä pienyrittäjyydelle on vahva tuki	- Yritysvaikutusten arviointi ja yritysystävällinen päätöksenteko - Yhteistyö ja aktiivinen vuorovaikutus yrittäjien kanssa - Yritysten toimintaedellytysten tukeminen - Eri elinkaarivaiheissa olevien yritysten toimi- ja työtilojen tarjonta; aloittavien yritysten tukeminen alkuvaiheen maksuttomilla tai kustannustehokkailla tiloilla - Rahallisen tuen mahdollisuuksien (esim. hankerahoitus) kartoittaminen ja hakemisen tukeminen - Toimivien liikenne- ja kuljetusyhteyksien ylläpitämiseen tähtäävä päätöksenteko - Avoimuuteen perustuvat hankinnat - Yhteistyö tapahtumien ja koulutusten järjestämiseksi - Yritys- ja markkinatietoisuuden lisääminen, tutustuminen paikalliseen tarjontaan - Vauhdikkaat lupaprosessit ja hyvä tontti tarjonta - Yritysten verkostoitumisen tukeminen; yhteistyötä koulutustenjärjestäjien, kolmannen sektorin ja elinkeinoelämän kesken; seutukunnallinen yhteistyö - Yrittäjyyskasvatus - Ratkaisujen etsiminen työvoimapulaan ja työvoiman saatavuuteen; työperäisen maahanmuuton hyödyntäminen

Strategiaa on jalkautettu ja pantu toimintaan tässä talousarviossa toimialoittain kirjatuiissa tavoitteissa ja toimenpiteissä. Täten talousarviokirjan sisältö heijastaa strategiassa määriteltäviä tavoitekokonaisuuksia. Syksyllä 2023 erityisesti strategiseksi kärjeksi valittiin asuminen Teuvalla.

Strategian toteutumista toteutetaan ensi sijassa itsearviointimenettelyllä. Strategista itsearviointia toteutetaan kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen, hyvinvointi- ja elinvoimavaliokunnan sekä kunnan johtoryhmän toimesta. Lisäksi eri toimialat ja tulosalueet soveltavat itsearviointia oman toimintansa arvioinnin apuvälineenä.

1.2. Kunnanjohtajan katsaus

Teuvan kunnan vuoden 2023 taloudellinen tulos on vahva. Ylijäämä on peräti 4,1 miljoonaa euroa. Tämä siitä huolimatta, että toimintakulut ylittivät alkuperäisen talousarvion 1,3 miljoonalla. Tämä on peräti 9,0 %:n kasvu suunniteltuun nähden. Toimintakate oli 1,4 miljoonaa euroa pienempi kuin talousarviossa, rasisetta kuntatalouteen kertyi näin 12,8 % enemmän kuin talousarviossa. Konsernin tulos oli 4,6 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Kunnan lainamäärä pieneni noin kahdella miljoonalla eurolla. Vuoden päättyessä lainaa oli 11,7 miljoonaa eli 2 459 euroa asukasta kohden. Investointien toteutuma-aste jäi huolestuttavan pieneksi.

Loppuvuodesta Suomi ajautui taantumaan. Rakennusosaltaahan se alkoi, niin kuin usein ennenkin. Vuoden vaihtuessa kävi selväksi, että taantuma leviää hiljalleen kaikille kansantalouden lohkoille. Loppuvuodesta enää vain julkiset investoinnit olivat kasvussa. Inflaatio on ollut kuluneena vuonna voimakasta vuosikymmeniin. Sen myötä myös korkotaso on ollut aiempaa korkeampi.

Vuonna 2023 kunnissa on valmisteltu TE-24-uudistusta, jonka on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2025 alusta. Työllisyyspalvelut siirtyvät tällöin kuntien vastuulle. Etelä-Pohjanmaalle muodostetaan kolme työllisyysaluetta. Teuva kuuluu samaan alueeseen Kurikan, Kauhajoen, Kristiinankaupungin, Isojoen ja Karijoen kanssa. Palvelut tuottaa Suupohjan koulutuskuntayhtymä Vuoksi.

Kuntataloutta rasittavat palkankorotukset, muu kustannustason nousu sekä kohonneet korot. Toisaalta toistaiseksi verotuloja kertyy vielä hyvin, ja valtionosuksiakaan ei viime vuonna leikattu.

Hyvinvointialueet tekevät vuodelta 2023 kohtuullisen isoja alijäämiä. Ne ovat käynnistäneet isoja talouden sopeutusohjelmia ja yhteistoimintaneuvotteluja. Palveluverkkoa tarkastellaan kriittisesti. Osasta vuokrakiinteistöjä pyritään luopumaan. Vuokratasosta hyvinvointialueet pyrkivät tinkimään. Hyvinvointialueen sopeutustoimet näkyvät myös haasteina yhdyspintayhteistyössä kuntien kanssa.

Kirjaston peruskorjauksesta järjestettiin laaja kuntalaiskysely, jossa kysyttiin millaisia tiloja ja toimintoja tulevaisuuden kirjasto tarvitsee. 30.10.2023 kunnanhallitus myönsi hankesuunnittelua tekeväälle työryhmälle lisää aikaa esityksensä tekemiseen 30.6.2024 asti. 11.3.2024 kunnanhallitus teki päätöksen kirjaston siirtymisestä väistötiloihin epäilysin vakavan sisäilmaongelman vuoksi.

Valmistelutyötä on tehty mm. pump track –radan osalta, osallistavan budjetoinnin tiimoilta, kiinteistön energiakatselmuksia tehden sekä työnantajakuvaa työstäen.

Kaskisiin ja Kristiinankaupunkiin suunnitellut isot teollisuusinvestoinnit toteutuessaan muuttavat Suupohjan asemaa merkittävästi. Valmistaudumme näihin mahdollisuuksiin niin elinkeinotoimen, palvelujen kuin asuntotarjonnan kehittämisen muodossa.

1.3. Luottamushenkilöt toimielimissä 1.8.2021 lähtien

Uusi valtuustokausi alkoi 1.8.2021.

Teuvan kunnassa siirryttiin 1.6.2017 uuteen toimintamalliin jonka yhteydessä luovuttiin lautakunnista, lakisääteisiä lautakuntia lukuun ottamatta. Valmistelua ja kunnan kehittämistä ohjaamaan perustettiin tuolloin kaksi valiokuntaa: hyvinvointivaliokunta ja yhdyskuntarakennevaliokunta (*hallintouudistuksen jälkeen elinvoimavaliokunta*), jotka eivät tee päätöksiä vaan antavat poliittista ohjausta asioiden valmisteluun. Jokaisella valtuutetulla on paikka joko valiokunnassa tai kunnanhallituksessa. Päätösvaltaa käyttävät kunnanvaltuusto, kunnanhallitus ja viranhaltijat.

Kunnanvaltuusto

Lehtimäki Esko, puheenjohtaja	Mustonen Riikka
Heikkilä Ville, 1. varapuheenjohtaja	Nevanperä Toni
Ketomäki Jaakko, 2. varapuheenjohtaja	Nikitin Jorma
Ilkkala Jaana, 3. varapuheenjohtaja	Ollikkala Ari
Aho Hannu	Panttila Eliisa
Erlands Kaj	Penttinen Ari
Filppula Mauri	Salmela Anu
Hietikko Annina	Syväluoma Saija
Kaleva Paula	Tamsi Lasse
Keski-Karhu Timo	Tamsi Satu
Kiuru-Sundberg Marjo	Viljanmaa Kaisu
Kohtala Päivi	Åkerblad Irma
Koski Sauli	
Laitila Samu	
Metsäranta Esa	

Hyvinvointivaliokunta

<u>Varsinainen jäsen</u>	<u>Henkilökohtainen varajäsen</u>
Heikkilä Ville, puheenjohtaja	Simpura Kari
Kohtala Päivi, varapuheenjohtaja	Nevala Anna-Kaisa
Keski-Karhu Timo	Hautamäki Markku
Laitila Samu	Holma Sabine
Lehtimäki Esko	Sievi-Korte Tero
Mustonen Riikka	Lähteenmäki Risto
Penttinen Ari	Hangasluoma Anneli
Syväluoma Saija	Aho Henry
Viljanmaa Kaisu	Santikko Jenna

Elinvoimavaliokunta

<u>Varsinainen jäsen</u>	<u>Henkilökohtainen varajäsen</u>
Ketomäki Jaakko, puheenjohtaja	Niska Jaripekka
Hietikko Annina, varapuheenjohtaja	Murto-Koivisto Pekka
Aho Hannu	Harjula Irma
Filppula Mauri	Rintaluoma Jyrki
Ilkkala Jaana	Kuusela Antti
Nikitin Jorma	Piikkilä Veli
Ollikkala Ari	Korpela Tapio
Salmela Anu	Peltoniemi Juha
Åkerblad Irma	Siipola Salla

KunnanhallitusVarsinainen jäsen

Nevanperä Toni, puheenjohtaja
 Kaleva Paula, 1. varapuheenjohtaja
 Panttila Eliisa, 2. varapuheenjohtaja
 Erlands Kaj
 Kiuru-Sundberg Marjo
 Koski Sauli
 Metsäranta Esa
 Tamsi Lasse
 Tamsi Satu

Henkilökohtainen varajäsen

Siljamäki Antti
 Åkerblad Irma
 Nikitin Jorma
 Laitila Samu
 Kohtala Päivi
 Ollikkala Ari
 Syväluoma Saija
 Haapala Jouko
 Viljanmaa Kaisu

KeskusvaalilautakuntaVarsinainen jäsen

Kiviluoma Jarmo, puheenjohtaja
 Sievi-Korte Tero, varapuheenjohtaja
 Honkilahti Katri
 Rantala Jouko
 Wideroos Raija

Varajäsenet (nimetty siihen järjestykseen, jossa tulevat varsinaisten sijaan)

1. Ovaska Tapani
2. Birling Päivi
3. Luhtala Jorma
4. Aho Henry
5. Lähteenmäki Risto
6. Nevala Anna-Kaisa
7. Lehto Raija

TarkastuslautakuntaVarsinainen jäsen

Keski-Karhu Timo, puheenjohtaja
 Salmela Anu, varapuheenjohtaja
 Aho Hannu
 Filppula Mauri
 Nevala Anna-Kaisa

Henkilökohtainen varajäsen

Holma Sabine
 Peltoniemi Juha
 Harjula Irma
 Penttinen Ari
 Sievi-Korte Tero

ViranomaislautakuntaVarsinainen jäsen

Ilkkala Jaana, puheenjohtaja
 Korpela Tapio, varapuheenjohtaja
 Hietanen Reino
 Hietikko Annina
 Penttinen Ari

Henkilökohtainen varajäsen

Kuusela Antti
 Niska Jaripekka
 Harjula Irma
 Simpura Kari
 Rintaluoma Jyrki

1.4. Yleinen talouskehitys

Hintojen ja korkojen nousu on vähentänyt investointeja ja kotitalouksien kulutusta. Suomen talous supistuu 0,5 prosenttia vuonna 2023. Talouden tilanne oli alkuvuonna ennakoarvioita heikompi ja kolmannella neljänneksellä tuotanto väheni selvästi. Myös loppuvuoden taloustilanne on edelleen heikko ja Suomen bruttokansantuote (BKT) supistuu tänä vuonna 0,5 prosenttia. Heikoin tilanne on rakentamisessa, mutta myös palveluiden hyvä kasvu on pysähtynyt.

Vuonna 2024 inflaation hidastuminen ja korkojen kääntyminen laskuun yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja. BKT kasvaa 0,7 prosenttia vuonna 2024. Kulutuksen ja investointien kasvu voimistuu vuonna 2025 ja talous kasvaa 2,0 prosenttia. Vuonna 2026 kasvu on 1,6 prosenttia. Maailmantalouden kasvua on hidastanut inflaatio ja korkojen nousu sekä geopolittiset jännitteet. Inflaation nopea hidastuminen ja hyvä työllisyystilanne tukevat kuitenkin kasvunäkymiä jatkossa. Korkojen odotetaan myös laskevan aiempia odotuksia nopeammin. Tunnelmat rahoitusmarkkinoilla ovatkin olleet viime aikoina melko optimistiset. Maailmantalouden kasvu on 2,7 prosenttia vuonna 2024 ja vuonna 2025 3,0 prosenttia.

Työllisyys laskee hieman vuonna 2024, mutta kasvaa vuodesta 2025 lähtien. Vuonna 2026 15–64-vuotiaiden työllisyysaste on lähes 75 prosenttia ja työttömyysaste 6,6 prosenttia. Julkisyhteisöjen alijäämä on 2,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Alijäämä kasvaa vuonna 2024 3,5 prosenttiin heikon talous- ja työllisyyskasvun sekä hitaan verotulojen kasvun vetämänä. Julkisyhteisöjen alijäämä kohenee jatkuvuotina noin 3,0 prosenttiin suhteessa BKT:sta, kun hallituksen sopeutustoimet alkavat purra sekä talous ja työllisyys alkavat kasvaa ennustejakson lopulla.

Valtionhallinnon alijäämä pysyy mittavana läpi koko ennustejakson, eikä paikallishallinnossakaan ole odotettavissa alijäämien oikenemista. Valtion ja paikallishallinnon alijäämien sekä hitaan talouskasvun seurauksena velkasuhde jatkaa kasvuaan, eikä se ole kääntymässä laskuun näköpiirissä olevalla talouden kehityksellä.

Tuotannon laskun myötä työvoiman kysyntä vähenee ja työllisten määrä kääntyy laskuun. Vuonna 2024 työllisyys vähenee tilapäisesti ja työllisyysaste laskee. Yritykset vastaavat heikkoon työvoiman kysyntään kuitenkin pääosin lomautuksin sekä muihin työvoimajoustoihin turvautumalla mieluummin kuin irtisanomisin. Työtuntien määrä supistuukin enemmän kuin työllisyyden. Erityisesti rakentamisen supistuminen lisää työttömyyttä vuosina 2023 ja 2024. Työttömyysaste nousee 7,5 prosenttiin vuonna 2024. Vuosina 2025 ja 2026 talouden kasvu on varsin vahvaa ja työllisyys lisääntyy lähes prosentin vuosittain. Työllisyyden kasvu on laaja-alaista ja sitä tukevat myös hallituksen työvoiman tarjontaa lisäävät toimet, joista ensimmäiset astuvat voimaan vuonna 2024. 15–64-vuotiaiden työllisyysaste saavuttaa lähes 75 prosentin tason vuonna 2026.

Lähde: Taloudellinen katsaus, Talvi 2023, Valtiovarainministeriön julkaisuja – 2023:95

Hyvinvointialueet vastaavat sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä

Hyvinvointialueet muodostettiin sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksessa, joka oli yksi Suomen historian merkittävimmistä hallinnollisista uudistuksista. Uudistusta tarvittiin yhdenvertaisten palvelujen varmistamiseksi, kaventamaan hyvinvointi- ja terveyseroja, sekä hillitsemään kustannusten kasvua.

Hyvinvointialueet ovat itsehallinnollisia alueita. Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu valtion rahoitukseen, eikä alueilla ole toistaiseksi verotusoikeutta. Rahoituksessa otetaan huomioon alueiden väliset erot palvelutarpeissa.

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.1.2023, jolloin Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän sosiaali- ja terveystalvet siirtyivät Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen järjestettäväksi. Hyvinvointialueita on kaiken kaikkiaan 21, ja ne muodostuvat pääosin maakuntajaon pohjalta.

2. Teuvan kunnan taloudelliset ja toiminnalliset näkymät sekä tilastoja

Tilinpäätös 2022

Vuoden 2022 tilinpäätöksessä tulos on **2 893 605 euroa**, mikä on noin 0,8 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä vuonna 2021. Vuosikate on 4 miljoonaa euroa. Taseeseen kertynyt ylijäämä oli vuonna 2021 0,5 miljoonaa euroa. Vuonna 2022 taseessa on ylijäämää 3,4 miljoonaa euroa, joka tekee 704 euroa/asukas.

Sosiaali- ja terveystoimenot nousivat 7,6 prosenttia 23,6 miljoonaan euroon. Kunnan muut kuin sosiaali- ja terveystoimenot kohdistuvat toimintamenot nousivat 0,7 prosenttia eli noin 100 000 euroa.

Verotuloja kertyi 18,3 miljoonaa euroa, mikä oli noin 700 000 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna 2021. Valtionosuuksia maksettiin 20,8 miljoonaa euroa. Edelliseen vuoteen 2021 verrattuna nousua oli noin 1,7 miljoonaa euroa.

Velan määrä laski lähes 3 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisten lainojen määrä laski 11,7 miljoonaan euroon. Lyhytaikaista rahoitusta kuntatodistusten muodossa ei vuoden vaihteessa ollut lainkaan.

Tilivuoden 2022 päättyessä kunnalla on yhtenäiskoulun vuonna 2015 tehtyyn peruskorjaukseen liittyen vaatimus YIT Oyj:lle. Aluskatteessa ilmenneeseen homekasvustoon liittyen on esitetty rakentajalle vaatimus sen korjaamisesta. Alkuvuodesta 2023 rakentaja on haastettu oikeuteen virheensä korjaamiseksi. Elinvoimatoimialan arvion mukaan virheen korjaamisen kustannusarvio on 1,5 miljoonaa euroa.

Talousarvio 2023

Vuoden 2023 talousarviossa toimintakulujen arvioidaan laskevan noin 61 prosenttia vuoden 2022 talousarviosta. Taustalla on suurimpana yksittäisenä perusteena sote- sekä pela- toimintojen järjestämisen siirtyminen kunnalta hyvinvointialueelle. Toimintatuottojen arvioidaan laskevan vuoden 2022 talousarvioon nähden noin 3,46 prosenttia. Toimintakate laskee noin 67,46 prosenttia.

Vuosikate vuoden 2023 talousarvioehdotuksessa on 6 miljoonaa euroa. Tuloksen arvioidaan olevan noin 4,8 miljoonaa ylijäämäinen.

Suuri investointi, uusi päiväkotikoti valmistui ja otettiin käyttöön 4.4.2022. Vuonna 2023 investoinnit tulevat olemaan pienempiä. Uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen liittyvät investoinnit ovat merkittävässä roolissa ja nykyisessä maailmantilanteessa tärkeitä.

Tilinpäätös 2023

Työttömien työnhakijoiden määrä nousi Etelä-Pohjanmaalla vuoden takaisesta vertailuajankohdasta 882 henkilöllä eli 13,7 prosentilla. Edellisestä kuukaudesta työttömien työnhakijoiden määrä nousi 1292 henkilöllä. Koko maassa työttömien työnhakijoiden määrä nousi vuoden takaisesta 14,3 prosentilla.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Etelä-Pohjanmaan alueella 8,6 prosenttia, joka oli Manner-Suomen toiseksi alhaisin. Koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 11,2 prosenttia. Etelä-Pohjanmaan kunnista työttömien työnhakijoiden määrä nousi suhteellisesti eniten vuoden takaisesta Ähtärissä (68 %), Alavudella (56 %) ja Isossakyrössä (29 %).

Lomautettujen lukumäärä joulukuun lopussa oli 1729, jossa nousua oli 656 henkilöä (61,1 %) viime vuoden vertailuajankohtaan. Viime kuukaudesta lomautettujen lukumäärä nousi 664 henkilöllä. Pitkäaikaistyöttömiä oli kuukauden lopussa 1391 henkilöä, mikä oli 203 henkilöä (17,1 %) enemmän kuin vuosi sitten.

Uusia avoimia työpaikkoja Etelä-Pohjanmaalla oli kuukauden aikana 1653 kappaletta, joka oli 1350 kappaletta (-45 %) vähemmän kuin vuosi sitten. Kuukauden aikana avoimena oli kaikkiaan 3057 työpaikkaa.

Tilastokeskuksen väestönmuutosten ennakkotietojen mukaan Teuvan kunnan joulukuun 2022 väkiluku oli 4863 henkilöä. Vuotta myöhemmin, eli tilinpäätöshetkellä 31.12.2023, väestötilaston alustavien tietojen mukaan Teuvalla asui 4758 henkilöä.

Vuoden 2023 talousarvion käyttötalousosan ulkoinen toimintatuloarvio oli 3,6 miljoonaa euroa. Käyttötalousosan tuloja kertyi 3,55 miljoonaa euroa eli 98,5 % talousarviosta. Tuloslaskelman mukaan toimintakate oli -12,3 miljoonaa euroa (104 %). Vuoden 2022 tilinpäätöksessä lukema oli -35 miljoonaa euroa. Verotuloja kirjattiin 10,97 miljoonaa euroa (103,7 %). Valtionosuuksia 6,97 miljoonaa euroa (100,5 %). Taustalla on suurimpana yksittäisenä perusteena sosiaali- ja terveys- sekä pelastustoimintojen järjestämisen siirtyminen kunnalta hyvinvointialueelle.

Väestö- sekä työllisyystilastoja

VÄKILUKU VUODEN LOPUSSA											
VUOSI	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 *)
VÄKILUKU	5656	5543	5482	5363	5269	5158	5076	4994	4952	4862	4758

*) ennakkotieto 13.3.2024

Väestö osa-alueittain 31.12.2022 **)				
	<i>miehet</i>	<i>naiset</i>	<i>yh- teensä</i>	<i>muutos 2021- 2022</i>
Kirkonkylä	1 348	1 408	2 753	-37
- Kk, taajama-alue	1105	1 193	2 298	-32
- Kk, haja-asutusalueet	243	212	455	-5
- Kk, haja-asutus (ilman Luovankylää)	203	174	377	-9
- Kk, Luovankylä	40	38	78	4
Talouskylät (ilman Kirkonkylää)	1 134	948	2 082	-54
Horo	104	88	192	-16
Kauppila	169	142	311	-13
Norinkylä	145	117	262	0
Perälä	309	257	566	-7
Riippi	179	137	316	-6
Äystö	228	207	435	-12
Muut	17	10	27	1
Yhteensä	2 499	2 363	4 862	-90

**) ei tietoja saatavilla vuodelle 2023

TEUVAN VÄESTÖN IKÄJAKAUMA v. 2000 - 2022						
Vuosi	0-6 vuotiaat	7-14 vuotiaat	15-24 vuotiaat	25-64 vuotiaat	Yli 65 vuotiaat	Väkiluku yht. 31.12.
2000	436	696	756	3272	1460	6620
2001	431	673	722	3224	1458	6508
2002	416	642	715	3160	1470	6403
2003	413	614	722	3125	1466	6340
2004	407	591	720	3083	1506	6307
2005	390	568	723	3040	1499	6220
2006	387	539	700	3007	1525	6158
2007	385	522	723	2994	1534	6158
2008	385	516	700	2959	1517	6077
2009	363	520	642	2936	1501	5962
2010	375	517	609	2884	1538	5923
2011	368	517	599	2785	1578	5847
2012	369	502	565	2748	1583	5767
2013	379	483	540	2646	1608	5656
2014	380	458	505	2567	1633	5543
2015	355	467	482	2507	1671	5482
2016	348	453	470	2437	1655	5363
2017	324	446	475	2372	1652	5269
2018	301	438	449	2307	1663	5158
2019	288	433	451	2231	1673	5076
2020	274	432	437	2139	1712	4994
2021	259	436	441	2089	1727	4952
2022	258	428	418	2057	1701	4862
2023						

Väestön ikärakenne 31.12.				
	0-6 v.	7-64 v.	65-74 v.	75- v.
2010	375	4010	710	828
2011	368	3901	743	835
2012	369	3815	753	830
2013	379	3669	793	815
2014	380	3530	802	831
2015	355	3456	844	827
2016	348	3360	837	818
2017	324	3293	859	793
2018	301	3194	875	788
2019	288	3115	895	778
2020	274	3008	897	815
2021	259	2966	877	850
2022	258	2903	865	836
**2023				

VÄESTÖNMUU- TOS 2022-2023	Synty- neet	Kuolleet	Luon- noll. väes- tönli- säys	Kuntien välinen tulo- muutto	Kuntien välinen lähtö- muutto	Kuntien välinen netto- muutto	Maahan- muutto	Maasta- muutto	Netto- maahan- muutto	Koko- nais- muu- tos	Väki- luku
Väkiluku 1.1.2022											4952
Tammikuu	5	15	-10	17	14	3	0	0	0	-8	4944
Helmikuu	3	8	-5	12	7	5	0	0	0	0	4944
Maaliskuu	3	3	0	11	6	5	2	1	1	6	4950
Huhtikuu	2	5	-3	14	11	3	0	0	0	0	4950
Toukokuu	3	7	-4	11	9	2	0	0	0	-1	4949
Kesäkuu	3	10	-7	8	19	-11	4	2	2	-16	4933
Heinäkuu	3	11	-8	11	20	-9	2	0	2	-15	4918
Elokuu	2	8	-6	11	47	-36	0	0	0	-42	4876
Syyskuu	5	6	-1	9	14	-5	2	0	2	-4	4872
Lokakuu	1	12	-11	16	15	1	2	0	2	-8	4864
Marraskuu	2	9	-7	8	13	-5	1	0	1	-11	4853
Joulukuu	3	6	-3	27	14	13	0	0	0	9	4862
Yhteensä	35	100	-65	155	189	-34	13	3	10	-90	

2023 ENNAKOL- LISET TIEDOT	Synty- neet	Kuolleet	Luon- noll. väes- tönli- säys	Kuntien välinen tulo- muutto	Kuntien välinen lähtö- muutto	Kuntien välinen netto- muutto	Maahan- muutto	Maasta- muutto	Netto- maahan- muutto	Koko- nais- muu- tos	Väki- luku
Väkiluku 1.1.2023											4862
Tammikuu	1	10	-9	13	9	4	0	0	0	-6	4856
Helmikuu	4	14	-10	9	11	-2	0	0	0	-12	4844
Maaliskuu	4	11	-7	11	5	6	2	0	2	1	4845
Huhtikuu	2	10	-8	14	12	2	1	1	0	-6	4839
Toukokuu	0	9	-9	17	11	6	0	0	0	-3	4836
Kesäkuu	0	5	-5	12	15	-3	4	1	3	-5	4831
Heinäkuu	2	7	-5	2	22	-20	3	0	3	-22	4809
Elokuu	1	5	-4	13	17	-4	2	0	2	-5	4804
Syyskuu	1	6	-5	17	22	-5	0	0	0	-10	4794
Lokakuu	0	6	-6	3	17	-14	0	4	-4	-24	4770
Marraskuu	4	11	-7	12	8	4	0	0	0	-3	4767
Joulukuu	4	12	-8	10	11	-1	0	0	0	-9	4758
Yhteensä	23	106	-83	133	160	-27	12	6	6	-104	

TYÖLLISTYMINEN

Teuva 2022	Työttömät työnhaki- jat (ml. lo- maut.)	Lomau- tetut	Miehiä	Naisia	Alle 25-v työttömät	Yli 50-v työttömät	Pitkäaikais- työttömät	Avoimia työpaik- koja	Työttö- myys- aste
Tammikuu	151	28	96	55	27	78	36	29	7,50 %
Helmikuu	168	35	105	63	27	80	40	33	8,30 %
Maaliskuu	147	20	89	58	19	75	37	40	7,30 %
Huhtikuu	146	21	86	60	19	68	35	46	7,30 %
Toukokuu	129	8	71	58	10	59	35	33	6,40 %
Kesäkuu	145	16	75	70	20	66	35	42	7,20 %
Heinäkuu	151	16	73	78	15	66	39	42	7,50 %
Elokuu	126	10	64	62	14	61	35	27	6,30 %
Syyskuu	140	24	81	59	16	68	33	34	7,00 %
Lokakuu	150	27	85	65	24	71	31	41	7,50 %
Marraskuu	161	40	95	66	23	81	30	19	8,00 %
Joulukuu	193	64	119	74	37	99	33	13	9,60 %
Teuva 2023	Työttömät työnhaki- jat (ml. lo- maut.)	Lomau- tetut	Miehiä	Naisia	Alle 25-v työttömät	Yli 50-v työttömät	Pitkäaikais- työttömät	Avoimia työpaik- koja	Työttö- myys- aste
Tammikuu	175	50	113	62	27	81	39	25	8,7
Helmikuu	179	54	109	70	26	78	38	22	9,1
Maaliskuu	160	41	103	57	21	72	44	42	8,2
Huhtikuu	146	27	93	53	20	69	44	34	7,4
Toukokuu	122	15	81	41	18	59	46	22	6,2
Kesäkuu	150	22	92	58	21	67	41	17	7,7
Heinäkuu	174	37	106	68	23	83	43	21	8,9
Elokuu	136	18	82	54	20	68	46	26	6,9
Syyskuu	151	25	87	64	20	73	46	18	7,7
Lokakuu	170	41	104	66	21	81	47	15	8,7
Marraskuu	176	41	111	65	21	89	51	11	9
Joulukuu	207	63	130	77	26	100	50	19	10,6

2.1.1. **Tulos**

Vuoden 2023 tilinpäätöksessä tulos on **4 101 177,42 euroa**, mikä on noin 1,2 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä vuonna 2022. Vuosikate on 5,5 miljoonaa euroa. Taseeseen kertynyttä ylijäämää oli vuonna 2022 3,4 miljoonaa euroa. Vuonna 2023 taseessa on ylijäämää 7 525 247,29 euroa, joka on 1 528 euroa/asukas. (Vuonna 2022 ylijäämää oli 704 euroa/asukas.)

Verotuloja kertyi lähes 11 miljoonaa euroa, mikä oli kuitenkin noin 7 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna 2022. Valtionosuuksia maksettiin 6,97 miljoonaa euroa. Edelliseen vuoteen 2022 verrattuna laskua oli noin 14 miljoonaa euroa. Suurin yksittäinen syy verotulojen ja valtionosuuksien pienempään määrään on hyvinvointialueiden aloittaminen sekä LLKY:n kustannusten poistuminen vuoden 2023 alusta. Hyvinvointialueuudistuksen myötä verot, valtionosuudet sekä palvelujen ostot eivät ole vertailukelpoisia vuosien 2023 ja 2022 välillä.

Velan määrä laski 1,98 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisten lainojen määrä laski 9,7 miljoonaan euroon. Kuntatodistuksia ei vuoden vaihteessa ollut. Antolainasaamisten lisäystä oli 315 000 euroa.

Teuvan kunnan henkilöstökulut olivat vuonna 2022 9,49 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut laskivat 230 000 euroa (2,4 prosenttia) edelliseen vuoteen verrattuna ollen vuonna 2023 9,26 miljoonaa euroa. Maksettujen palkkojen määrä nousi noin 167 000 euroa (2,3 prosenttia) ollen noin 7,4 miljoonaa euroa. Henkilösivukulut laskivat noin 450 000 euroa (19,8 prosenttia). Henkilösivukulujen laskuun vaikutti eläkemenerusteisen maksun poistuminen vuonna 2023, sen tilalle tuli tasausmaksu joka jaettiin hyvinvointialueiden ja kuntien kesken siinä suhteessa mikä oli kuntien ja hva:n osuus niiden julkisten alojen eläkelain 85 ja 86 §:ssä tarkoitetuista työansioista lain voimaan tullessa. Alustavasti Keva käytti ennusteena sitä, että kuntiin jää 45 % palkkasummista, hyvinvointialueille 55 %. Teuvan kunnan maksuosuus tasausmaksusta oli vuonna 2023 noin 350 000 euroa.

Sairausvakuutus- ja tapaturmakorvauksia kunnalle maksettiin noin 56 000 euroa, ollen noin 40 000 euroa vähemmän kuin vuonna 2022.

Vuonna 2023 henkilöstökulut muodostivat noin 58 prosenttia kunnan toimintakuluista.

Tilivuoden 2022 päättyessä kunnalla oli yhtenäiskoulun vuonna 2015 tehtyyn peruskorjaukseen liittyen vaatimus YIT Oyj:lle. Aluskatteessa ilmenneeseen homekasvustoon liittyen esitettiin rakentajalle vaatimus sen korjaamisesta. Alkuvuodesta 2023 rakentaja on haastettu oikeuteen virheensä korjaamiseksi. Elinvoimatoimialan arvion mukaan virheen korjaamisen kustannusarvio on 1,5 miljoonaa euroa. Tuomioistuinsovittelu asiassa järjestettäneen toukokuussa 2024.

2.1.2. Investoinnit

Investointisuunnitelma talousarviossa 2023

Suuri investointi, uusi päiväkotikoti valmistui ja otettiin käyttöön 4.4.2022. Vuonna 2023 investoinnit tulevat olemaan pienempiä. Uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen liittyvät investoinnit ovat merkittävässä roolissa ja nykyisessä maailmantilanteessa tärkeitä.

Elinvoimavaliokunta ohjasi syksyllä 2022 elinvoimatoimialan tekemään energiakatselmuksia kunnan omistamiin kiinteistöihin pikaisesti. Katselmuksia varten haettiin ja saatiin tukea ja katselmuksia kilpailutettiin loppuvuodesta 2022. Uusiutuvaan energiaan vuodelle 2023 varattu summa tullaan käyttämään energiakatselmuksissa löydettävän energiansäästöpotentiaalin hyödyntämiseen.

Suupohjan koulutuskuntayhtymän Teuvan kunnan maksuosuus investointeihin on 35 000 euroa vuonna 2023.

Rakentamisohjelma	2023	2024	2025
Asuinrakennukset	75 000	55 000	55 000
Ulos vuokrattavat kiinteistöt	40 000	37 000	25 000
Opetusrakennukset	256 000	60 000	60 000
Yhdyskuntatekniset rakennukset	60 000	69 000	50 000
Vapaa-aika, kirjasto, museot	139 000	720 000	700 000
Liikennealueet	297 000	328 000	230 000
Urheilu- ja liikunta-alueet	320 000	120 000	0
Puistot, istutukset ja leikkipaikat	100 000	20 000	20 000
Vesi- ja viemärilaitos	470 000	300 000	225 000
Muut (irtaimisto, maksuosuudet)	137 000	35 000	35 000
Yhteensä	1 894 000	1 744 000	1 400 000

Investointien toteuma vuonna 2023

Alkuvuodesta toimialalla tehtiin alustava aikataulu investointien läpiviemiseen. Teuvanjoen sortuvaa sivu-uomaa korjattiin talvella. Uusiutuvan energian investointeihin liittyviä selvityksiä on tehty rinnan energiakatselmusten kanssa. Uusiutuvan energian investoinneissa varauduttiin alun perin isoihin investointeihin, kuten äystön ja perälän koulujen lämmitysjärjestelmät. Useiden valiokuntakäsittelyjen jälkeen näille ei päädytty tekemään mitään suurempaa. Parran alueen kehittämisrahaa käytettiin lammen kasvuston poistoon ja leikkikenttävälineisiin. Yhtenäiskoulu - eskari – Pikkusyreeni alueen liikennejärjestelyt suunniteltiin, asiassa tehtiin paljon yhteistyötä alueen käyttäjien kanssa. Suunnitelma on nyt valmis, mutta alueelle mahdollisesti sijoittuvan kirjasto-hankkeen vuoksi käytännön toimenpiteitä ei vielä aloiteta. Pumptrack-rata on suunniteltu ja sen toteuttamisesta ja sijoittamisesta on keskusteltu paljon. Latukoneen suojarakennus on toteutettu. Teuvanjoen pääuoman tulvasuojelun suunnittelu saatiin tehtyä vuoden loppuun mennessä. Mannilanmäen vesisäiliöiden saneerattiin loppuvuodesta. Ruohonleikkureita hankittiin. Tiesuolat hankittiin. Saksanvainion alumiinisisäänkäynnit hankittiin. Yhtenäiskoulun elementtejä on tehty. Henriikkakodin kattoakin on uusittu. Asfaltointeja tehtiin keskustassa. Urheilukentän varasto tehtiin.

Investointien toteuma on noin 800 000 euroa, 43 %. Investoinnit olivat vuonna 2023 keskimäärin pieniä. Monia pieniä investointikuluja on kirjautunut käyttötalouden puolelle. Suuri investointi Pumptrack-rata suunniteltiin, mutta ei toteutettu – sijaintia ei vielä ole päätetty. Uusiutuvan energian investointivaroista käytettiin vain osa katselmuksiin ja lämpöpumppeihin. Äystön asuntoaluetta ei päästy rakentamaan, suunnittelemaan kylläkin. Toteutetuistakin investoinneista jäi monissa tapauksissa rahaa myös jäljelle. Lisäksi osa investoinneista on ollut varautumista, jos jotain tapahtuisi.

INVESTOINNIT 2023	Talous-	Talousarvio+	Talousarvio	Toteutuma	käyttö-
INVESTOINTIMENOT	arvio 2023	muutos	yhteensä	2023	%
Asuinrakennukset	75 000,00		75 000,00	5 267,50	7,0 %
Asuinrakennukset nimeton	25 000,00		25 000,00	0	
Lämmönvaihdivien uusiminen	30 000,00		30 000,00	osittain	
Saksanvainio rappujen kunnostus	20 000,00		20 000,00	on tehty	
Ulos vuokr. Kiinteistöt	40 000,00		40 000,00	35 705,00	89,3 %
Nimeämätön kohde	25 000,00		25 000,00	0	0 %
Henriikkakoti	15 000,00		15 000,00	35 705,00	238,0 %
Opetusrakennukset	256 000,00		256 000,00	99 662,99	38,9 %
Yhtenäiskoulu kunnostusta	21 000,00		21 000,00		
Yht.koulun elementtisiä kiinteäksi	35 000,00		35 000,00	53 205,49	253,4 %
Uusiutuva energia	200 000,00		200 000,00	46 457,50	23,2 %
Yhdyskuntatekniset rakennukset	60 000,00		60 000,00	31 377,06	
Parran alueen kehittämistyö	30 000,00		30 000,00	19 962,56	66,5 %
Mannilanmäen varastolle katos	30 000,00		30 000,00	11 414,50	38,0 %
Vapaa-aika, kirjasto, museot	139 000,00		139 000,00	41 727,55	30,02 %
Omatoimikirjasto, hankinnat, muutostyöt	75 000,00		75 000,00		
Kirjastouudistuksen suunnittelu ja rakentamistyöt	30 000,00		30 000,00	13 560,61	12,91 %
Uimahalli - kuntosalilaitteiden hankinnat	20 000,00		20 000,00	0,00	0,00 %
Uimahallin uusittavaksi määrättyt ovet	14 000,00		14 000,00	28 166,94	201,19 %
Liikennealueet	297 000,00		297 000,00	120 492,14	40,57 %
9082 Kaavatiet rakentaminen	174 000,00		174 000,00	25 092,50	14,42 %
9084 Kaavatiet päällystämisen	63 000,00	Maanrakennusmestarin vi- ranhaltijapäätös 6/23 45 000 euroa siirretty kaavateiden päällystämiseen	108 000,00	80 533,64	74,57 %
9086 Kaavatiet valaistus	50 000,00		5 000,00	4 954,00	99,08 %
9088 Suunnitteluhankkeet / yhteishankkeet ELY/kunta	10 000,00		10 000,00	9 912,00	99,12 %
Urheilu- ja liikunta-alueet	320 000,00		320 000,00	95 513,01	29,85 %
Keskusurh.kent. Jokirannan vahv.	40 000,00		40 000,00	0,00	0 %
Pumptrack ja kunnant. Puistoalue	210 000,00		210 000,00	6 800,00	3,24 %
Urheilukentälle varasto	10 000,00		10 000,00	13 193,09	131,93 %
Latukoneen suojarakennus	60 000,00		60 000,00	75 519,92	125,87 %
Puistot, istutukset ja leikkipaikat	100 000,00		100 000,00	169 879,35	169,88 %
920 keskustaajama, leikkikenttäväläineiden turvalli- suusasiat, hankinnat	10 000,00		10 000,00	mennyt käyttöta- loudesta	
Leikkikenttien ylläpito ja kehittäminen	10 000,00		10 000,00	mennyt käyttöta- loudesta	
Teuvanjoen pääuoman tulvasuojelun suunnittelu, sekä sortuvan sivu-uoman suunnittelu ja korjaus	80 000,00		80 000,00	107659,35 € netto (+62 220 euroa ely)	134,57 %
Vesi- ja viemärilaitos	470 000,00		470 000,00	132 554,95	28,20 %
Vesilaitos	165 000,00		165 000,00	114 819,00	69,59 %
Viemärilaitos	305 000,00		305 000,00	17 735,95	5,82 %
Muut (irtaimisto, maksusuudet)	137 000,00		137 000,00	81 368,55	59,39 %
Jäsenkuntien maksusuudet investoinneista	35 000,00		35 000,00	34 344,00	5 %
Asiakirjan/asiakirjahallinta, hankinta ja rajapinnat	20 000,00		20 000,00	0	0 %
Kotisivu-uudistus, hankinta ja muutostyöt	60 000,00		60 000,00	8 046,97	13,41 %
Irtaimisto (ruohonleikkurit, robottiruohonleikkurit)	22 000,00		22 000,00	19 997,58	90,90 %
Osakehuoneisto (perintö)				17 600,00	
9020 maa-alueet				1380	
INVESTOINTIMENOT	1 894 000,00		1 894 000,00	813 548,50	42,95 %
INVESTOINTITULOT	88300,00		88300,00	1550852,81	1756,35 %
-käyttöomaisuuden myynti					
INVESTOINNIT NETTO	1982300,00		1982300,00	737304,31	37,19 %

Investointimenot kaiken kaikkiaan ovat -813 548,50 euroa, investointitulot taas +1 550 852,81, joka tekee investointien nettosummaksi +737 304,31 euroa. Investointituloissa vaikuttaa mm. LLKY:n (9114 Kuntayhtymäosuudet ja 9112 Tytäryhteisöosakkeet ja -osuudet) romutukset/purut, jotka kirjautuneet tulona kirjausteknisenä toimenpiteenä.

2.1.3. *Talouden tasapainottamisohjelma ja sen täytäntöönpano*

Valtiovarainministeriö asetti elokuussa 2017 kuntalain 118 §:n mukaisen Teuvan kuntaa koskevan arviointiryhmän, jonka tehtävänä oli tehdä laissa tarkoitettu selvitys kunnan mahdollisuuksista turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut. Kunnanvaltuusto hyväksyi (18.12.2017/ 55 §) kunnan talouden tasapainottamisohjelman, joka kokonaisuudessaan leikkasi menoja noin 1,1 miljoonaa euroa ja korotti veroja 0,4 miljoonaa euroa. Tasapainottamisohjelman toimenpiteet sisälsivät sekä lyhytaikaisia että pitkävaikutteisia toimenpiteitä. Arviointiryhmä piti antamassaan ehdotuksessa (8.2.2018, VM74:00/2017) keskeisenä, että kunta toteuttaa johdonmukaisesti tasapainottamisohjelman siinä muodossa kuin se on valtuustossa hyväksytty ja jatkaa sen kehittämistä huomioiden muuttuvat olosuhteet.

Talouden tasapainottamisohjelmaa on toteutettu Teuvalla suunnitelmallisesti ja järjestelmällisesti. Tilinpäätökset ovat olleet kautta linjan ylijäämäiset. Lainamäärää on vähennetty ja kassavirta on ollut vahvasti positiivinen.

Jo ennen joulukuussa 2017 vahvistettua talouden tasapainottamisohjelmaa Teuvan kunnanvaltuusto oli hyväksynyt kolme talouden säästöpakettia vuosina 2012–2014. Vuosien aikana säästötoimenpiteet ovat kohdistuneet laajasti kunnan toimintoihin, kiinteistöihin ja henkilöstöön. Toiminnoista säästöjä on haettu tehostamisen ja toimintojen karsimisen kautta. Kiinteistösäästöjä on saatu aikaiseksi kiinteistökantaa vähentämällä. Henkilöstösäästöt ovat sisältäneet luonnollisen poistuman hyödyntämisen ja henkilöstön lomautukset. Teuvan kunta ja henkilöstö kävivät yhteistoimintaneuvottelut vuonna 2014. Neuvottelujen tuloksena kunnassa päädyttiin 20 henkilötyövuoden vähentämiseen vuosien 2014–2015 aikana. Tästä puolet tapahtui luonnollisen poistuman kautta, puolet vähennyksestä toteutettiin irtisanomisilla.

Uusi talouden tasapainottamisohjelma laadittiin vuonna 2019. Kunnanvaltuusto hyväksyi sen kokouksessaan 30.9.2019 (§ 35). Tätä tasapainottamisohjelmaa on myöhemmin päivitetty vuoden 2021 ja 2022 toimenpiteiden osalta.

Kevään 2022 aikana valtionvarainministeriö on kertonut viestinnässään, että Teuvan kunta ei enää täytä kriisikuntamenettelylle määriteltäviä kriteerejä. Tasapainottamisohjelman tavoitteet on jo kirjattu talousarvioon kehysvaiheessa, kuitenkin ohjelman jatkumoa näkyy vielä esimerkiksi kunnan tekemissä energiainvestoinneissa.

Tasapainottamisohjelman toimenpiteet on huomioitu talousarviovalmistelussa, mutta uusia säästötoimenpiteitä ei sisälly vuodelle 2023. Kunta on pyrkinyt toteuttamaan vastuullista taloudenpitoa raportointikaudella kaikissa toiminnoissaan, jolloin käyttötalous on pysynyt hyvin ennakoitavana ja hallittavana. Talousarviovalmistelussa loppusyksyn 2023 aikana todettiin, että talouden tasapainottamisohjelma on loppuun käsitelty ja siitä voidaan luopua vuoden 2024 alusta lähtien. Ohjelman perimmäiset päämäärät ohjaavat kuitenkin edelleen talousvalmistelua ja tiukan taloudenpidon tavoitteet ovat edelleen vahvasti mukana taloussuunnittelun ohjureina.

Teuvan kunnan talouden tasapainottamisohjelman päivitys tilinpäätökseen 2023, toimenpiteet 2023						
	2022	2023	2024	2025	Toimenpiteet/to-teutus	TILINPÄÄTÖS 2023
OSALLISUUDEN TOIMIALA						
Kokouskustannusten pienentäminen	30 000,00 €	30 000,00 €	30 000,00 €	30 000,00 €	Toimenpiteinä mm. tal-kookokoukset, sähköisen päätöksentekomenet-lyn lisääminen, kokous-ten määrien vähentämi-nen.	Säästötoimenpiteet ovat pääsääntöisesti toteutuneet.
OSALLISUUDEN TOIMIALA yh-teensä	30 000,00 €	30 000,00 €	30 000,00 €	30 000,00 €		
OPPIMISEN TOIMIALA						
Talouden tasapainottamisohjel-masta 2018-2019 jatkuvat toimen-piteet						
Uusi päiväkot	57 000,00 €	57 000,00 €	57 000,00 €	57 000,00 €		Varhaiskasvatuslain muutos 1.8.2022 alkaen korostaa oi-keutta lapsen varhaiseen tu-keen, joka osaltaan nostaa henkilöstökuluja suhteessa tasapainottamisohjelman valmistelun ajankohtaan. Ta-sapainottamistoimenpide ei ole toteutunut.
OPPIMISEN TOIMIALA yhteensä	57 000,00 €	57 000,00 €	57 000,00 €	57 000,00 €		
ELINVOIMAN TOIMIALA						
Työllisyydenhoidon toimenpiteet (Työllisyydenhoidon ostopalveluso-pimus Vuoksin kanssa, varaus palkkatukityöllistämiseen, Kelalle maksettavat kustannukset pitkäai-kaistyöttömistä)	15 000,00 €	20 000,00 €	20 000,00 €	20 000,00 €	Passiivitukilistan aktiivi-nen läpikäynti, yhteistyön jatkaminen ja syventämi-nen Vuoksi työllisyyden-hoitopalveluiden kanssa, pitkäaikaistyöttömien työ-kykselvitysten laatimi-sesta sopimuksen laati-minen.	Useita palkkatuettuja ja vel-voitetyöllistettyjä ollut vuo-den aikana
Kiinteistösuunnitelman toteutuksen lisätoimet; sulkemiset, myynnit, kyl-milleen panot, tehostus, kiinteistö-suunnitelman päivitys	30 000,00 €	30 000,00 €	30 000,00 €	30 000,00 €	Kiinteistöstrategiaa on päivitetty.	Kiinteistökantaa käyty läpi, useita myyntejä tehty vuo-den aikana
Ruokapalvelupäällikön tehtävän uudelleenjärjestely	17 000,00 €	17 000,00 €	17 000,00 €	17 000,00 €	Ruokapalvelupäällikkö on eläköitynyt 1.6.2021 ja tekninen johtaja on val-linnut 65 % ruokapalvelu-päällikön viranhaltijapää-töksellä 20.1.2021 (§ 3)	Säästö toteutunut suunnitel-lusti
Ylityöselvityksen aiheuttamat jatko-toimenpiteet	10 684,00 €	10 684,00 €	10 684,00 €	10 684,00 €	Ylitöitä on järjestelmälli-sesti vähennetty.	Säästö toteutunut lähes suunnitellusti. Työlääät talvet lisänneet työ määrää liikunta-paikoilla.
Puistojen hoito	1 500,00 €	1 500,00 €	1 500,00 €	1 500,00 €	Puistoja pois 6700m², aluekarttaa on selkiy-tetty.	Säästö toteutunut suunnitel-lusti
Leikkikenttästrategian toteuttami-nen	4 000,00 €	4 000,00 €	4 000,00 €	4 000,00 €	Lähinnä investointien vä-heneminen tuo säästöä. Leikkikenttiä on käyty läpi nurmikonleikkuun aluekartan selkiyttämisen yhteydessä.	Investointeja ei tehty Parraa lukuunottamatta
Kaatopaikan valvontamaksun vä-heneminen	500,00 €	500,00 €	500,00 €	500,00 €	Etelä-Pohjanmaan laajui-seen yhteistarkkailu-hankkeeseen osallistumi-nen	
Vesi- ja viemärilaitos	5 000,00 €	5 000,00 €	5 000,00 €	5 000,00 €	Kaivoja korjattu lopulli-nen summa 12/2019; kaivojen korjausta + kat-tovesiä pois	Korjaustoimenpiteitä jat-kettu, aloitellaan saneeraus-suunnitelmaa
Sakokaivolietteen kuljetustuen lo-pettaminen	4 000,00 €	4 000,00 €	4 000,00 €	4 000,00 €	Elinvoimavaliokunta suosi-ttelee kuljetustuen jat-kamista	Toimittu valiokunnan suosi-tuksen mukaisesti
Pappilankankaan vesilähteen käyttö	6 500,00 €	6 500,00 €	6 500,00 €	6 500,00 €	Palokunta käyttää sam-mutusvetenä.	Käytetään toissijaisena ve-tenä
<i>Energia-asiat</i>						
Energiainvestoinnit 100 000 eu-roa/vuosi talousarvioon vuosille	14 300,00 €	28 600,00 €	42 900,00 €	57 200,00 €	Tutkitaan myös maa-lämpö, lämpöpumput.	Katselmukset tehty, ilmaläm-pöpumppuja hankittu. Elin-voimavaliokunta ohjannut

(2020-2023) 2021-2024, säästövaikutus esim. aurinkopaneelilla					Yhdyskuntarakennevaliokunta ohjaa energiainvestointien valmistelua.	
Kiinteistöjen energiatehokkuushanke, säästövaikutus; jos sähkön kulutus -5%		14 000,00 €	14 000,00 €	14 000,00 €	Asiaa on tutkittu alustavasti, investointien takaisinmaksuaika on 4-7 v.	Katselmukset tehty, ilmalämpöpumppuja hankittu. Elinvoimavaliokunta ohjannut
- jos lämmityskustannuksia saadaan laskettua -5%		22 000,00 €	22 000,00 €	22 000,00 €		Katselmukset tehty, ilmalämpöpumppuja hankittu. Elinvoimavaliokunta ohjannut
ELINVOIMAN TOIMIALA yhteensä	108 484,00 €	163 784,00 €	178 084,00 €	192 384,00 €		
<i>Elinvoimatoimialan tuloja</i>						
Kiinteistöveroselvitys		15 000,00 €	20 000,00 €	20 000,00 €	Selvittely aloitetaan vuonna 2023	Aineistoja käydään läpi jatkuvasti
Omaisuuksikartoituksen perusteella tehtävä luopumissuunnitelma	10 000,00 €	10 000,00 €	10 000,00 €	10 000,00 €	Myydään peltoa ja metsää	Kiinteistökantaa käyty läpi, useita myyntejä tehty vuoden aikana
Elinvoimatoimialan tulot yhteensä	10 000,00 €	25 000,00 €	30 000,00 €	30 000,00 €		
ELINVOIMAN TOIMIALAN säästöt ja tulot yhteensä	118 484,00 €	188 784,00 €	208 084,00 €	222 384,00 €		
Tasapainottamisohjelma yhteensä	148 484,00 €	218 784,00 €	238 084,00 €	252 384,00 €		

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Yleisohjeen kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta (Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto 2017) mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten kunnan sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty sekä miten konsernivalvonta on kuntakonsernissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten valvontaa on mainituilla kohdealueilla tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnitelukaudella.

Teuvan kunnan hallintosäännön 96 §:n mukaan sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Kuntakonsernin tarkastuksesta ja valvonnasta säädetään Teuvan kunnan konserniohjeessa (Kvalt 13.6.2022). Teuvan kunnan sisäinen valvonta on sisällöllisesti ohjeistettu kunnanvaltuuston (13.6.2022) hyväksymällä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeella.

Pyrkimyksenä on sisällyttää ohjeen tavoitteet osaksi jokapäiväistä toimintaa. Tämä edellyttää kaikessa toiminnassa laaja-alaista riskitietoisuutta, tavoitteiden tuntemista ja niihin sitoutumista. Päätöksellään kunnanvaltuusto on sitoutunut kaikkiin kunnan sisäisen valvonnan ohjeisiin. Samoin toimialojen johto ja kunnan johto seuraavat lainsäädännön ja asetusten muutoksia, hankkeiden toteutumista ja määrärahojen riittävyyttä. Lisäksi toimialojen toimintaa ohjeistetaan kunnan sisäisillä ohjeilla. Tarkastuslautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunnalla on oikeus tutustua tytäryhteisöjen toimintaan ja saada tarvittaessa selvityksiä toiminnasta.

Asioiden käsittelyvastuu kuuluu johtavien viranhaltijoiden toimivaltaan. Vireillä olevista ja päättyneistä prosesseista raportoidaan säännöllisesti. Sopimukset on viety diaariin ja niiden eräpäiviä ja voimassaoloaikoja seurataan. Valvontavastuu on esimiehillä. Diarisointa kehitetään ja tehostetaan, arkistonmuodostussuunnitelmaa on viimeksi päivitetty uuden asianhallintaohjelmiston käyttöönoton yhteydessä.

Tavoitteiden toteutumista arvioidaan pääsääntöisesti toimintakertomuksen ja talousarvion toteutumisvertailun avulla. Lisäksi muutoksista raportoidaan tarvittaessa viranhaltijatasolle.

Konserniyhtiöiden kehityskeskustelut on käyty 26.9.2023 Teuvan Kaukolämpö Oy:n, Teuvan Vuokratilat Oy:n, Kiinteistö Oy Teuvan Kafiaarin ja Teak Oy:n kanssa. Keskusteluissa läpikäytiin kuluva vuoden talous ja toiminta, strategia, toiminnan tarkoitus sekä alustavat talousarvionäkymät vuodelle 2024.

Toiminnan tuloksellisuutta seurataan toimintakertomuksen, talouden toteutumaraporttien, välitilinpäätöksen ja tilinpäätöksen avulla. Lisäksi käytetään maakunnallisia ja valtakunnallisia vertailuja arvioinnin pohjana.

Kunnan vakuutukset kattavat henkilöriskit tapaturmien osalta, omaisuusriskit kiinteän ja irtaimen omaisuuden osalta, toiminnan riskit on vakuutettu keskeytysvakuutuksella sekä vastuuvakuutuksella. Ajo-neuvoille on omat vakuutukset.

2.2. Tilikauden tulos

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulorahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tuloslaskelma palvelee kunnan oman johtamisen lisäksi eri sidosryhmiä, jotka varojen käyttöä valvoessaan ja tulonsiirtoihin perustuvan rahoituksen tarvetta arvioidessaan joutuvat muodostamaan käsityksen kunnan taloudesta.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	989 782,55	1 773 735,50
Maksutuotot	311 268,39	342 952,89
Tuet ja avustukset	325 313,01	259 240,70
Muut toimintatuotot	1 923 863,22	1 645 339,04
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 550 227,17	4 021 268,13
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut	-9 261 181,92	-9 488 542,96
Palvelujen ostot	-4 171 560,88	-27 019 265,11
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 525 427,41	-1 731 091,10
Avustukset	-469 856,67	-386 897,44
Muut toimintakulut	-464 671,18	-476 942,99
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-15 892 698,06	-39 102 739,60
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-12 342 470,89	-35 081 471,47
Verotulot	10 974 486,98	18 287 297,49
Valtionosuudet	6 967 342,00	20 813 312,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	101 266,55	30 459,45
Muut rahoitustuotot	50 904,22	139 612,91
Korkokulut	-210 384,62	-166 788,13
Muut rahoituskulut	-4 564,91	-2 000,28
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-62 778,76	1 283,95
VUOSIKATE	5 536 579,33	4 020 421,97
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 165 345,40	-1 126 816,91
Arvonalentumiset	-140 330,98	
Poistot ja arvonalentumiset	-1 305 676,38	-1 126 816,91
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Satunnaiset kulut	-129 725,53	
Satunnaiset tuotot ja kulut	-129 725,53	
TILIKAUDEN TULOS	4 101 177,42	2 893 605,06
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	4 101 177,42	2 893 605,06
Tuloslaskelman tunnusluvut:		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	22,34 %	10,28 %
Vuosikate/Poistot, %	424,04 %	356,79 %
Vuosikate, €/asukas	1 163,64	826,74
Asukasmäärä	4758	4863

Tuloslaskelman toimintakate ilmoittaa, paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakatteen muutos oli edelliseen vuoteen verrattuna 22,7 miljoonaa euroa ollen -12 miljoonaa euroa.

Toimintatuottojen osuus toimintakuluista on 22 prosenttia. Tunnusluku osoittaa, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuloilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Saatu prosenttiosuus vähennettynä sadasta (78 %) osoittaa taas, paljonko toimintakuluista jää rahoitettavaksi verotuloina ja valtionosuuksina.

Käyttökate osoittaa varsinaisen toiminnan tuloksen ennen rahoituseriä ja poistoja. Verotulot ja käyttötalouden valtionosuudet ovat kunnan toimintamenojen kattamiseen tarkoitettua säännöllistä tulorahoitusta, jonka jälkeen käyttökate tulisi olla ylijäämäinen. Vuoden 2023 käyttökate osoittaa 5 559 358 euroa ylijäämää.

Vuosikatetta eli kunnan rahoitustulosta tulee arvioida sekä tuloksen muodostumisen että rahoituksen riittävyyden kannalta. Tuloslaskelmassa vuosikatteen tulisi kattaa vähintään poistot eli pitkävaikutteisten tuotantotekijöiden käytöstä aiheutuneet kustannukset. Vuoden 2023 vuosikate osoittaa 5 536 579 euron ylijäämää. Poistojen ja arvonalentumisten määrä on -1 305 676 euroa, jolloin vuosikatteen määrä on 424,04 %. Asukasta (4758) kohti vuosikate on 1 163,64 euroa.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksetettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat tuloksen käsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään.

Tilikauden tulos vuonna 2023 on 4 101 177,42 euroa ylijäämäinen.

2.3. *Toiminnan rahoitus*

Rahoituslaskelma on keskeinen osa kunnan tilinpäätöstä. Rahoituslaskelmalla osoitetaan, kuinka paljon kunnan varsinaisen toiminnan ja sen investointien nettokassavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoitustoiminnan kassavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen nettokassavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen. Rahoituslaskelma samoin kuin tuloslaskelma on kunnan kokonaistaloutta kuvaava laskelma. Rahoituslaskelma esitetään tilinpäätöksessä pakollisena informaationa, joka täydentää tuloslaskelman, taseen ja niiden liitetietojen antamaa kuvaa tulorahoituksen riittävyydestä, investoinneista, sijoituksista, pääomarahoituksesta sekä rahoitusaseman muutoksista.

Kunnan rahoituslaskelma esitetään ns. kassavirtalaskelmana, jossa erikseen on nähtävissä varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirrallat, jotka käsittävät tulorahoituksen ja investointierät. Rahoituslaskelmasta käy erikseen ilmi rahoitustoiminnan nettokassavirta. Sitä varten rahoitustoiminnan kassavirtalaskelmassa esitetään ensin antolainojen ja lainakannan muutokset. Niiden jälkeen esitetään maksuvalmiuteen vaikuttavat omien pääomien muutokset. Kunnan rahoituslaskelma laaditaan suoriteperusteisesti.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUS- LUVUT	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 536 579	4 020 422
Satunnaiset erät	-129 726	
Tulorahoituksen korjauserät	110 888	-11 634
Toiminnan rahavirta	5 517 741	4 008 788
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-813 549	-675 237
Rahoitusosuuden investointimenoihin	83 837	6 100
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustulot	1 467 016	16 751
Investointien rahavirta	737 304	-652 386
Toiminnan ja investointien rahavirta	6 255 046	3 356 402
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-315 000	
Antolainasaamisten vähennys	104 583	526 833
Antolainauksen muutokset	-210 417	526 833
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 977 106	-1 977 106
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-1 000 000
Lainakannan muutokset	-1 977 106	-2 977 106
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääoman muutos	-34 068	35 730
Vaihto-omaisuuden muutos	454	3 723
Saamisten muutos	-642 360	55 071
Korottomien velkojen muutos	-2 493 124	1 847 283
Muut maksuvalmiuden muutokset	-3 169 098	1 941 806
Rahoituksen rahavirta	-5 356 620	-508 466
Rahavarat 31.12.	5 435 386	4 536 960
Rahavarat 1.1.	4 536 960	1 689 025
Rahavarojen muutos	898 426	2 847 935
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, milj. euroa	16,8	11,3
Investointien tulorahoitus	758,7 %	600,8 %
Laskennallinen lainanhoitokate	3,4	2,2
Rahavarat 31.12.	5 435 386	4 536 960
Kassasta maksut	19 213 302	41 923 871
Asukasmäärä	4758	4863
Kassan riittävyys, pv	103,26	39,50

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirta oli 6,26 miljoonaa euroa ja sen kertymä viideltä vuodelta on yhteensä 16,8 miljoonaa euroa.

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitusprosentti oli 758,7 %

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttöomaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Laskennallinen lainanhoitokate oli vuonna 2022 2,2. Vuonna 2023 se on 3,4

Laskennallinen lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 prosenttia on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on yksi tai suurempi. Jos tunnusluvun arvo on alle yksi, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja.

Maksuvalmius

Kassavarat 31.12. olivat 5 435 386 euroa (4 536 960 euroa vuonna 2022). Kassavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut olivat 19 miljoonaa euroa.

Kassan riittävyys on 103,26 päivää. Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivinä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

2.4. Rahoitusasema ja sen muutokset

Tasetarkastelu

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

Toimintakertomuksessa tasetiedot tulee esittää siten eriteltynä, että niistä voidaan laskea taseen tunnusluvut. Kuntajaoston tasetarkastelusta antaman yleisohjeen mukaisesti tarkemmin eritelty, sentin tarkkuudella laadittu tase esitetään tasekirjan tilinpäätöslaskelmat osassa.

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	9 023	8 000
Muut pitkävaikutteiset menot		3 444
Aineettomat hyödykkeet	9 023	11 444
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 736 427	2 745 577
Rakennukset	16 351 667	17 222 969
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 928 011	1 742 258
Koneet ja kalusto	30 480	33 288
Muut aineelliset hyödykkeet	30 661	30 661
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Keskeneräiset hankinnat	77 883	55 767
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	77 883	55 767
Aineelliset hyödykkeet	21 155 128	21 830 519
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	9 533 512	11 821 538
Muut lainasaamiset	2 234 408	2 023 991
Sijoitukset	11 767 920	13 845 529
PYSYVÄT VASTAAVAT	32 932 071	35 687 492
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen varat	112 940	112 467
Muut toimeksiantojen varat	18 418	23 881
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	131 359	136 348
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	43 783	44 237
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	3 156 600	3 497 000
Pitkäaikaiset saamiset	3 156 600	3 497 000
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	629 696	863 275
Lainasaamiset	340 400	286 350
Muut saamiset	100 477	222 282
Lyhytaikaiset saamiset	1 070 573	1 371 907
Siirtosaamiset	1 409 842	125 748
Saamiset	5 637 015	4 994 655
Rahoitusarvopaperit	2 000 000	
Rahat ja pankkisaamiset	3 435 386	4 536 960
VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 116 183	9 575 852
VASTAAVAA	44 179 613	45 399 692

VASTATTAVAA	2023	2022
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	22 114 678	22 881 275
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	3 424 070	530 465
Tilikauden yli-/alijäämä	4 101 177	2 893 605
OMA PÄÄOMA	29 639 925	26 305 345
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	330 462	364 057
Muut toimeksiantojen pääomat	18 418	23 881
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	348 880	387 938
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 721 141	11 698 247
Pitkäaikainen	9 721 141	11 698 247
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 977 106	1 977 106
Saadut ennakot	73 750	204 042
Ostovelat	730 722	2 443 773
Muut velat	196 491	191 417
Siirtovelat	1 491 597	2 191 825
Lyhytaikainen	4 469 666	7 008 162
VIERAS PÄÄOMA	14 190 807	18 706 409
VASTATTAVAA	44 179 613	45 399 692

Taseen tunnusluvut:

Omavaraisuusaste, %	67,2	58,2
Suhteellinen velkaantuneisuus %	65,7	42,9
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 euroa	7 525	3 424
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	1 582	704
Lainakanta 31.12.,1000 euroa	11 698	13 675
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	2 459	2 812
Lainat ja vastuut, 31.12., 1000 euroa	11 773	13 736
Lainat ja vastuut, 31.12. euroa/asukas	2 474	2 825
Lainasaamiset 31.12., 1000 euroa	2 234	2 024
Asukasmäärä	4758	4863

Taseen tunnusluvut:**Omavaraisuus-%****67,2 %**

$$=100 \times (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma-saadut ennakot})$$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääristä 70 prosentin omavaraisuutta. 50 prosenttia tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee suurta velkaantuneisuutta.

Suhteellinen velkaantuneisuus-% 65,7 %

=100x (vieras pääoma-saadut ennakot)/käyttötulot

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 euroa 7 525

Kertynyt yli-/alijäämä euroa/asukas 1 582

Lainakanta 31.12. 11 698 247

=vieras pääoma-(saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat)

Lainat euroa/asukas 2 459 euroa/asukas

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainasaamiset 31.12. 2 234 408 euroa

= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT**TULOT**

Toimintatuotot	3 550 227
Verotulot	10 974 487
Valtionosuudet	6 967 342
Rahoitustuotot ja -kulut	
Korkotuotot	101 267
Muut rahoitustuotot	50 904
Tulorahoituksen korjauserät	
- Pysyvien vastaavien	
hyödykkeiden luovutusvoitot	-7 841
Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	83 837
Pysyvien vastaavien luovutustulot	1 467 016
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennys	104 583
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	
Oman pääoman lisäys	
Kokonaistulot yhteensä	23 291 822

MENOT

Toimintakulut	15 892 698
Korkokulut	210 385
Muut rahoituskulut	4 565
Satunnaiset kulut	129 726
Tulorahoituksen korjauserät	
-Pysyvien vastaavien	
hyödykkeiden luovutustappiot	-118 729
Investoinnit	
Investointimenot	813 549
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten lisäykset	315 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 977 106
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	
Kokonaismenot yhteensä	19 224 299

Täsmäytys:

Rahavarojen muutos	898 426		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-3 169 098		
Rahavarojen muutos-Muut maks.valmiuden muutokset	4 067 523	Kokonaistulot-kokonaismenot	4 067 523

2.5. Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kuntalain 114 §:n perusteella kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetiedostojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana. Konsernitaseen laadinnassa noudatetaan soveltuvin osin kirjanpitolakia. Kunnan konsernirakenne sekä konsernitase ja sen tunnusluvut esitetään toimintakertomuksen liitteenä.

Teuvan kuntakonserniin kuuluu kuusi tytäryhtiötä, joista merkittävimmät ovat Teuvan Kaukolämpö Oy, Teak Oy ja Teuvan Vuokratalot Oy. Asunto oy Norinrivi on myyty. Kuntakonsernin taseen loppusumma on yhteensä 45 340 000 euroa. Toimintakulut olivat 18,5 miljoonaa euroa ja toimintatuotot 5,5 miljoonaa euroa. Konsernin toimintakate oli -12,4 miljoonaa euroa, kun se kunnan osalta oli -12,3 miljoonaa euroa. Konsernitilinpäätöksessä vuodelta 2023 on poistettu hyvinvointialueelle siirtyneet kuntayhtymät.

Konsernin vuosikate oli 6,4 miljoonaa euroa. Poistot ja arvonalentumiset olivat 1,7 miljoonaa euroa. Tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli 4,58 miljoonaa euroa.

Konsernin lainat euroa/asukas ovat 2 855 euroa (4 580 euroa vuonna 2022). Kuntakonsernin kertynyt taseen alijäämä oli vuonna 2021 -1 468 020 euroa. Vuoden 2023 lopussa konserniylijäämä asukasta kohden on 1 023 euroa (2022 summa oli 66 euroa) ja taseeseen kertynyttä ylijäämää on 4,87 miljoonaa euroa.

Kuntakonsernin taseen yli-/alijäämä on yksi kuntatalouden seurannan mittari.

2.6. Toimenpiteet toimintavuoden tuloksen johdosta

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kunnan tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja. Kunnanhallituksen esitys tuloksen käsittelystä voi tarkoittaa investointivarauksen poistoeron tai rahaston lisäystä. Yksityiskohtaisia säännöksiä tai kuntajaoston ohjeita tuloksen käsittelystä ei ole. Lisäysten käsittelemistä nettomääräisesti siten, että lisäyksiä vähentäviä eriä ovat varausten, kertyneen poistoeron ja rahaston vähennykset, voidaan kuitenkin pitää perusteltuna.

Tilikauden tulos osoittaa 4 101 177,42 euroa ylijäämää.

Kunnanhallitus esittää, että vuoden 2023 tilikauden tulos 4 101 177,42 euroa kirjataan omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämäerään.

Taseen ylijäämäksi muodostuu edellä esitetyn kirjauksen seurauksena **7 525 247,29 euroa**. Asukasta kohden (31.12.2023 asukasluku on 4 758 henkilöä) laskettu kertynyt ylijäämä on 1 582 euroa (vuonna 2022 704 euroa).

3. Talousarvion toteutuminen

3.1. Käyttötalous

KÄYTTÖTALOUS TOIMIALAT	Tilinpäätös 2022	Budjetti+ muutosbudj.	Tilinpäätös 2023	Käyttö- %
Kunnan päätöksenteko ja valvonta				
Toimintatuotot	11 062	9 000	9 461	105,1
Toimintakulut	-277 697	-292 852	-285 781	97,6
Toimintakate/jäämä	-266 635	-283 852	-276 320	97,3
Osallisuus				
Toimintatuotot	355 773	76 250	156 782	205,6
Toimintakulut	-25 082 015	-1 439 748	-1 539 089	106,9
Toimintakate/jäämä	-24 726 242	-1 363 498	-1 382 307	101,4
Oppiminen				
Toimintatuotot	488 293	484 140	529 338	109,3
Toimintakulut	-7 659 384	-8 033 593	-8 176 695	101,8
Toimintakate/jäämä	-7 171 091	-7 549 453	-7 647 357	101,3
Elinvoima				
Toimintatuotot	3 166 140	3 035 717	2 854 647	94
Toimintakulut	-6 083 644	-5 709 574	-5 891 133	103,2
Toimintakate/jäämä	-2 917 504	-2 673 857	-3 036 486	113,6
Teuvan kunta yhteensä				
Toimintatuotot	4 021 268	3 605 107	3 550 227	98,5
Toimintakulut	-39 102 740	-15 475 767	-15 892 698	102,7
Toimintakate/jäämä	-35 081 471	-11 870 660	-12 342 471	104

Sisäiset erät ja vyörytykset 1-12/2023	Kunnan päätöksen- teko	Osallisuus	Oppiminen	Elinvoima	Yhteensä
Sisäiset toimintatuotot					
3010 Liiketoiminnan myyntituotot					
3006 Sisäiset vesi- ja jätevesimaksut				41 691	41 691
3007 Sisäiset vesihuollon perusmaksut				15 958	15 958
3010 Liiketoiminnan myyntituotot yhteensä				57 649	57 649
3141 Sisäiset muut myyntituotot		280			280
3237 Sisäinen keittiöpalvelusten myynti				60 545	60 545
3276 Sisäiset pääsymaksut		14 740			14 740
3296 Sisäiset ateriamaksut					
3299 Sisäinen siivouspalvelujen myynti					
3531 Sisäiset tuotot/taloushallinto					
3532 Sisäiset tuotot/henkilöstöhallinto					
3533 Sisäiset tuotot/ tietohallinto					
3534 Sisäiset tuotot/ liikunta-alueet					
3536 Ruokapalvelujen vyörytystulot					
3001 Myyntituotot yhteensä		15 020		118 194	133 214
3535 Kiinteistökust. Vyörytystulot					
3410 <i>Sisäiset vuokratuotot yhteensä</i>					
3537 Sisäiset tuotot/poistot					
3400 Muut toimintatuotot yhteensä					
3000 SISÄISET TUOTOT YHTEENSÄ		15 020		118 354	133 374
Sisäiset toimintakulut					
4411 Sisäiset ravitsemuspalvelut	-59		-868		-927
4441 Sisäiset koulutus- ja kulttuuripalvelut			-5 220		5 220
4438 Sisäinen kuntatyö kuntoon					
4946 Ruokapalvelujen vyörytys					
4949 Sisäiset siivouspalvelut					
4471 Sisäiset muut palvelut		-2 611	-4 673	-2 482	-9 765
4300 Palvelujen ostot yhteensä	-59	-2 611	-10 761	-2 482	-15 912
4521 Sisäiset elintarvikkeet			-59 618		-59 618
4574 Sisäiset vesimaksut				-57 649	-57 649
4601 Sisäinen muu materiaali		-35			-35
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat yhteensä		-35	-59 618	-57 649	-117 302
4821 Sisäiset rak. ja huoneist. vuokrat					
4945 Kiinteistökustannusten vyörytykset					
4801 Sisäiset vuokrat yhteensä					
4941 Taloushallinnon kust. vyörytys					
4942 Henkilöstöhallinto kust. vyörytys					
4943 Tietohallinnon kust. vyörytys					
4944 Liikunta-alueiden kust. vyörytys					
4947 Muut sisäiset/poistot					
4900 Muut toimintakulut yhteensä					
4000 SISÄISET KULUT YHTEENSÄ	-59	-2 646	-70 379	-60 291	-133 374
7520 Vyörytykset					
8930 Taloushallinto/Vyörytysmenot	-3 022	-13 598	-37 773	-96 698	-151 091
8931 Kiinteistö/Vyörytysmenot		-130 022	-492 597		-622 618
8932 Henkilöstöhallinto/ vyörytysmenot	-687	-7 556	-90 805	-34 206	-133 253
8933 Tietohallinto/ vyörytys	-2 145	-27 880	-158 699	-25 735	-214 458
8936 Ruokapalvelut/vyörytysmenot			-533 685	-34 368	-568 052
8937 Puhtauspalvelut/vyörytysmenot		-83 327	-386 007	-82 799	-552 132
8939 Poistot/vyörytysmenot		-15 106	-551 293		-566 399
8950 Taloushallinto/Vyörytystulot				151 091	151 091
8951 Kiinteistö/Vyörytystulot				618 497	618 497
8952 Henkilöstöhallinto/ vyörytystulot			137 375		137 375
8953 Tietohallinto/Vyörytystulot		214 458			214 458
8956 Ruokapalvelut/vyörytystulot				568 052	568 052
8957 Puhtauspalvelut/vyörytystulot				552 132	552 132
8959 Poistot/vyörytystulot				566 399	566 399
7520 Vyörytykset	-5 853	-63 029	-2 113 483	2 182 366	0
7500 LASKENNALLISET ERÄT	-5 853	-63 029	-2 113 483	2 182 366	0
8499 TILIKAUDEN TULOS	-5 912,25	-50 655,01	-2 183 861,86	2 240 429,12	0
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-5 912,25	-50 655,01	-2 183 861,86	2 240 429,12	0

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu	Budjetti 2023	Bu-muutos 2023	Budjetti+ muutos	Toteutuma 2023	Käyttö- %	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	1 040 225	-20 000	1 020 225,00	989 782,55	97	-30 442,45
Maksutuotot	315 980	-15 000	300 980,00	311 268,39	103,4	10 288,39
Tuet ja avustukset	224 000		224 000,00	325 313,01	145,2	101 313,01
Muut toimintatuotot	2 059 902		2 059 902,00	1 923 863,22	93,4	-136 038,78
TOIMINTATUOTOT	3 640 107	-35 000	3 605 107,00	3 550 227,17	98,5	-54 879,83
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-8 709 047	-470 000	-9 179 047,00	-9 261 181,92	100,9	-82 134,92
Palvelujen ostot	-3 660 735	-260 000	-3 920 735,00	-4 171 560,88	106,4	-250 825,88
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 481 395	-12 000	-1 493 395,00	-1 525 427,41	102,1	-32 032,41
Avustukset	-397 000	-53 000	-450 000,00	-469 856,67	104,4	-19 856,67
Muut toimintakulut	-332 590	-100 000	-432 590,00	-464 671,18	107,4	-32 081,18
TOIMINTAKULUT	-14 580 767	-895 000	-15 475 767,00	-15 892 698,06	102,7	-416 931,06
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-10 940 660	-930 000	-11 870 660,00	-12 342 470,89	104	-471 810,89
Verotulot	10 236 000	348 000	10 584 000,00	10 974 486,98	103,7	390 486,98
Valtionosuudet	6 847 270	83 394	6 930 664,00	6 967 342,00	100,5	36 678,00
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	26 000		26 000,00	101 266,55	389,5	75 266,55
Muut rahoitustuotot	41 713		41 713,00	50 904,22	122	9 191,22
Korkokulut	-180 000		-180 000,00	-210 384,62	116,9	-30 384,62
Muut rahoituskulut	-3 500		-3 500,00	-4 564,91	130,4	-1 064,91
Rahoitustuotot ja -kulut	-115 787		-115 787,00	-62 778,76	54,2	53 008,24
VUOSIKATE	6 026 823	-498 606	5 528 217,00	5 536 579,33	100,2	8 362,33
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 250 000		-1 250 000,00	-1 165 345,40	93,2	84 654,60
Arvonalentumiset				-140 330,98	-100	-140 330,98
Poistot ja arvonalentumiset	-1 250 000		-1 250 000,00	-1 305 676,38	104,5	-55 676,38
Satunnaiset tuotot ja kulut						
Satunnaiset kulut				-129 725,53	-100	-129 725,53
Satunnaiset tuotot ja kulut				-129 725,53	-100	-129 725,53
TILIKAUDEN TULOS	4 776 823	-498 606	4 278 217,00	4 101 177,42	95,9	-177 039,58
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	4 776 823	-498 606	4 278 217,00	4 101 177,42	95,9	-177 039,58

Verotulot	Talousarvio 2023	Ta-muutos 2023	Ta+muutos 2023	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	7 928 000	275 000	8 203 000,00	8 303 257,02	100 257,02
Kiinteistövero	1 340 000	106 000	1 446 000,00	1 712 821,81	266 821,81
Osuus yhteisöveron tuotosta	968 000	-33 000	935 000,00	958 408,15	23 408,15
Verotulot yhteensä	10 236 000	348 000	10 584 000	10 974 487	390 487

	Talousarvio 2023	Ta-muutos 2023	Ta+muutos 2023	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet					
Yleinen valtionosuus				6 218 836	
Kunnan opetus- ja kult.toim. valtionos.				-389 322,00	
Verotulomenetysten kompensatio				1 137 828,00	
Valtionosuudet yhteensä	6 847 270	83 394	6 930 664	6 967 342	36 678

TULOVERO JA KIINTEISTÖVERO %-VERTAILU

Kunnan tulovero	Tulovero	Verotettava tulo	Muutos
	%	1 000 €	%
2014	22	73 631	-2,2
2015	22	72 009	-2,2
2016	22	73 681	2,3
2017	22	70 651	-4,1
2018	22,5	71 619	1,4
2019	22,5	72 591	1,4
2020	22,5	73 348	1
2021	22,5	75 286	2,1
2022	22,5	77 649	2,6
2023	9,86	79 018	-51

Kiinteistöveroprosentit	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Yleinen kiinteistövero-%	0,8	0,9	0,95	1	1,05	1,05	1,05	1,05	1,05	1,05
Vakituisen asumisen %	0,5	0,5	0,5	0,55	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Muiden asuinrakennusten %	0,8	0,9	0,95	1	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Voimalaitoksen %	0,8	0,9	0,95	1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+	Toteutuma	Käyttö-	Poikkeama
	2023	2023	muutos	2023	%	
TALOUSARVION RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU						
RAHOITUSLASKELMA						
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
VUOSIKATE	5 893 583	-498 606	5 394 977	5 536 579	102,6	141 602
SATUNNAISET ERÄT				-129 726	-100	-129 726
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-11 700	100 000	88 300	110 888	125,6	22 588
TOIMINNAN RAHAVIRTA	5 881 883	-398 606	5 483 277	5 517 741	100,6	34 464
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
INVESTOINTIMENOT	-1 894 000		-1 894 000	-813 549	43	1 080 452
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN				83 837	-100	83 837
PYSYVIEN VAST. HYÖDYKKEIDEN LUOV.TULOT	11 700	-100 000	-88 300	1 467 016	1661,4	1 555 316
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 882 300	-100 000	-1 982 300	737 304	-37,2	2 719 604
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	3 999 583	-498 606	3 500 977	6 255 046	178,7	2 754 069
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET						
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET		-335 000	-335 000	-315 000	94	20 000
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	92 000		92 000	104 583	113,7	12 583
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	92 000	-335 000	-243 000	-210 417	86,6	32 583
LAINAKANNAN MUUTOKSET						
PITKÄAikaisten Lainojen Vähennys	-1 977 000		-1 977 000	-1 977 106	100	-106
LYHYTAikaisten Lainojen Muutos						
LAINAKANNAN MUUTOKSET	-1 977 000		-1 977 000	-1 977 106	100	-106
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET						
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOM. MUUTOS				-34 068	-100	-34 068
VAIHTO-OMaisuuden Muutos				454	-100	454
SAAMISTEN MUUTOS				-642 360	-100	-642 360
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS				-2 493 124	-100	-2 493 124
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				-3 169 098	-100	-3 169 098
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-1 885 000	-335 000	-2 220 000	-5 356 620	241,3	-3 136 620
RAHAVAROJEN MUUTOS	2 114 583	-833 606	1 280 977	898 426	70,1	-382 551
RAHAVARAT 31.12.				5 435 386	-100	5 435 386
RAHAVARAT 1.1.				4 536 960	-100	4 536 960
RAHAVAROJEN MUUTOS				898 426	-100	898 426

3.2. Kunnan päätöksenteko ja valvonta

Kunnan päätöksenteko ja valvonta sisältää määrärahat ylimmälle päätöksenteolle, eli kunnanvaltuustolle, hyvinvointi- ja elinvoimavaliokunnalle sekä tarkastustoiminnalle. Lisäksi kunnanhallituksen määräraha sekä kunnan toimielinten, kuten vanhus- ja vammaisneuvoston sekä nuorisovaltuuston määrärahat ovat tässä kokonaisuudessa. Vuonna 2023 on järjestetty eduskuntavaalit, joiden järjestämiskustannukset kuuluvat kunnan päätöksenteon ja valvonnan momentille.

Vuoden 2023 talousarviossa toimintamenot ovat 292 852 euroa, josta käytetyksi on kirjattu vuoden loppuun mennessä 285 781 euroa.

KUNNAN PÄÄTÖKSENTEKO	TILINPÄÄTÖS 2022	BUDJETTI 2023	Budj. + muutos	TILINPÄÄTÖS 2023	KÄYTTÖ %
TOIMINTATUOTOT	11 062	9 000	9 000	9 461	105,1
TOIMINTAKULUT	-277 697	-272 852	-292 852	-285 781	97,6
Toimintakate/jäämä	-266 635	-263 852	-283 852	-276 320	97,3

3.2.1. Kunnanvaltuusto

Teuvan kunnan hallintosäännön mukaan kunnan johtaminen perustuu kuntastrategiaan, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä muihin valtuuston päätöksiin. Kunnanvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta, käyttää kunnan päätösvaltaa ja siirtää päätösvaltaansa hallintosäännön määräyksillä.

Uusi valtuustokausi on alkanut 1.8.2021 ja nykyisen valtuuston toimikausi käsittää vuodet 2021-2025. Uuden valtuustokauden strategia on hyväksytty kesällä 2022 ja sitä jalkautetaan vuosien 2023-25 aikana. Tämä vuosi on ensimmäinen, joka tuo esille uuden strategian sisältämät painotukset kuntataloudelle ja määrärahojen käytölle. Kuntastrategiaa on avattu laajemmin sen sisältämässä luvussa. Alkuvuoden aikana kunnanvaltuusto kokousti kahteen kertaan.

Maaliskuun kokouksessa käsiteltiin

- Lainahakemus, Kiinteistö Oy Teuvan Kafiaari
- Lainahakemus, Teuvan Vuokratalot Oy
- Tonttikampanja asuntotonteille
- Tilintarkastuspalveluiden kilpailuttaminen

Lisäksi kunnanvaltuuston puheenjohtaja luovutti maaliskuun kokouksessa kunnanhallituksen puheenjohtajan avustamana tasavallan presidentin itsenäisyyspäivänä 2022 myöntämän Suomen Leijonan ansioristin Lasse Tamsille sekä Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitalin Veikko Viljanmaalle. Hakemusten perusteluista valtuuston puheenjohtaja Lehtimäki nosti esille Tamsin pitkän uran luottamustehtävissä ja yrittäjänä sekä Viljanmaan pitkäjänteisen työn teuvanlaisen liikunnan ja vapaa-ajan toimintojen parissa, erityisesti Pappilankankaan alueen ylläpitoon ja kehittämiseen liittyen.

Huhtikuun kokouksessa käsiteltiin

- Muutokset vuoden 2022 talousarvioon
- Yksityisteiden hoidon järjestäminen valtakirjamallilla

Huhtikuun kokouksen yhteydessä järjestettiin myös valtuustoseminaari, jossa käsiteltiin tietoturvan ja tietosuojan aiheita tietosuojavastaava Petri Borénin johdolla.

Touko-elokuun aikana kunnanvaltuusto kokoontui vain kerran kesäkuussa. Kokouksessa käsiteltiin

- Kunnanvaltuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien valitseminen kaudelle 2023-2025
- Kunnanhallituksen asettaminen kaudelle 2023-2025
- Valiokuntien asettaminen kaudelle 2023-2025

- Tarkastuslautakunnan arviointikertomus tilivuodelta 2022
- Tilikauden 2022 tilinpäätös, tilintarkastuskertomus ja vastuuvapaus
- Teuvan kunnan henkilöstöraportti vuodelta 2022
- Selvitys aloitteista 2023
- Talousarvion osavuosisikatsaus 30.4.2023

Henkilöstövalinnat olivatkin kokouksessa keskeisessä roolissa, sillä valtuuston toimikausi saavutti puolivälinsä kesällä 2023.

Syyskaudella valtuusto kokoontui kolmesti, joista kaksi kokousta ajoittui lokakuulle. Lokakuun ensimmäisessä kokouksessa käsiteltiin

- Äystön alueen yleiskaavan laajennus
- Sidonnaisuusrekisteri

Toisessa lokakuun kokouksessa asioina olivat

- Talousarvion osavuosisikatsaus
- Kunnan tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit vuodelle 2024
- Työllisyysalueen muodostaminen

Vuoden viimeinen kunnanvaltuusto kokoontui joulukuussa. Sen asialistalla oli

- Kunnanhallituksen vastine arviointikertomukseen 2022
- Talousarvio vuodelle 2023, muutokset talousarvioon
- Vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2025-2028 taloussuunnitelman laatiminen
- Juuret työelämään Teuvalla – Teuvan kunnan henkilöstöstrategia 2024-2027
- Teuvan kunnan hyvinvointikertomus 2023
- Suupohjan seutuohjelman hyväksyminen
- Teuvan Vanhustenkotiyhdistys ry:n lainojen uudelleenjärjestely

3.2.2. **Kunnanhallitus**

Kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanhallitus vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä kunnan henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Lisäksi vuodesta 2023 alkaen kunnanhallitus vastaa hyvinvointialueen kanssa käydyistä yhdyspintaneuvotteluista.

Vuoden aikana järjestettiin 20 kunnanhallituksen kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 279 kokousasiaa. Alkuvuodesta kunnanhallitusta työllistivät hyvinvointialueen käynnistymiseen liittyvät asiat, sivistysjohtajan viran täyttäminen, sekä erilaiset hankinnat. Myös investoinnit, kuten PumpTrack -radan rakentamiseen sekä latukonehalliin liittyvät asiat keskusteluttivat. Yksityisteiden hoito aiheutti myös pitkän ja polveilevan keskustelun. Hallitus päätti myös kuntastrategian jalkauttamisesta sekä strategiseen viestintään kohdennettavista hankinnoista. Asialistalla on ollut myös mm. ilmoittajansuojeludirektiivin toimeenpano, sekä lukuisia lausuntopyyntöjä ja evästyksiä eri yhtiökokousedustajille. Kunnanhallitus päätyi pitämään myös yhden asian mittaisen talkookokouksen 24.4. Lakea Oy:n yhtiökokouksen evästyksen antamiseksi.

Toukokuussa asialistalla oli mm. useiden yhtiökokousten evästykset sekä työllisyysalueen valmistelun käynnistäminen. Myös maakuntakaava ja tuulivoima-asiat ovat työllistäneet hallitusta koko raportointikauden. Myös suurempia hankintoja ja kilpailutuksia on ollut useita. Henkilöstöraportti käsiteltiin kesäkuun kokouksessa sekä myös arviointikertomus ja tilintarkastajan raportti. Erilaiset nimeämiset koostivat kesäkuun viimeisen kokouksen asialistaa. Elokuun alussa käsiteltiin mm. aiesopimuksia Etelä-

Pohjanmaan hyvinvointialueen sekä Mielenterveyden keskusliiton kanssa. Myös aloitteet keskustelutivat lähes joka kokouksessa. Alkusyksystä käsiteltiin lukuisia lausuntopyyntöjä, sekä käynnistettiin mm. ilmastosuunnitelman laatimisen prosessi. Talousarvioon ja tuleviin presidentinvaaleihin liittyviä asioita käsiteltiin lokakuun alkupuolella. Loppuvuonna asialistalla oli myös useita tuulivoimarakentamiseen liittyviä kokonaisuuksia.

3.2.3. *Hyvinvointivaliokunta*

Hyvinvointivaliokunnan tehtävänä on seurata hyvinvoinnin kehitystä ja ohjata palveluiden järjestämistä asiakaslähtöisesti palvelutarpeita ja käytettävissä olevia resursseja yhteen sovittaen.

Teuvan kunnassa valiokunnat eivät ole päätöksiä tekeviä toimielimiä, vaan niiden tarkoitus on olla keskustelevia, kunnan tilannetta ja kuntaorganisaation toimintaa strategisesti tarkastelevia sekä tulevaisuutta suunnittelevia toimielimiä. Niiden toiminnan piirissä asiakokonaisuuksia voidaan käsitellä myös yhtä toimintavuotta pidemmissä sykleissä.

Hyvinvointivaliokunta kokoontui vuoden aikana kahdeksan kertaa. Tammikuun kokouksessa tutustuttiin uuden nuorisotila Klubin toimintaan sekä Teuva toimii -tiimin toimijoihin. Lisäksi valmisteltiin muutoksia yhdistysten käytössä oleviin tiloihin ja näiltä perittäviin maksuihin. Maaliskuun kokouksessa keskusteltiin valiokunnan jalkautumisesta, osallistuvasta budjetoinnista, luontopolkujen ja -reittien kehittämisestä, sekä käynnistettiin valiokunnan tavoitteiden ja tehtävien työstä vuosille 2023-2025. Huhtikuun kokouksessa tutustuttiin Perälän kouluun, kouluvalmentaja-toimintaan, käsiteltiin Vasemmistoliiton valtuustoryhmän jättämää aloitetta, käytiin läpi Osallisuuden ja Oppimisen toimialojen taloustilannetta, sekä jatkettiin osallistavan budjetoinnin ja valiokunnan tavoitteiden työstämisen asioita. Toukokuun kokouksessa hyvinvointivaliokunta tutustui Äystön kouluun, Äystön ja Perälän koulujen energia-asioihin sekä työskenteli valiokunnan kuluvan vuoden tavoitteiden ja tehtävien parissa. Elokuun kokouksessa kuultiin Muistikökkä -hankkeen loppuraportti sekä käsiteltiin kunnan ideapankkiin tulleita aloitteita. Syyskuun kokouksessa käsiteltiin ulko- ja liikunta-alueita, mm. uimahallin alueen jatkokehittämistä. Lokakuussa asialistalla oli toimialojen talousarviot sekä kirjastoon liittyviä kokonaisuuksia. Marraskuun kokouksessa käsiteltiin mm. maksuttoman varhaiskasvatuksen aloitetta.

3.2.4. *Elinvoimavaliokunta*

Elinvoimavaliokunnan tehtävänä on seurata yhdyskuntarakenteen kehitystä. Elinvoimavaliokunta seuraa yleistä yhteiskunnallista sekä kuntalaisten hyvinvoinnin kehitystä ja ennakoi niiden vaikutuksia yhdyskuntarakenteen kannalta. Elinvoimavaliokunta kuulee asiantuntijoita ja kuntalaisia, sekä hankkii muun tarpeelliseksi katsomansa selvityksen käsiteltävinä oleviin asioihin. Elinvoimavaliokunta ohjaa kunnan infran kehittämistä ja kunnossapitoa kunnan strategialinjausten mukaisesti, kehittää houkuttelevuutta, sekä ylläpitää palvelujen tarjontaa.

Hyvinvointivaliokunta ja elinvoimavaliokunta järjestävät tarvittaessa yhteiskokouksia yhteisien asioiden pohtimiseksi sekä valiokuntatoiminnan kehittämiseksi.

Elinvoimavaliokunta on kokoontunut huhtikuun loppuun mennessä kolme kertaa. Kokouksissa on käsitelty yksityisteiden hoidon selvitystä, keskustan ulkopuolisten alueiden hoitoa ja Perälän koulun energiakatselmusraporttia. Elinvoimavaliokunnan kokouksessa on käynyt esittäytymässä myös nuori Teuvalainen yrittäjävieras ja TEAK Oy:n toimintaankin on tutustuttu. Valiokunnan kokouksessa on myös esitelty ruoka- ja puhtauspalveluiden toimintaa. Lisäksi jokaisessa kokouksessa käydään läpi elinvoimapaalvelujen ja elinvoimatoimialan ajankohtaiset asiat.

Elinvoimavaliokunta on kokoontunut keskimmäisen vuosikolmanneksen aikana kaksi kertaa. Valiokunta on tutustunut Äystön koulun kiinteistöön. Vieraina on ollut rakennustarkastaja ja

maanrakennusmestari/jäteasiamies. Myös tekonurmikenttä -aloitteen tekijä on käynyt esittelemässä hanketta ja sen mahdollista toteutustapaa. Keskustelujen aiheina on ollut valmisteluissa etenevä yksityisteiden hoitomallin muutos ja kiinteistöjen energiakatselmuksset, sekä niihin liittyvät investoinnit. Varsinkin Perälän koulun lämmitys on aiheuttanut paljon keskustelua. Molemmissa kokouksissa on käyty läpi myös elinkeinopalvelujen ja elinvoimatoimialan ajankohtaiset asiat.

Loppuvuoden aikana elinvoimavaliokunta kokoontui vielä kolme kertaa. Valiokunnan jäsenet ovat päässeet kertomaan mielipiteitään ja ohjaamaan esimerkiksi kylien yhteisalueiden huoltamisesta, investoinneista, yksityisteiden uudesta hoitosopimuksesta ja yksityisteiden perusparannushankkeiden avustussääntöön. Valiokunnan jäsenet ovat käyneet tutustumassa Lehtiharjun kiinteistöön ja rannikon investoinneista on keskusteltu. Elinvoimavaliokunnan tehtävät ovat olleet kahdessakin kokouksessa keskustelun kohteena ja tutusti myös elinkeinopalvelujen ja elinvoimatoimialan ajankohtaiset asiat.

3.2.5. ***Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja***

Kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän. Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden loppuun mennessä kahdeksan kertaa.

Tilintarkastuspalvelut on kilpailutettu vuoden 2023 alussa määräajalle 2023 - 2026. Kunnanvaltuusto on päättänyt hyväksyä kokonaisedullisimman tarjouksen kokouksessaan 7.3.2023 § 7, jolloin kunnan tilintarkastusyhteisöksi valittiin Oy SK-reviisorit Ab, tilintarkastajana JHT-, HT -tilintarkastaja Ilari Karhu.

3.2.6. ***Keskusvaalilautakunta***

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä oli vastata sunnuntaina 2. huhtikuuta 2023 järjestettävien eduskuntavaalien toimeenpanosta Teuvan kunnasta. Lautakunta järjesti tämän mahdollistamiseksi kolme kokousta: järjestelyjä varten 21.2., ennakkoäänikuorten tarkastusta varten 31.3. sekä kolmannen kerran varsinaisena vaalipäivänä 2.4. Vaalien järjestäminen sujui ongelmitta. Teakilla toteutettu ennakkoäänestys ja varsinaisen vaalipäivän äänestys, sekä koti- ja laitosäänestys toteutuivat kokeneen ja osaa- van toimitsijajoukon toteuttamana ripeästi ja tehokkaasti.

Teuvalla annettiin yhteensä 2826 ääntä (17 hylättiin), kotimaan äänestysprosentiksi asettui 71,2 %. Eniten ääniä saivat Teuvalta Perussuomalaisten ehdokkaat (30,8 %), Suomen Keskustan ehdokkaat (27,6 %) sekä Kansallisen Kokoomuksen ehdokkaat (18,0 %). Eniten ääniä Teuvalta saanut ehdokas oli Suomen Keskustan Lasse Hautala (449), perässään Perussuomalaisten Rami Aalto (420) ja saman puolueen Mauri Peltokangas (174).

Vuoden 2024 presidentinvaalien järjestämiseen varautumista on aloitettu jo elokuusta alkaen.

3.2.7. Vanhus- ja vammaisneuvosto

Vanhus ja vammaisneuvosto kokoontui raportointikaudella kolmesti, 27.4., 20.6. ja 20.10. Ensimmäisessä kokouksessa käsiteltiin hyvinvointialueen vanhus- ja vammaisneuvostoissa esillä olleita asioita, ajankohtaiskatsaus kunnan toiminnoista, mm. osallisuustoimenpiteistä, sekä Muistikökkä-hankkeen ajankohtaiset. Lisäksi keskusteltiin Ravitsevaa ruokaa ja ruokailoa yhdessä syöden -kampanjasta ja mm. liikenteeseen liittyvistä asioista. Kokouksen yhteydessä vanhus- ja vammaisneuvosto valmisteli Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle aloitteen, joka käsitteli lääkäripalveluiden saatavuutta ikäihmisille Teuvalla. Aloite toimitettiin kokouksen jälkeen hyvinvointialueen käsiteltäväksi.

Toisessa kokouksessa Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen yhdyspintasuunnittelija alusti hyvinvointialueen palveluista sekä vastaili neuvoston moninaisiin kysymyksiin. Neuvosto keskusteli myös vireillä olevista aloitteista ja suunnitteli syksyn toimintaa.

Kolmannessa kokouksessa keskusteltiin mm. hyvinvointialueen säästöohjelmasta, apuvälinemessuille osallistumisesta sekä mahdollisista tulevista aloitteista. Lisäksi nimettiin edustajat Suupohjan EPT-ryhmään ja keskusteltiin *Ravitsevaa ruokaa ja ruokailoa yhdessä syöden* -kampanjasta. Lisäksi järjestettiin Suupohjan alueen vanhus- ja vammaisneuvostojen yhteinen kokoontuminen Isojoella 12.9.2023

Teuvalta osallistujia oli yhteensä 16 henkilöä. Matkalle lähdettiin yhteiskuljetuksella. Tutustumiskierroksella tutustuttiin terveyskeskuksen alueeseen, yhteisölliseen ja tehostettuun ympärivuorokautiseen asumiseen työntekijöiden esitellessä tiloja. Myös palvelukeskuksen alueella toimiva kuntosali ja ruokasali tulivat osallistujille tutuksi.

Vierailukäynnin yhteydessä tutustuttiin myös palvelukeskuksen viereen, kuntalaisten toiveesta rakennettuun Riemupuistoon, joka mahdollistaa monen ikäisten kohtaamiset ja liikumisen tukemisen.

3.2.8. Nuorisovaltuusto

Teuvan kunnan nuorisovaltuuston ehdokkaaksi ilmoittautuminen oli käynnissä vuoden 2022 syksyllä. Varsinaisina hakuaikoina nuorisovaltuustoon ilmoittautui ehdolle kolme myös edellisellä kaudella nuorisovaltuustossa toiminutta jäsentä. Nuorten saaminen mukaan nuorisovaltuuston toimintaan on ollut haasteellista, eikä uusia nuoria ilmoittautunut ehdolle.

Koska kaikki ilmoittautuneet nuoret eivät täyttäneet nuorisovaltuuston jäsenyyden edellyttämiä kriteereitä, teki kunnanhallitus poikkeuspäätöksen kokouksessaan 30.1.2023 § 15, että nuorisovaltuusto voi aloittaa toimintansa

kolmijäsenenä ja että valtuustoa täydennetään myöhemmin. Lisäksi nuorisovaltuuston edustajat eri toimielimissä vahvistetaan myöhemmin.

Nuorisovaltuuston jäsenet ovat kokoontuneet ja ryhmäytyneet aktiivisesti. Nuorisovaltuusto on ollut mukana myös mm. nuorille suunnatussa vapputapahtumassa, jossa he järjestivät scoottauskiisan nuorille yhdessä Teuvan nuorisopalveluiden kanssa. Nuorisovaltuusto osallistui myös mm. elolystiviikon tapahtumien järjestämiseen. Nuorisovaltuuston toimikauden päättyessä uutta nuorisovaltuustoa ei samalla tavoin valittu, vaan käynnistettiin työskentely uuden toimintamallin rakentamiseksi; uusi toiminta on tarkoitus käynnistää elokuussa 2024.

3.3. Osallisuuden toimiala

3.3.1. Hallinto

Hyvinvointialueiden käynnistymisen johdosta osallisuuden toimialan budjetti ja erityisesti hallinnon budjetti on supistunut merkittävästi, sosiaali- ja terveyspalveluiden siirtyessä liikkeenluovutuksena aloitavalla Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle. Suupohjan Peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä LLKY:n kulojen leikkaantumisen lisäksi hallinnosta poistuu erinäisiä yhteistoimintaosuuksia ja palveluiden ostoja, jotka ovat liittyneet sosiaali- ja terveyspalveluihin.

Kunnan päätöksenteon ja hallinnon sujuvuudesta vastaaminen kuuluu osallisuuden toimialalle. Merkittävä osa budjetista kohdistuu hallintopalveluiden kustannuspaikalle, joka sisältää kunnan yleishallinnon menot. Yleishallinnon menot voivat vaihdella vuosittain, sillä hallintoon voi kohdistua usein ennakoimattomia menoja mm. hallintoasioiden, riita-asioiden, selvitystehtävien tai tietojärjestelmä- ja palveluhankintojen johdosta. Alkuvuodesta 2023 hallintopalveluita työllisti eduskuntavaalien järjestämiseen liittyvät vastuut. Hallintopalveluissa on toteutettu lisäksi myös poikkihallinnollisia selvitys- ja kehittämistehtäviä, mm. strategian jalkauttamiseen ja Teuvan työnantajamielikuvan selkeyttämiseen liittyen.

Myös Ukrainan pakolaiskriisi on tuonut jonkin verran uusia haasteita kunnan palveluiden järjestämiseksi. Kunta on vakiinnuttanut yhteistyötä SPR:n kanssa ukrainalaisten tulijoiden majoittamiseksi, joskin tulijamäärät ovat jääneet pieniksi. Yhteistyö alueellisesti ukrainalaisten pakolaisten tukemiseksi on ollut systemaattista ja hedelmällistä.

Uutena vastuukokonaisuutena on yhteistyön kehittäminen 1.1.2023 aloittaneen Etelä-Pohjanmaan Hyvinvointialueen kanssa. Neuvottelumalli ja yhteistyö laajemminkin ottavat vielä muotoaan, mutta merkittävä osa yhdyspintatyöstä toteutuu joko toimialan hallinnon työhön kytkettynä tai suoraan hallintopalveluihin kuuluvana tehtävänä, vaikkakin neuvottelun alla olevat asiat voivat ulottua monelle eri toimialalle. Hyvinvointialueen aloittamisvaiheen asiat ovatkin työllistäneet sekä hallintopalveluita että toimialan hallintoa. Toimialan edustajat ovat osallistuneet myös jo vakiintuneempiin, hyvinvointialueelle siirtyneisiin yhteistyöryhmiin, kuten alueelliseen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen verkostoon, hyvinvointialueen osallisuustyöryhmän työhön sekä mm. ehkäisevän päihdetyön verkostoon.

TE24-uudistuksen valmistelun käynnistäminen on vaatinut jonkin verran myös sekä toimialan hallinnon että hallintopalveluiden työaikaa. Lisäksi Etelä-Pohjanmaan liiton yhteistyötoiminta mm. ilmastolain toimeenpanoon ja tietoliikenteen kehityssuunnitelman laadintaan liittyen ovat olleet asialistalla. Hallintopalveluiden vakiintuneeseen toimintaan kuuluu mm. asiointipisteen Kela-asioinnin toteuttaminen sekä muun kuntalaisasioinnin ja -neuvonnan toteuttaminen.

KÄYTTÖTALOUS OSALLISUUS	TILINPÄÄTÖS 2022	BUDJETTI 2023	Budj. + muutos	TILINPÄÄTÖS 2023	KÄYTTÖ %
TOIMINTATUOTOT	355 773	76 250	76 250,00	156 782	205,6
TOIMINTAKULUT	-25 082 015	-1 439 748	-1 439 748,00	-1 539 089	106,9
Toimintakate/jäämä	-24 726 242	-1 363 498	-1 363 498,00	-1 382 307	101,4

3.3.2.

Hallinnon tavoitteet vuodelle 2023 ja toteutuminen**Osallisuuden toimiala****Tavoitteet talousarvio 2023****TILINPÄÄTÖS 2023**

Yleishallinnon tavoitteet	Päätöksenteon sujuvuus ja päätösasioiden valmistelun tuki	Kokoukset ovat toteutuneet suunnitelmien mukaisina, oikaisuvaateita ei ole ollut; yksittäisiä asioita on korjattu itseoikaisuna
	Tasapainoisen taloudenpidon ja taloussuunnittelun mahdollistaminen	Tavoitteen toteutumisesta vastaa pääosin elinvoiman toimiala; yleishallinnolla ei ole ollut erillisiä toimenpiteitä raportointikaudella
	Hallinnon sähköisen palveluiden kehittäminen sekä toimintaprosessien sähköistäminen ja automatisointi	Sähköisen arkiston käyttöönottoa on jatkettu, asianhallinnan järjestelmiä on päivitetty arkistointia varten. Paperilomakkeista on siirrytty sähköiseen asiointiin lähes kaikissa kunnan omissa palveluissa; uusia päivityksiä (mm. Facta) on toteutettu. Robotiikkaa otettu käyttöön laskujen kierron sujuvoittamiseksi. Tilanvarausjärjestelmä on otettu käyttöön.
	Tiedonhallintalain täytäntöönpanon jatkaminen	Täytäntöönpanoa jatkettu sekä kunnan omana työnä että seutukunnallisena yhteistyönä (tietosuojavastaava, SUT-tiimi); uusi koulutuskierron järjestetty henkilöstölle tietoturva- ja tietosuoja-asioista
	Hyvinvointialueen käynnistymisvaiheen muutoksen johtaminen	Kunta on pyrkinyt neuvottelemaan yhdyspintoihin liittyvistä sopimuksista ja asioista; on osallistuttu laajalti eri työryhmiin ja verkostoihin; hyvinvointialueen toiminnan jähmeys ja säästötoimenpiteet ovat hidastaneet yhteistyön rakentamista
Osallisuustyön tavoitteet	Osallisuusohjelman jalkauttaminen	Osallisuusohjelman teemoista on keskitytty osallistavaan budjetointiin, yhdistysten toimintaedellytyksiin sekä avoimeen, dialogiseen toimintatapaan
	Osallistavan budjetoinnin kokeilujen jatkaminen sekä kylätoiminnan aktivointi osallistavaa budjetointia hyödyntäen	Osallistavan budjetoinnin lasten ja nuorten kierros sekä kylätoiminnan budjetoinnin kierros on toteutettu; lasten ja nuorten ilmaisuintoja toteutetaan syksyllä 23 jatkuen keväälle 24
	Yhdistysten toimintamahdollisuuksien edistäminen ja yhteisöllisten kohtaamispaikkojen kehittäminen	Heikinhoivon kiinteistöä on käyttöönotettu yhdistysten talona, on siirrytty yhdistyksille maksuttomiin tiloihin
Viestinnän tavoitteet	Verkkosivu-uudistuksen käynnistäminen	Hankintaprosessia aloitettu, prosessi jatkuu vuonna 2024
	Kuntamarkkinoinnin aktivointi	Strategisen viestinnän hankintakilpailutus on toteutettu, toteutus on keskeytetty kunnan toimesta, siirrytty vaihtoehtoihin toteutustapoihin
	Sosiaalisen median käytön tehostaminen	Viestinnän kokonaisuus on otettu tarkasteluun ja aktiivisen kehittämisen alle, viestintäryhmän roolia ja työn jakotusta on uudistettu
	Sisäisen viestinnän kehittäminen	Uusi intraweb saatu käyttövalmiiksi ja otettu käyttöön elosyyskuussa 23
Kirjaston tavoitteet	Kirjastolain mukaiset tavoitteet	7. luokkalaisille pidetty kirjastonkäytön opetusta, 1. luokkalaisten ohjatut kirjastokäynnit, satuhetki, osallistuminen päiväkodin tapahtumaan sekä kodin ja koulun päivään.
	Palveluiden omatoimisuuden lisääminen	Annettu opastusta automaatin käytössä ja ohjattu rutiinimaisia luokkakäyntejä automaatile.
	Asiakkaiden osallistaminen ja yhteistyön kehittäminen	Asiakaskysely lehtitilauksista sekä Eepos-kirjastojen yhteinen kysely kirjastopalveluista.
	Hyvinvointia edistävien toimintojen kehittäminen	Osallistuttu erilaisiin hyväntekeväisyys tempauksiin ja järjestetty jouluaskarteluilla.
Liikunnan tavoitteet	Monipuolisten harrastusmahdollisuuksien tuottaminen yhteistyössä seurojen ja yhdistysten kanssa	Maksuttomien sali- ja harrastepaikkojen toteutuminen yhdistyksille; salivuorot jaettu lähes täydellä kapasiteetilla; Kipinä-toiminnan kolmas hankekausi käynnissä
	Ikäihmisten aktivointi ja liikunta-aktiivisuuden lisääminen	Toteutettiin maksuton ohjattu ulkokuntosalikokeilu. Ikäihmisten yhteistapahtumia järjestetty luontoliikunnan äärellä. Eri tilaisuuksia, mm. luentoja.
	Eri ikäryhmien lähiliikuntamahdollisuuksien kehittäminen	PumpTrack-suunnittelu jatkunut, luontoliikuntareittien suunnittelu käynnistynyt valiokunnissa

Nuorisotyön tavoitteet	Toiminnan kehittäminen kohderyhmää kuunnel- len	Klubin toimikunta jatkanut toimintaansa ja toimintaa on myös kehitetty
	Uuden nuorisotilan hyödyntäminen	Uusi nuorisotila Klubi keskustassa on ollut aktiivisesti käytössä ja tilan läheisyyttä on hyödynnetty mm. koululuokkien tutustumisiin.
	Jalkautuva työ nuorten pariin	Teuva toimii! -tiimin toiminta on ollut aktiivista; yhteistyötä mm. maanantaikahvit koululla; yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa on pyritty tehostamaan mm. kutsumalla toiminnasta vastaavat tutustumaan toimintaan
	Koulunuorisotyön kehittäminen	Uusi koulunuorisotyö-hankekausi käynnistynyt
Kulttuurin tavoitteet	Laadukkaiden ja yhteisöllisten tapahtumien järjestämisen jatkuvuuden turvaaminen	Tapahtumat (mm. Elolystit, Ars Nova Botnica) järjestettiin suunnitelmien mukaisena
	Yhteistyön ja vuoropuhelun edistäminen paikallisten yhdistys- ja seuratoimijoiden kanssa	Yhdistystentalo-toiminta lähtenyt käyntiin, yhdistyksille tarjottu mm. some- ja viestintäkoulutusta.
	Eri taiteenlajien paikallisen osaamisen esiin nostaminen	Ars Nova Botnica, Keramiikkänäyttely toteutunut suunnitellusti oheistapahtumineen

3.3.3. Tiedonhallinta, tietoturva ja -suoja sekä tietohallinto

Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta sekä siihen liittyvät lait tulivat voimaan 1.1.2020. Laki edistää tiedonhallinnan yhdenmukaistamista, tietoturvallisuutta ja digitalisointia viranomaistoiminnassa. Laissa säädetään mm. julkisuusperiaatteen ja hyvän hallinnon vaatimusten toteuttamisesta viranomaisten tiedonhallinnassa.

Laki sisältää koko julkista hallintoa koskevat säännökset tiedonhallinnan järjestämisestä ja kuvaamisesta, tietovarantojen yhteen toimivuudesta, teknisten rajapintojen ja katseluyhteyksien toteuttamisesta sekä tietoturvallisuuden toteuttamisesta. Tiedonhallinnan työvälineenä käytetään palvelua, jossa huomioidaan tiedonhallintalain vaatimukset tiedonhallintamallin rakentamisesta, hallinnasta ja valvonnasta, asiakirjajulkisuuskuvauksen antamisesta sekä tietosuojalain vaatimukset digitaalisesta turvallisuudesta. Palveluun sisältyvät ohjeistukset, tehtäväpohjat vastuuhenkilöille, työpohjat dokumentaatioiden keräämiseen sekä julkaisupalvelu tietojen koostamiseen asiakirjajulkisuuskuvauksena verkkosivuille. Lisäksi palveluun sisältyvät valmennukset.

Kunnan tiedonhallintaa on kehitetty edistämällä sähköistä asiointia, kiinnittäen huomioita lomakepalveluihin ja kehittämällä sähköistä asian- ja asiakirjanhallinta sekä arkistointia. Sähköisen arkistoinnin käyttöönottoa on toteutettu, joskin sen osalta on kohdattu joitakin yhteen toimivuuden ongelmia, jotka ovat edellyttäneet päivitystoimenpiteitä järjestelmätoimittajan puolelta. Siksi varsinaisen sähköisen arkiston tuotantoversion käyttöönotto on viivästynyt suunnitellusta. Sähköisten palvelujen tarjoaminen kuntalaisille on huomioitu kaikkia toimialoja ja toimintoja poikkileikkaavana tavoitteena, esimerkiksi asettamalla tavoitteita vielä paperilla tapahtuvan asioinnin siirtämiseksi kokonaan sähköiseen asiointiin. Myös tilanvarausjärjestelmän hankintaa on valmisteltu.

Tietosuojaan osalta katse on EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen vaatimuksissa. Yksi sen mukainen velvoite on henkilökunnan kouluttaminen. Vuonna 2021 hankittujen koulutusympäristön ja koulutuksen käyttöä on jatkettu uusien työntekijöiden osalta ja uusi koulutuskierron koko henkilöstölle on toteutettu syksyllä 2023. Tietosuojavastaan integrointia kunnan eri kehittämistoimiin sekä johtamisen ja esimiestyön kanaviin on jatkettu aiempien vuosien kokemusten pohjalta. Tietosuoja ja tietoturva on huomioitu uusien tietojärjestelmien hankinnassa sekä asianvalmistelu- ja asianhallintaprosessien kehittämisessä. Tietosuojayhteistyötä on jatkettu seutukunnallisena yhteistyönä Suupohjan tietosuojaytöryhmän (SUTI) kanssa. Teuvan kunnan edustajana on toiminut toimistosuhteeri Marjo Nevala.

Uutena toimintona kunta on toimeenpannut ilmoittajansuojelulain (EU:n Whistleblower-direktiivin) edellyttämiä vaatimuksia Teuvan kunnassa. Kanava on otettu käyttöön Teuvan kunnassa kesällä 2023. Käyttöön on valittu Suupohjan Seutupalvelukeskuksen toimittama, tietoturvaltaan tähän käyttöön erinomaisesti soveltuva anonyymi palvelu.

3.3.4. Osallisuustyö

Vuonna 2021 valmistui kunnassa ensimmäinen varsinainen osallisuusohjelma, joka ohjaa osallisuuden toimenpiteiden valmistelua. Vuonna 2023 osallistamista viedään toimintatapana ja periaatteena laajemmin koko kunnan toimintoihin, jolloin mm. asiavalmistelun ohjeistusta tarkistellaan tältä kantilta.

Kirjaston uudistamisen osalta toteutettiin alkuvuodesta kysely kuntalaisille siitä, miten he tuntevat kirjaston palvelut ja millaisista uusista palveluista ja tiloista he ovat kiinnostuneita. Kyselyyn saatiin 230 vastausta ja vastauksia on hyödynnetty suunnittelutyössä kirjastorakennuksen muutostöihin liittyen.

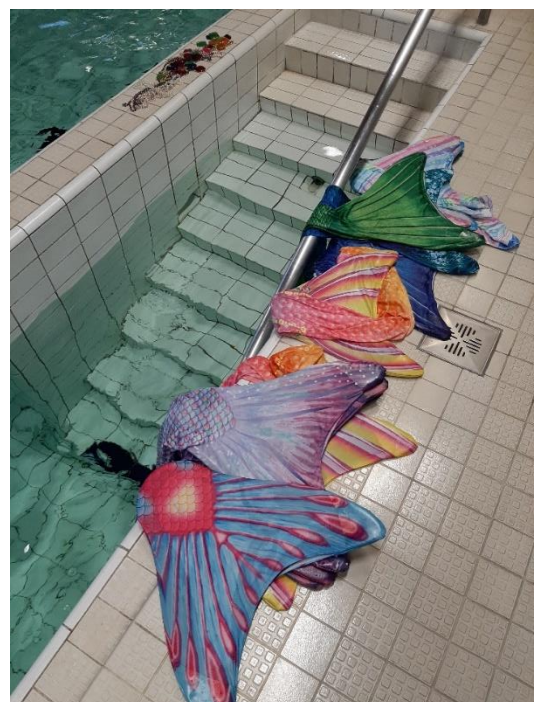
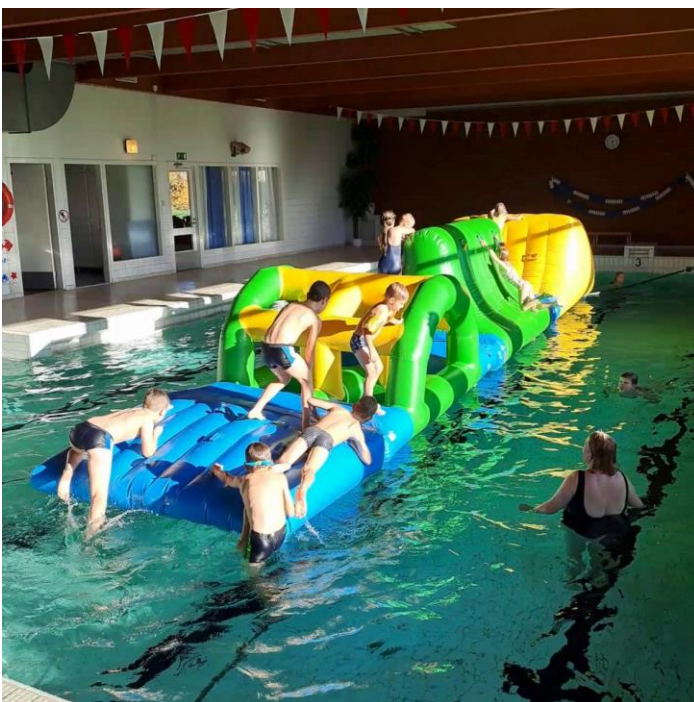
Vuonna 2023 on ollut tarkoitus edistää yhdistysten, järjestöjen ja muiden kansalaistoiminnan muotojen toimintaa ja aktiivisuutta nostavia toimenpiteitä ja edistetään asukkaiden kohtaamisen mahdollisuuksia. Merkittävimpänä avauksena tällä sektorilla on ns. Heikinhovin kiinteistön, eli aiemmin nuorisopalveluiden käytössä olleen tilan, lanseeraus yhdistyksen taloksi. Työ tämän toimintamallin osalta jatkuu vielä, mutta tarkoituksena on, että yhdistyksillä on maksuton tila kokouksia ja toimintaa varten. Kunta on myös etsinyt kumppanuuksia tilan hyödyntämiseksi mm. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen suunnalta.

Yhdistysten avustuskäytäntöjä on ollut tarkoitus viedä enemmän kumppanuussopimuksien suuntaan, samoin avustusohje kaipaa päivityksiä. Kevään tiukka aikataulu tarkoitti kuitenkin, että tämä tavoite siirtyy vuodelle 2024. Myös nuorille suunnattuja kohtaamispaikkoja on tarkasteltu, ja tätä kehittämissi-työtä jatketaan mm. perhekeskuskehittämisen ohessa.

Osallistuva/osallistava budjetointi

Teuvan kunnassa on toteutettu aiempina vuosina osallistavaa budjetointia eri tavoin. Osallistavaa budjetointia on jatkettu eri kylille ja alueille kohdistuvana budjetointimuotona. Kylien osallistavan budjetoinnin määrärahat on jaettu kevätkaudella ja osallistavan budjetoinnin kohteeksi valittujen nuorten maksuttomien uintien toteutusta on toimeenpantu elo-syyskuun vaihteesta yhteistyössä liikunta- ja nuorisopalveluiden kesken.

Maksuttomien uintien yhteydessä on järjestetty toimintaa nuorisopalveluiden yhteistyönä. Nuorisopalvelut on jalkautunut uimahallille kerran kuussa, elokuussa jopa kaksi kertaa. Tällöin uimahallilla on ohjattua ohjelmaa lapsille ja nuorille, mukana toiminnassa on myös nuorisotila Klubin talotoimikuntalaisia. Nuoret ovatkin haastaneet uimahallin kävijöitä monenlaisiin kisoihin uinnin lomassa. Syksyn aikana järjestettiin myös vesidisko sekä Pool Race -rata syyslomalla kahtena päivänä ja loppuvuodesta myös tarjolla oli merenneitouintia.

3.3.5. **Viestintä**

Teuvan kunnassa on sisäinen, eri toimialat ja yksiköt yhdistävä viestintätiimi. Viestintää on kehitetty vuonna 2023 osana kuntastrategian jalkauttamista ja kuntamarkkinointia. Kuntien verkkosivujen uudistamista on käynnistetty syyskaudella 2023. Sosiaalisen median käyttöä on tehostettu, mm. jakamalla viestintätehtäviä useammalle eri toimijalle.

Strategiseen viestintään on kilpailutettu yhteistyökumppani, Creative Crue Oy, jonka kanssa on ollut tarkoitus edistää erinäisiä viestinnän toimenpiteitä vuosien 2023 ja 2024 aikana. Strategisen viestinnän palveluiden hankinta päätettiin kuitenkin keskeyttää loppuvuodesta, koska emme päässeet valitun suunnittelutoimiston kanssa yhteisymmärrykseen uudesta ilmeestä ja ydinsanomista. Jatkamme kuitenkin käytettävien logojen päivittämistä ja ilmeen uudistamista itsenäisesti vuonna 2024.

Teuvan kunta on osallistunut myös Suupohjan seutuviestinnän toimenpiteisiin.

Uusi intranet julkaistiin kunnan työntekijöiden käyttöön syyskuun alussa. Intranetiin on koottu kattavat aineistot sekä työsuhteeseen, viestinnän toteuttamiseen ja ohjelmistojen käyttöön.

Ulkoista viestintää lähdettiin kehittämään loppuvuodesta luomalla viestinnän vuosikello. Työn tekemisen tapoja lähdettiin myös muokkaamaan ja tehtiin selkeät työnjaot viestintätiimin sisällä ja luotiin tavoitteet seuraavalle vuodelle ja suunnitelmat niiden toteuttamiseksi. Jatkossa tullaan yhä enemmän analysoimaan onnistumisia ja kehityskohteita viestinnässä. Ensi vuonna tullaan myös kokeilemaan somelähettilästoimintaa kunnan sisällä.

Teuvan kunta hankki syksyn kuluessa tilavarausjärjestelmän Asio Data Oy:tä. Kunnan omistamat vuokrattavat tilat on nyt koottu yhteen järjestelmään ja tilojen markkinointi ja varaaminen onnistuu helposti yhden osoitteen kautta. Toivomme, että varausten tekemisen selkeyttäminen ja selkeä esille tuonti lisää kunnan tilojen käyttöä. Tilavarausjärjestelmä helpottaa myös kunnan sisäistä tilojenhallintaa.

3.3.6. **Osallisuuden toimialan hanketoiminta**

Mobiilit kyliin! -kehittämishanke Vuonna 2021 päättyi *Teuvabiilillä toimintaa!* (Teuvabiili) kehittämisshanke. Hankkeesta saatujen positiivisten kokemusten myötä kunta päätyi hakemaan hankkeelle jatkoa *Mobiilit kyliin!* (Teuvabiili 2) -hankkeena. Hanke jatkaa, syventää ja laajentaa aiemmassa hankkeessa tehtyä toimintaa.

Hankekoordinaattori Eija Koskela aloitti työssään tammikuussa. Tammi-helmikuussa suunniteltiin kyllien kanssa kevään kohtaamispaikkojen aikataulut ja sisällöt. Kohtaamiset aloitettiin helmi-maaliskuun vaihteessa käynnistyneellä Konstikoppa-kiertueella, joka toteutettiin Teuvan kunnan alueella yhteistyössä Muistikokko-hankkeen kanssa. Teuvalla koppaa esiteltiin yhdeksässä paikassa. Karijoella koppa avattiin viidessä kohteessa. Kiertävään teknologianäyttelyyn tutustui Teuvalla kaikkiaan 118 henkilöä. Karijoella tapahtumissa oli mukana 50 osallistujaa.

Tammi-huhtikuun aikana ikäihmisten säännöllistä kohtaamispaikkatoimintaa toteutettiin pääsääntöisesti kerran kuukaudessa Teuvalla viidessä kylässä ja keskustan vanhustenkotiyhdistys Hopearinteen tiloissa. Karijoella kohdattiin kirjastossa ja Myrkyssä. Kohtaamisten sisältö suunniteltiin kyläkohtaisesti, asukkaiden toiveita kuunnellen. Kyllillä järjestettiin mm. digiopastusta sekä jaettiin infoa muistisairauksista, paloturvallisuudesta sekä paikallisen SPR:n osaston toiminnasta. Tietopainotteisten kertojen lisäksi taloilla on pelattu bingoa, visailtu, ulkoiltu, katsottu elokuvaa sekä jaettu muistoja. Tärkeintä on ollut ihmisten kohtaaminen ja kuulumisten vaihtaminen.

Mobiilit kyliin -hankkeessa järjestettiin viestintäkoulutusta yhdistysten edustajille toukokuussa. Viestintäkoulutuksesta vastasi Unic -palvelut Oy Seinäjoelta. Koulutuksen toteutuksesta julkaistiin tarjouspyyntö Tejukassa. Viestintäkoulutus päätettiin järjestää nimellä: *Yhdistys viestii*.

Viestintäkoulutuksen sisältö:

1. viestinnän merkitys yhdistyksen näkökulmasta
2. viestinnän suunnittelu ja oikea-aikaisuus
3. viestinnän tavoitteet ja onnistumisen mittarit
4. kohderyhmät, kanavat ja tyyli
5. viestinnän sisältö ja visuaalisuus
6. yllättävät tilanteet ja niihin varautuminen
7. Canvan käyttö viestinnän työkaluna

Viestintäkoulutuksessa paneuduttiin sekä sisäisen, että ulkoisen viestinnän merkityksiin, tavoitteisiin ja sisältöihin. Viestintäkoulutuksen osallistujat saivat valmiudet toimia edustamansa yhdistyksen viestinnästä vastaavana. Viestintäkoulutus järjestettiin lähiohjauksena Teuvalla Teak -talon HTC -salissa. Yhdistys viestii -koulutukseen osallistui kymmenen yhdistystoimijaa, yhteensä kolmestatoista eri yhdistyksestä. Koulutuksen jatkona järjestettiin 28.10. myös *Kuinka käytän Canvaa?* -täydennyskoulutus.

Yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa on käynnistetty mm. Ikäluotsin kanssa sekä myös valmisteltu kotona otettavien laboratorionäytteiden pilottia. Tämän kehittäminen jatkuu edelleen. Lisäksi on kartoitettu senioriagenttitoiminnan mahdollistamisen edellytyksiä, sekä kyläkummi/kylälähettilästoimintaa.

Vuoden aikana kohtaamispaikoissa kokoonnuttiin säännöllisesti heinäkuuta lukuun ottamatta, jolloin toiminta oli tauolla. Myös joulukuussa toimintaa tauotettiin. Touko-kesäkuussa toteutettiin kuntakävelyt Norinkylässä, Riipissä, Horonkylässä, Perälässä ja Luovankylässä. Kävelyt järjestettiin yhteistyössä Muistikökkä-hankkeen kanssa ja mukana oli aina myös kunnan edustajia. Kävelyt kuuluivat osana kohtaamispaikkojen kevään ohjelmaan, ja paikalla oli runsaasti kyläläisiä keskustelemassa toiveistaan ja kehittämisideoistaan. Hanke toteutti toukokuussa Etelä-Pohjanmaan Nuorisoseuran kanssa aktivointipäivän Riipin Nuorisoseuralla, jossa keskusteltiin seuran toiminnan kehittämisestä. Toukokuussa järjestettiin päivätanssit Teuvan Kaarihovissa yhteistyössä Teuvan Rivakan ja Muistikökkä-hankkeen kanssa. Tapahtuma kiinnosti tanssikansaa yli kuntarajojen ja kokosi yhteen reilusti yli 200 henkilöä. Toukokuussa tehtiin myös retki Peruksen valkovuokkosaarelle yhteistyössä Karijoen kunnan kanssa. Näihin kahteen tapahtumaan toteutettiin hankkeen toimesta kuljetukset, joilla samalla kartoitettiin hankealueen ikäihmisten kuljetustarpeita.

Luovankylän kylätuvan bingopäivässä onni suosi erityisesti herrojen pöytiä. Numeroita rukittiin naurussa suin, pientä kilpailuhenkeä unohtamatta.

Muina tapahtumina syksypuolella 2023 toteutettiin mm. vanhustenviikolla 6.10. *Ikääntyneet liikenteessä*, syysretki Pappilankankaalle 24.10., sekä vapaaehtoisten ilta yhteistyössä Teuvan Seurakunnan ja SPR Teuvan osaston kanssa Orrelassa 22.11. Hankkeelle haettiin syksyllä jatkoaikaa, joten toiminta jatkuu vuoden 2024 kesäkuulle.

Helppokäyttöinen äänenvahvistin eli kommunikaattori oli yksi Konstikopan kiinnostavimpia laitteita. Koje herätti ihmetystä ja ihastusta Perälän Kemulan kohtaamispaikassa.

Myrkyn Nuorisoseuran porukan suosikkilaitteeksi nimettiin Konstikopasta löytynyt elektroninen ovisilmä, joka lisää asumisturvallisuutta vaivattomasti.

Musiikkiaiheisilla visailuilla jumpattiin aivoja hausalla tavalla usealla kylällä. Horonkylän Nuorisoseuran väen musiikkitietämys oli huippuluokkaa.

Hopearinteen kerhotiloissa vietettiin iltapäivää nostalgisen Suomi-filmin parissa. Kulkurin valssi herätti katsojissaan paljon muistoja ja tarinoita.

Leader Suupohjan Janne Taipaleenmäki ja Tuija Takamäki kiersivät alkuvuodesta kylä digiopas-tuksen merkeissä. Älypuhelimien niksejä opeteltiin muun muassa Norinkylän Opintola B&B:ssä.

Kipinästä Liekkiin – Toiveharrastusten Teuvan malli 2 Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama Harrastamisen Suomen malli -hanke kehittää matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia Teuvalla sekä lisää yhteistyötä seurojen ja yritysten kanssa. Kipinä- Toiveharrastusten Teuvan malli -hanke tarjoaa maksuttomat ja yhdenvertaiset harrastusmahdollisuudet peruskouluikäisille lapsille ja nuorille heidän omien toiveiden mukaisesti. Harrastukset toteutuvat heti koulupäivän päätteeksi, jotta osallistumismahdollisuus on mahdollisimman yhdenvertainen. Kipinästä liekkiin – Toiveharrastusten Teuvan malli 2 -hanke jatkaa aiemman hankekauden työtä, käsittäen syyslukukauden 2022 ja kevätlukukauden 2023.

Kipinästä liekkiin hankkeessa on kevätkaudella järjestetty yhteensä 12 eri kerhoa, mm. sportti-, kuvis-, kokki-, bändi- ja kässäkerhoa jne. Keskimäärin kerhoissa on ollut 12 osallistujaa / kerta. Suurin osa kerhoista päättyi huhtikuun lopussa, mutta jotkin kerhot jatkavat vielä toukokuussa. Kerhoja on järjestetty kevätkaudella (toukokuun alku mukaan lukien) yhteensä 189 kerhotunnin verran. Kipinästä liekkiin -hanketta on koordinoitu nuorisopalveluiden toimesta.

Kipinästä Roihuun – Toiveharrastusten Teuvan malli 3 Kipinästä roihuun – Toiveharrastusten Teuvan malli 3 -hanke jatkaa aiemman hankekauden työtä. Hankekausi on käynnistynyt 1.8.2023 ja jatkuu heinäkuun 2024 loppuun. Hankkeen tavoitteena on jatkaa ja lisätä laadukasta kerhotoimintaa Harrastamisen Suomen mallin mukaisena. Kipinästä Roihuun -hanketta koordinoidaan nuorisopalveluiden

toimesta. Kolmannella hankekaudella on järjestetty yhteensä 18 kerhoa ja toiminta on edelleen aktivoitunut aiempaan verraten.

Muistikökkä – muisti- ja ikäystävälliset Teuvan kylät ja taajamat 2022-2023 Osana kansallista poik-kihallinnollista Ikäohjelmaa 2030 ympäristöministeriö toteuttaa Ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelmaa vuosina 2020-2022. Ympäristöministeriö julkisti 27.1.2022 haettavaksi tähän ohjelmaan liittyen erityisavustusta, jota voisi kohdistaa mm. asumisen ja asuinympäristöjen ikäystävällisyyttä laaja-alaisesti parantavien hankkeiden toteuttamiseksi.

Teuvan kunnan toteuttamassa *Muistikökkä – muisti- ja ikäystävälliset Teuvan kylät ja taajamat 2022-2023 -hankkeessa* kohderyhmänä on ollut 1) Teuvan haja-asutusalueen kylissä asuvat ikäihmiset ja erityisesti muistisairaat sekä Teuvan kunnan alueella eri palveluita käyttävät ikäihmiset ja erityisesti muistisairaat sekä 2) Ikääntyneille ja muistisairaille palveluita tai toimintoja järjestävät toimijat, kuten yritykset, kunnan eri palveluntarjoajat sekä yhdistykset ja järjestöt.

Muistikökkä- hankkeessa tavoitteet on jaettu kahteen osaan: 1) ikäihmisten ja erityisesti muistisairaiden osallisuuden edistäminen heidän omassa asuinympäristössään ja yhteisöissä 2) ikäihmisten ja erityisesti muistisairaiden toimijuuden edistäminen oman lähialueensa palveluiden käyttäjinä. Hankkeen alussa suunniteltiin toteutettavaksi kuntalaisia osallistavia työpajoja (6-8 kpl) yhteistyössä Mobiilit kyliin- hankkeen kanssa. Lopputuloksena oli laatia Teuvan kunnalle oma alueiden ikä- ja muistiystävällisyyden toimenpideohjelma. Toisena tärkeänä kokonaisuutena oli muistitietoisuuden ja kohtaamisosaamisen lisääminen koulutusten (6-8 tapahtumaa) avulla yhteistyökumppanin Etelä-Pohjanmaan Muistiyhdistyksen kanssa. Hankkeen ohjausryhmä koostui Teuvan vanhus- ja vammaisneuvoston edustajista sekä kunnan osallisuusjohtajasta.

Muistikökkä-hankkeessa tehtiin kevään aikana paljon yhteistyötä Mobiilit kyliin- hankkeen kanssa. Tammikuussa Muistikökkä-hanke vieraili Teuvan Invalidien Parahultaaset-ryhmässä. Konstikoppa kiertue toteutettiin helmi-maaliskuussa yhdessä Mobiilit kyliin- hankkeen kanssa, kylissä seitsemän esittelyä Teuvalla toteuttaen. Etelä- Pohjanmaan Muistiyhdistyksen Minna Huhtamäki-Kuoppala luennoi maaliskuussa kunnan esimiespalaverissa aiheella ”Kognitiivinen ergonomia”. Kuntalaisten toiveesta järjestimme myös Perustietoa muistisairauksista- luennon yhteistyössä Muistiyhdistyksen kanssa Orrelassa.

Maaliskuussa kuntakävely keskustan alueella toteutettiin yhteistyössä elinvoimatoimialan, Teuvan Yrittäjien sekä Etelä-Pohjanmaan Muistiyhdistyksen kanssa. Kuntakävely toteutettiin kahdessa osassa kirjasto- apteekki- akselilla sekä ABC- pankkiakselilla eri yrityksissä vierailien sekä samalla keskustan ympäristöä havainnoiden. Näiden kahden kävelyn päätteeksi järjestettiin illalla vielä yhteinen yhteen- vetokeskustelu päivän aikana tehdyistä havainnoista. Tapahtumaan olivat tervetulleita myös kunnan luottamushenkilöt.

Kuntakävelyn yksi vierailukohde oli Perälän Putki Oy

Kuntakävelyn toisessa vierailukohteessa Teuvan kulmakirppiksellä yrittäjä kertomassa palveluistaan.

Etelä-Pohjanmaan Muistiyhdistyksen Päivi Niinistö-Mäkinen kertoi muisti- ja ikäystävällisistä palveluista osana keskustan alueen kuntakävelytapahtumaa.

Kuntakävelyillä yhteinen keskustelutilaisuus Orrelassa. Paikalla yrittäjiä, kuntalaisia ja kunnan päättäjiä.

Yhteistyössä EHYT ry:n ja Mobiilit kyliin- hankkeen kanssa yritimme järjestää syksyllä ja keväällä kahteen otteeseen Ilmiökahvilaa teemalla Ikääntyneiden vaiettu alkoholin käyttö. Tapahtuma peruuntui kuitenkin molemmilla kerroilla osallistujien vähäisyyden vuoksi.

Hanke saatiin valmiiksi kesäkuussa 2023. Hankkeen toteutus ja tulokset voidaan tiivistää seuraavasti: muistikökkä-hankkeen lopputuloksena syntyi ikääntyneitä koskeva toimenpidesuunnitelma. Toimenpidesuunnitelmaan on kirjattu asioita, jotka vaikuttavat laaja-alaisesti ikääntyneen hyvinvointiin ja terveyteen ja tukevat itsenäistä asumista omassa kodissa. Toimenpidesuunnitelman sisällön laatimisessa on hyödynnetty kuntalaisten osallistamista ja heidän ääni on pyritty tuomaan vahvasti esiin eri sisältöjen kokoamisessa.

Toimenpidesuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet jakautuvat neljään eri osa-alueeseen:

- 1) Asumisvaihtoehtojen ja saavutettavan ympäristön kehittäminen
- 2) Saavutettavien palveluiden kehittäminen
- 3) Kuljetusten kehittäminen
- 4) Tiedon lisääminen ja toimintakyvyn tukeminen.

Hankkeen tuottamat neljä keskeisintä toimenpidettä ovat: 1) Sopivien asumisvaihtoehtojen lisääminen ikääntyneille palveluiden läheisyydessä 2) Säännöllisten (asiointi)kuljetusten kehittäminen ja järjestäminen kylistä 3) Huomioidaan saavutettavuus kaikessa viestinnässä ja tiedottamisessa 4) Kehitetään penkkilenkki- ja kulttuurikävelylenkkejä. Näiden lisäksi toimenpidesuunnitelma sisältää useita muita pienempiä toimenpide-ehdotuksia aihealueittain.

Kuntalaisia osallistavia työpajoja järjestettiin yhteensä 18 kpl ja muistitietoa ja kohtaamisosaamista lisääviä koulutuksia yhteensä 10 kpl. Paikallislehdessä näkyvyyttä hankkeen Kuntakävelyllä Perälässä, Horonkylässä ja Luovankylässä aikana oli 10 eri julkaisussa.

1. ASUMISVAIHTOEHTOJEN JA
SAAVUTETTAVAN YMPÄRISTÖN
KEHITTÄMINEN

9

2. SAAVUTETTAVIEN
PALVELUIDEN KEHITTÄMINEN

14

3. KULJETUSTEN
KEHITTÄMINEN

5

4. TIEDOTTAMINEN JA
TOIMINTAKYVYN TUKEMINEN

24

Eräitä kuntalaisten ajatuksia hankkeen ajalta 6/22- 6/23

"Millä kulkee, kun kortti vierään?"

"Välillä on yksinäistä, mutta seuraa saa, kun lähtee ulos"

"Talvella on hankalaa, kun kaikki on valkoista"

"Muuttaisin heti kirkolle, jos olis mahdollisuus"

"Talonmies, taloyhtiö, terveydenhoitaja, sukulaiset, taksi. En saa apua enää"

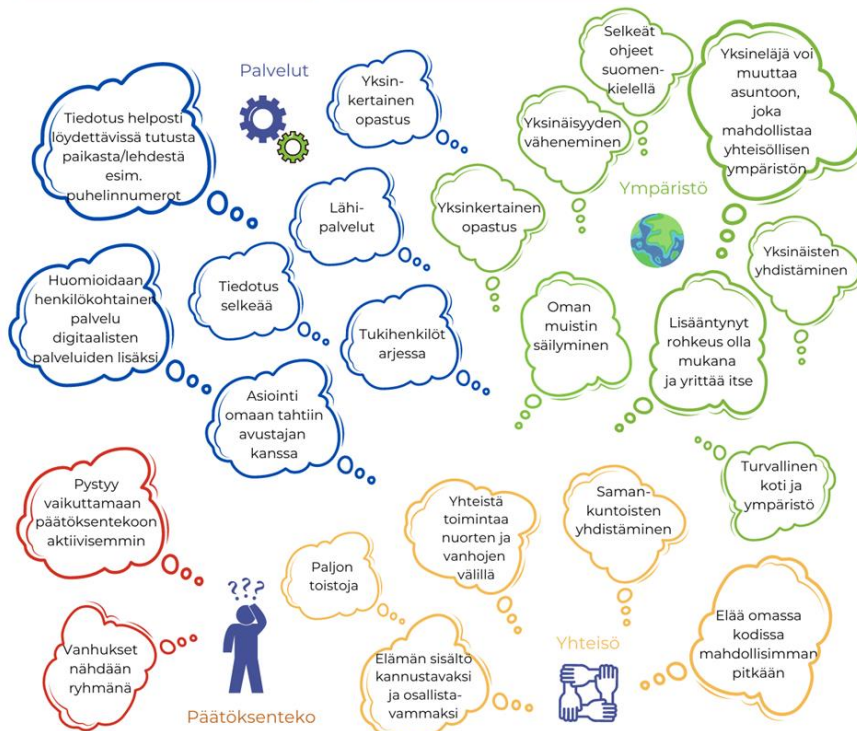
"PÄÄ PELAAS. -Kivutonta oloa - Liikuntakyky piisaas loppuhun asti. - Lämpöä, ruokaa ja unta kaaliin.""

"Yksinäisyyden väheneminen, kun pystyy osallistumaan tukihenkilöiden avustuksella ts. elämän sisältö kannustavammaksi ja osallistuvammaksi"

"Tiedotus olisi selkeää ja löydettävissä helposti tutusta lehdestä tai paikasta. Esim. puhelinnumeroita on vaikea löytää nykyään"

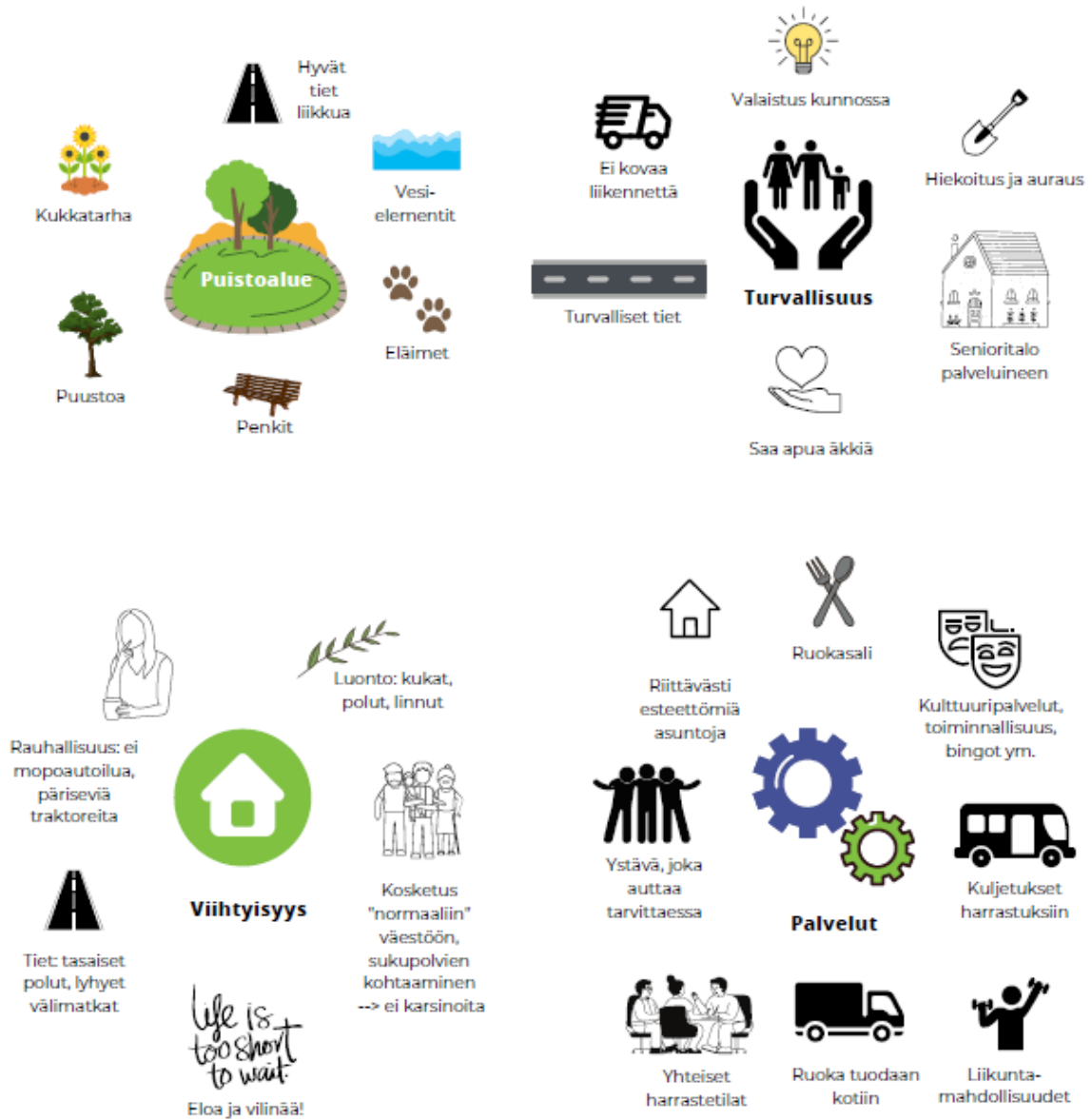
"Joka päivä jotakin mielekästä tekemistä. Ei joka päivä krempkaa muistaisi, hyvää ruokaa sovinnossa kumppanin kanssa"

"Rakas mieheni on suurena apuna, mutta hänkin voi sairastua"

Vanhus- ja vammaisneuvoston toiveita hankkeen vaikutuksista ikääntyneen arkeen

MILLAINEN ON KESKUSTAN ASUINALUE, JOSSA ON HYVÄ IKÄÄNTYÄ SITTEN, JOS EI ENÄÄ PYSTY ASUMAAN ITSENÄISESTI SIVUKYLÄLLÄ?

3.3.7. Muut yhteistoimintaosuudet

Teuvan kunnan osuudet ja jäsenmaksut mm., Etelä-Pohjanmaan liiton, Suomen Kuntaliiton, KT Kuntatyönantajien, Etelä-Pohjanmaan Korkeakouluyhdistyksen, Pro Agrian, Suupohjan Kehittämisyhdistyksen, Osuuskunta VIEKPO:n, Suomen Vesilaitoksen Vesilaitosyhdistyksen, Eteläpohjalaiset Kylät ry:n sekä Vaasan kesäyliopiston kustannuksiin on varattu osallisuuden toimialalta hallintopalveluiden budjetista. Yhteistoimintaosuudet tulevat maksuun pitkin vuotta eri aikoina.

Hanketoiminta

Suupohjan Kehittämisyhdistys ry/Leader Suupohja

Leader Suupohjan toiminta-alueeseen kuuluvat Isojoen, Karijoen ja Teuvan kunnat sekä Kauhajoen ja Kurikan kaupungit (poislukien Jalasjärvi). Yhdistyksellä on toimisto sekä Kauhajoella että Kurikassa.

Leader Suupohjan rahoittamista hankkeista päättää yhdistyksen 15 jäseninen hallitus, joka muodostetaan kolmikannan mukaisesti eli kolmannes jäsenistä edustaa kuntia, kolmannes yrityksiä sekä yhteisöjä ja kolmannes maaseudun asukkaita. Alueen joka kunnasta on hallituksessa edustus ja paikat ja kaantuvat seuraavasti: Isojoki kaksi paikkaa, Karijoki kaksi paikkaa, Teuva kolme paikkaa, Kurikka neljä paikkaa ja Kauhajoki neljä paikkaa. Jokaisella hallituksen jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Leader Suupohja on yksi Suomen 52:sta paikallisesta maaseudun kehittämisyhdistyksestä. Leader Suupohja myöntää hanke- ja yritystukia paikalliseen strategiaansa perustuen. Rahoitusta voi hakea mm. pää- ja sivutoimisen yrittäjyyden aloittamiseen ja kehittämiseen, yritysinvestointeihin, alueen elinvoimaisuuden ja asukkaiden harrastusmahdollisuuksien parantamiseen sekä kansainväliseen toimintaan. EU, valtio ja alueen kunnat vastaavat Leader-hankkeiden julkisesta rahoituksesta. Lisäksi hankkeissa on pääsääntöisesti aina myös hakijatahon yksityistä rahoitusta.

Suupohjan Leader-ohjelma vuosille 2023–2027

Virtaa Viisikkoon -paikallinen kehittämisstrategia sai hyväksynnän maa- ja metsätalousministeriöstä 26.1.2023 ja samalla strategian toteutukseen myönnettiin 5,6 M € julkinen rahoituskehys. Paikallinen kehittämisstrategia tehtiin laajaa osallistavaa prosessia hyödyntäen ja valmisteluun osallistui suuri määrä eri-ikäisiä alueen asukkaita, yhteisöjen ja yritysten edustajia, kuntatoimijoita sekä Leader Suupohjan hallituksen jäseniä.

Kesäkuussa 2023 aukesivat lähes kaikki hankehaut ja hakemuksia tulikin todella paljon sisään. Vuoden loppuun mennessä Leader Suupohjalle oli jätetty 63 hankehakemusta Hyrrä-järjestelmään ja hallitus käsitteli vuoden aikana 55 hakemusta. Hallituksen käsittelemistä hankkeista 28 oli yritystukia ja 27 hanketukia. Vuoden 2023 rahoituskehys oli julkisen tuen osalta 691.627,91 € mutta yhtään virallista rahoituspäätöstä ei vielä vuoden aikana hankkeille saatu.

Virtaa Viisikkoon-kehittämisstrategian sisältö on seuraava:

1. **Elinvoimainen seutu:** Vahvistetaan alueen elinvoimaa tukemalla uusien mikroyritysten syntymistä ja edistämällä olemassa olevien yritysten kannattavuutta, kilpailukykyä ja kasvamista. Edistetään osaavan työvoiman saantia ja yritysten välistä yhteistyötä.
2. **Hyvinvoiva ja taitava seutu:** Vahvistetaan kylien ja paikallisyhteisöjen elinvoimaa ja yhteisöllisyyttä. Edistetään uudenlaisten palvelujen syntymistä ja käyttöönottoa, älykkäitä ratkaisuja, kiertotaloutta sekä osaamista. Tuetaan asumisen turvallisuutta ja omavaraisuutta sekä infrastruktuurin kunnossapitoa.
3. **Ainutlaatuinen seutu:** Edistetään alueen (luonto)matkailua ja kulttuuritoimintaa osana alueen pito- ja vetovoimaa sekä asukkaiden hyvinvointia.
4. **Aktiivinen seutu:** Aktivoidaan alueen nuoria oman asuinseutunsa kehittämiseen ja osallisuuteen. Edistetään alueen kansainvälistymistä.

Pääteemojen lisäksi kehittämistyössä huomioidaan läpileikkaavat teemat: älykkyys, innovatiivisuus ja kestävä kehitys.

Teuvan kunta on osaltaan hyväksynyt uuden paikallisen kehittämisstrategian ja osallistumisensa Leader-ohjelman toteutukseen ja rahoittamiseen vuosina 2023–2027 sekä siitä eteenpäinkin.

3.3.8. Kirjasto

Vuoden 2023 aikana on tarkoitus saada päätettyä kirjaston kehittämisen suunta. Alkuvuodesta järjestettiin hallinnon organisoimana kuntalaiskysely, jossa kartoitettiin toiveita tulevan kirjaston palveluihin. Ennen kyselyä kirjaston henkilökunta sai tuoda esille omia näkemyksiä samasta aiheesta.

Kirjaston perustavoitteena on täyttää kirjastolain määrittelemät kuusi tehtävää, joista lukemisen ja kirjallisuuden edistäminen on yksi tärkeimmistä. Kaisa Beltranin kirjailijavierailu tammikuussa toteutti tätä tehtävää. Samoin tekivät kirjavinkkaukset niin Eepos-kirjastojen Lukeva Lakeus -hankkeen puitteissa 7. luokkalaisille kuin omana työnä kaikille 3. ja 4. luokkalaisille ja lisäksi Syreenin salissa pidetty satuhetki. Satuhetkessä vierailevina satutäteinä olivat eläköityneet kirjastovirkailijat. Lukulemmikki on myös jatkanut käyntejään kirjastolla. Joka kerralla on ollut vähintään yksi osallistuja.

Perusopetuksen ja kirjaston välistä yhteistyösopimusta alettiin valmistella kevään aikana. Asiasta keskusteltiin sekä rehtorin että sivistysjohtajan kanssa. Kirjastonjohtaja kävi esittelemässä yhteistyösopimusta rehtorien kokouksessa huhtikuun lopussa.

Yhteistyö Kalevalaisten naisten kanssa toi kirjastolle aloitustilaisuuden tapahtumasarjaan, kun Kalevalaiset aloittivat Kalevalan läpilaulannan Kalevalan päivänä. Vuoden aikana on tarkoitus pitää useampi laulutilaisuus kirjastolla.

Valmistelemaa toimintaa kirjastouudistusta silmällä pitäen on asiakkaiden opastaminen lainausautomaatin käyttöön. Opastuksia on annettu aina tarvittaessa. Automaatin käyttöaste ensilainauksien osalta

on noussut. Vuoden 2022 viimeisen kolmanneksen osalta se oli keskimäärin 19,1 % lainauksista, kun vuoden 2023 ensimmäisen kolmanneksen osalta se oli 25,0 %.

Kirjaston uudistusta silmällä pitäen tarkoitus on kohdistaa voimavaroja entistä enemmän myös poistoihin. Alkuvuosi on ollut tässä suhteessa vaisu, poistoja on tehty vajaa 700 kpl, mikä on yli puolet vähemmän kuin edellisenä vuonna. Loppuvuoden aikana tahti kiristyy.

Kokoelmaan uutena aineistolajina tulivat kevään aikana lautapelit, joita on lainattavana runsas kymmenen erilaista peliä. Nuorten osastolle saatiin huhtikuussa PlayStation 5 pelikonsoli ja kolme peliä, joita voi pelata. Pelit eivät tällä hetkellä ole lainattavana.

Asiakaskäyntien kasvu on jatkunut myös vuoden ensimmäisen kolmanneksen aikana noin 7 prosentilla. Lainaaminen sen sijaan

on vähentynyt saman verran. Kokoelmaan on tullut uutta aineistoa jonkin verran enemmän kuin samaan aikaan vuonna 2022.

Toukokuussa esikoululaiset kävivät perinteisesti tutustumassa kirjastoon ja he saivat käynnin yhteydessä kirjastokortin hakulomakkeen sekä kirjeen ekaluokkalaisille. Toukokuun lopussa kirjastolla kävi kirjailijavieraina Ahti Koskinen ja vierailu herätti ilahduttavan paljon mielenkiintoa. Lukulemmikki kävi myös ennen kesätaukoa toukokuussa kirjastolla ja jatkoi käyntejään elokuussa.

Sivistysjohtajan päätöksellä saatiin hyväksyttyä perusopetuksen ja kirjaston välinen yhteistyösopimus, joka takaa tiiviin yhteistoiminnan jatkumisen. Syksyn aikana suunnitellaan yhteyshenkilöiden kanssa tulevan lukuvuoden tarkempi sisältö.

Kesäkuun aikana kirjastolla oli pitkästä aikaa näyttely, kun lehtisalissa oli Harry's Art –näyttely. Alkukesästä Teuvan lukio järjesti opiskelijoilleen ryhmäytymispäivän, jossa kilpailtiin Amazing Race –kilpailun merkeissä. Kirjastolla oli yksi kilpailun rasteista.

Kirjaston henkilökunnassa tapahtui muutos kesän aikana, kun Marja Niska irtisanoutui. Kirjastovirkailijan paikka oli avoimessa haussa ja yhteensä yhdestätoista hakijasta hänen tilalleen valittiin haastatteluiden jälkeen Aino Vuorinen.

Kesäsijaisten osalta kirjasto oli erittäin onnekas tänä kesänä, kun käytettävissä oli peräti kolme henkilöä. Heidän voimin kirjasto oli avoinna läpi kesän. Kesätuuraajat järjestivät lapsille toimintaa ja tapahutumia mm. Elolystiviikolla.

Kirjastokäynnit ovat edelleen jatkaneet nousua verrattuna edelliseen vuoteen, ollen nyt lähes 12 % enemmän kuin vuosi sitten elokuun lopussa. Lainoja on lähes sama määrä nyt kuin vastaavaan aikaan viime vuonna, joten sekin on aktivoitunut alkuvuoteen verrattuna. Uutta aineistoa on pystytty hankimaan enemmän kuin viime vuonna ja aineiston poistaminen on aktivoitunut hieman lisää, vaikka on vielä alle tavoitteen. Poistotyö tulee kiihtymään loppuvuotta kohden. Poistot ovat kohdistuneet pääasiassa varastossa olevaan aineistoon. Vanhemman aineiston poistumisen myötä kokoelma tulee olemaan jatkossa kokonaisuudeltaan tuoreempi.

Asiakkaat ovat ottaneet automaatin käyttöön entistä aktiivisemmin. Vuoden toisen kolmanneksen ensilainoista 24 % meni automaatin kautta. Koko vuoden osalta automaattilainoja on jo lähes 33 % ensilainoista, kun samaan aikaan vuonna 2022 automaatin kautta oli tehty vain 12 % lainauksista.

Kirjastotyöryhmä kävi tutustumassa Kankaanpään kirjastoon elokuussa ja sai sieltä eväitä Teuvan kirjaston kehittämiseen.

Aivan elokuun lopussa kirjasto osallistui Aktiivinen Teuva –harrastus ehtoo tapahtumaan Orrelassa. Kirjaston pisteellä kävi noin 60 henkilöä ja saimme esiteltä mm. e-aineistoja, tehtyä kirjastokortteja, annettua pin-koodeja ja lainattua aineistoa. Tapahtuma toimi mainiosti kirjaston toiminnan markkinoinnissa.

Elokuussa valmisteltiin myös asiakaskyselyä kirjaston aikakauslehtien valikoimasta vuodelle 2024. Kysely toteutettiin syyskuussa ja siihen saatiin runsaat kymmenen vastausta. Vastauksien vähäinen määrä oli valitettavaa, mutta vastanneet olivat pääasiassa tyytyväisiä tarjontaan. Kirjaston fyysisten lehtien kokoelmaa vuodelle 2024 oli kuitenkin karsittava kallistuneiden hintojen vuoksi ja määrärahojen ollessa entisellään. Painotus on siirtynyt etenkin sanomalehtien osalta digilehtien puolelle Eepos-yhteistyön myötä. Aikakauslehtivalikoiman karsiminen antaa myös painetta digilehtien tarjontaan.

Syksyllä kirjasto osallistui kodin ja koulun päivään tarjoten kirjavinkkausta 1. luokkalaisille. Syyskuun aikana kirjastolla oli esillä Etelä-Pohjanmaan liiton Huomisen Lakeus -valokuvanäyttely.

Lokakuussa kirjastonjohtaja sekä koulujen edustajat kokoustivat kirjaston ja perusopetuksen yhteistyön suunnittelun merkeissä ja toimintarunko saatiin tehtyä. Syksyn aikana sopimukseen liittyen 7. luokkalaiset saivat kirjastonkäytön opetusta ja kunnan kaikille 1. luokkalaisille järjestettiin ohjattu kirjastokäynti, jonka aikana käytiin läpi eri rasteilla kirjastossa toimimista ja käyttäytymistä.

Kirjastolla oli loppuvuoden aikana erilaisia tilaisuuksia ja tapahtumia. Kalevalaiset kävivät jatkamassa Kalevalan läpilaulua suomalaisen kirjallisuuden päivänä, lukulemmikki kävi kerran kuussa kuuntelemassa lasten lukemista, marraskuussa valmistettiin joulukortteja kirjaston askarteluillassa ja sama askarteluhetki tarjottiin myös Pikkusyreenin Taikapilvien sekä Revontulien ryhmille.

Kirjasto toimi useamman eri vapaaehtoisvoimin toimivan keräyksen keräyspisteenä sekä oli kunnan yli 65-vuotialle tarkoitettujen kenkien liukuesteiden jakelupisteenä. Liukuesteitä haettiin melko aktiivisesti liukkaiden keliä saapuessa.

Loppuvuoden aikana valmisteltiin myös vuoden 2024 alkupuolen tapahtumia. Suunnitelmissa on ollut kirjailijavierailu yhteistyössä lukion ja Karijoen kirjaston kanssa. Kirjastorakennuksen uudistuksen merkeissä vierailtiin Kirkkonummen kirjastossa ja asiaa pidettiin muutenkin työn alla jatkuvasti. Työryhmä sai lisäaikaa vuoden 2024 puolelle jatkotoimien esityksen tekemiseksi. Lisäksi valmistauduttiin keväällä 2024 aloittavaan valtakunnalliseen E-kirjastoon.

Vuoden 2023 kirjastotilastot näyttävät sekä positiivista että negatiivista. Kirjastokäynnit jatkoivat kasvuaan, vaikka eivät ole vielä lähelläkään koronaan edeltävää aikaa. Vuoden 2023 noin 20 000 käyntiä on 10 000 käyntiä vähemmän kuin vuonna 2019 ennen koronaa. Kirjastonkäyttäjien määrä laski noin 2 %, mikä selittyy ainakin osittain kunnan asukasluvun laskulla. Teuvan kunnan asukkaista 1195 henkilöä käytti kirjastokorttiaan edes kerran vuoden 2023 aikana. Verkkokäyntien määrä jatkoi kasvuaan noin 10 % verran, ollen nyt noin 25 000.

Kirjaston kokoelman aktiivisena pitäminen on olennainen tehtävä. Siinä onnistuttiin vuoden 2023 osalta paremmin kuin aikaisemmin. Uutta aineistoa (lähinnä kirjoja sekä elokuvia) saatiin hankittua runsaat 5 % enemmän kuin edeltävänä vuonna ja sen vastapainoksi poistojen määrä oli lähes 4800 kpl, mikä oli noin 8 % enemmän vuoteen 2022 verrattuna. Lisäksi ylitimme Eepos-kirjastojen poistotavoitteen, vähintään 6 % kokoelmasta.

Automaatilta tehtyjen ensilainojen määrä oli koko vuoden osalta lähes 7000 lainaa. Kaikista lainoista siis noin 22,5 % tehtiin automaattilla. Vastaavasti vuonna 2022 osuus oli noin 13,9 %, joten lisäystä oli lähes 10 prosenttiyksikköä, mikä oli ihan kelvollinen lisäys, vaikka loppuvuoden osalta prosenttiosuus hieman laski.

Kaiken kaikkiaan kirjaston tavoitteet sekä kirjastolain puitteissa että kunnan sisäisten tavoitteiden osalta täyttyivät resursseihin nähden vähintään kohtuullisesti, vaikka selkeitä puutteitakin on. Ongelmakohtat on tiedostettu ja kirjastorakennuksen uudistamiseen on ladattu paljon odotuksia sekä toiveita, jotka osaltaan helpottaisivat näitä puutteita.

Vuoden aikana henkilökunnan ajatuksissa onkin paljon ollut kirjaston tulevaisuuden suunnitelmat ja se kuinka ne etenevät. Asia on yhtäältä antanut toivoa ja uskoa parempaan tulevaisuuteen, mutta toisaalta nykyisiin tiloihin liittyvät moninaiset ongelmat ovat kuormittaneet sekä henkisesti että fyysisesti.

3.3.9. *Liikunta-, nuoriso ja kulttuuripalvelut*

Liikunta, nuoriso- ja kulttuuripalveluiden tavoitteena on ylläpitää ja kehittää ennaltaehkäiseviä ja kuntalaisten hyvinvointiin vaikuttavia, saavutettavia vapaa-aikapalveluita Teuvalla. Kuntalaisia pyritään aktivoimaan ja osallistamaan palveluihin ja niiden kehittämiseen. Kunta myöntää avustuksia yhdistysten ja seurojen toimintaan.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluissa tavoitteena on tuottaa monipuolisia harrastusmahdollisuuksia yhdessä seurojen ja yhdistysten kanssa. Seuroja ja yhdistyksiä tuetaan pitämällä salivuokrat kohtuullisina sekä lapsilta ja nuorilta ilmaisina. Uimahallilla on jatkettu eläkeläisten aktivoimista sekä uintivuoroilla ja vesijumpilla, mutta myös mm. ulkokuntosalitoimintaa aktivoimalla. Esimerkiksi syksyllä 2023 on järjestetty yhteensä kuusi ryhmää viikossa, joissa ryhmäkoko on ollut 10-12 henkilöä ryhmää kohden.

Kävijäkuntaa on houkuteltu uimahallin käyttäjiksi alennuskampanjoilla, sekä uimahallin että kuntosalin käyttöaste onkin ollut alkuvuodesta nousussa. Uimakoulut toteutettiin suunnitellun mukaisina. Kuntosalin käyttäjille on toteutettu kysely toivotuista uusista välineistä.

Tammikuussa laitettiin menestyneiden urheilijoiden stipendit hakuun, näillä palkittiin teuvalaisia tai teuvalaista seuraa edustaneita urheilijoita. Hakemuksia saapui määräaikaan mennessä 10 ja huomionosoitushakemuksia saatiin kaksi. Monella mahdollisella stipendin saajalla oli useita merkittäviä saavutuksia, joista kuitenkin vain paras saavutus palkittiin. Stipendit jaettiin Orrelassa 15.3. Menestystä syntyi mm. yleisurheilussa, jousiammunnassa ja lentopallossa.

Paikallislehden julkaisun jälkeen hakemuksia saapui neljä uutta hakemusta, joista kolme sai stipendin ja yksi huomionosoituksen

Kunnan edustajat ovat osallistuneet myös mm. elintapaohjauksen alueellisen verkoston toimintaan sekä pohjanmaan liikuntaverkostoon 25.4.

Kesäkuussa aloitettiin matkailun kynnyksen ulkoliikuntasalin ohjaus yhteistyössä Teuvan Rivakattarien ohjaajien kanssa.

Ohjaus oli pilottiluonteinen kokeilu, joka suunnattu yli 55-vuotiaille kuntoilijoille. Kertoja oli kuusi, joista kaksi viimeisintä toteutettiin Eloystien aikana.

Postilaatikkopyöräily järjestettiin 1.5.-30.9.2023. Pyöräilykampanjassa liikuntapalvelut haastoivat kaikenikäiset ja -kuntoiset ulkoilemaan. Postilaatikat sijaitsivat 13 eri kohteessa ympäri Teuvaa. Käyntejä postilaatikoille kertyi koko kesän aikana yhteensä 14 781. Kampanjaan osallistuneiden kesken arvottiin useita palkintoja, jotka jaettiin palkitsemistilaisuudessa 23.10.2023. Kevään haastehiihdossa 26.2.2023 oli Sivin kämpällä vilinää: tapahtumaan osallistui 104 teuvalaista ja 50 karijokista.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut aloittivat tammikuussa toimintansa uusissa tiloissa Teuvan ydinkeskustassa. Tilatoimintaa on järjestetty säännöllisesti kolme kertaa viikossa ja kerran kuussa myös perjantai-iltaisina. Väkimäärä on lisääntynyt ja uusien tilojen myötä on panostettu myös tiloihin tutustumiseen. Kevään aikana yhtenäiskoulun oppilaista on kaikille 3-9-vuosisluokan oppilaille järjestetty vierailu tiloissa luokan kanssa.

Myös tämä on osaltaan näkynyt kävijämäärissä tuoden uusia nuoria tiloille. Maaliskuussa tiloilla vierailivat luokkineen 5-6-luokkalaiset ja huhtikuussa MOK-viikon yhteydessä kaikki 7-9-luokat. Huhtikuun lopussa 3-luokkalaiset kävivät tutustumassa toimintaan, sillä toukokuussa toteutetaan jälleen siirtymävaihetta, jolloin he pääsevät jo keväällä tutustumaan toimintaan syksyä ajatellen. Kevään aikana on oltu Teuva toimii -tiimin kanssa järjestämässä maanantaikaffeja yläkoulun oppilaille joka toisena maanantaina ja lukion kirjoitusten aikaan samalla ryhmällä kirjoittajille tarjottiin kirjoituskahvilatoimintaa.

Hiihtolomalla nuorisopalvelut järjestivät reissun Lempäälän Ideaparkkiin shoppailun kera. Maaliskuussa pitkän tauon jälkeen koitettiin järjestää Suupohja Sings -kilpailut yhteistyössä Suupohjan nuorisotoimien kanssa, joihin kuuluu Kurikan, Kauhajoen, Isojoen ja Karijoen lisäksi Kaskinen. Karsintoja

koitettiin järjestää Kauhajoella, Isojoella, Karijoella sekä Teuvalla, ainoastaan Kauhajoella tämä toteutui. Teuvan karsintaan ilmoittautuneet (4 hlöä) pääsivät suoraan Karijoella järjestettyyn finaaliin ja kahdessa sarjassa voitto Teuvalle napsahtikin.

Huhtikuun lopulla nuorisopalvelut yhteistyössä Teuva Toimii -tiimin kanssa järjesti vapputapahtuman, joka sai väen käymään samalla myös uusissa tiloissa. Tapahtumaan osallistui runsaasti eri ikäisiä ihmisiä ja se sai hymyn monen huulille. Mukana tapahtumassa oli useita eri järjestöjä ja muita toimijoita.

Toukokuussa toteutettiin nuorisotilalla perinteinen siirtymävaihe, jolloin 3-luokkalaiset pääsivät tutustumaan Klubin toimintaan alakoululaisten päivinä ja 6-luokkalaiset saivat siirtyä yläkoululaisten päiviin. Tätä edelsi 3-luokkalaisten käynti oman luokkansa kanssa Klubilla, jossa tutustuttiin Klubin sääntöihin ja toimintaan sekä kisailtiin leikkimielisesti.

Päiväleiri/ kesäkuu

Toukokuun lopussa myös 2-luokkalaiset pääsivät vierailemaan Klubilla. Koululla tavattiin toukokuun lopussa kaikki yläkoulun luokat, jolloin kartoitettiin mm. luokkien toimintaa yhdessä syksyä varten, ja 9-luokkien kanssa muisteltiin mennyttä yläasteaikaa ja mitä oppeja voidaan tulevaan kantaa. Nuorisopalvelut osallistuivat myös omalla pisteellä lukiolaisten Amazing Race kisaan. Kesäkuun alussa järjestettiin alakoululaisille päiväleiriä nuorisotila Klubilla, jossa askarrettiin ja leikittiin. Leiriltä jalkauduttiin myös koulun tiloihin liikkumaan saliin sekä pihalle ja viimeisenä päivänä ohjelmassa oli retki Kristiinankaupungin Kanuunakalliolle. Leirin jälkeen nuorisopalveluiden toiminta jäi kesätauolle.

7-luokkien ryhmätys 11.8.

Elokuussa toimintaa aloitettiin Elolystien parissa jalkautumalla Skepalle sekä uimahallille osana osallisuuden budjetointia. Keväällä nuorille järjestetyn kyselyn tuloksena järjestetään ilmaisia uintikertoja alle 17-vuotiaille sekä muuta oheisohjelmaa. Koulujen aloituksessa nuorisopalvelut olivat mukana 7-luokkien ryhmätyksessä Pappilankankaalla. Lukiolaisten parissa työskenneltiin tossupajassa koulujen alettua.

Kodin ja koulun päivä

Nuorisotila Klubin aikatauluihin tehtiin pieniä muutoksia nuorten toiveita kuunnellen ja lisänä tulleen uimahallille jalkautumisen vuoksi. Keskiviikkoisin ovet avataan tuntia aiemmin ja kerran kuussa olevat perjantain aukioloajat ovat tulevan kauden aikana suunnattuja 7lk-17-vuotiaisiin, kun aikaisemmin 4-6lk ovat voineet osallistua näihin klo 14-17 välillä. Alakoululaisille on perjantain Klubin poistumisen myötä tarjolla toimintaa uimahallin jalkautumisissa osana osallisuuden budjetointia.

Uimahallin Pop Up -Klub.

Syyskuussa nuorisopalvelut olivat mukana 9.9. Kodin ja koulun päivässä. Pisteellä sai tietoa Kipinä-kerhoista sekä nuorisopalveluiden toiminnasta. Nuoriso- ja vapaa-aikakoordinaattori osallistui Aseman lapset -järjestämään Katusovittelukoulutukseen sekä nuorisotilan päihdetoimintamalli -koulutukseen, joita on tarkoitus kehittää omassa toiminnassa. Syyskuussa koululla järjestettiin liikenneturvallisuuden välitunteja niin ala- kuin yläkoululaisille. Toiminnassa mukana olivat oppilaskunnan hallituksen nuoret.

Lokakuussa vietettiin heijastinviikkoa, ja näiden parissa jalkauduttiin yhtenäiskoululla sekä Perälän ja Äystön kouluilla. Teemana oli tuttu Vilauta heijastinta ja saat mehun tai kaakaon, ja monenlaisia heijastimia nähtiinkin. Mukana oli myös TET-harjoittelija 9-luokalta viikon ajan.

Lukion ryhmäytyspäivä, tossupaja

Syyslomaviikolla järjestettiin reissu Särkänniemeeseen ja linja-auto olikin täynnä. Osallisuuden budjetoinnin myötä myös järjestettiin Pool Race uimahallille, jossa nuorisopalvelut olivat mukana jalkautuen henkilökunnan tueksi.

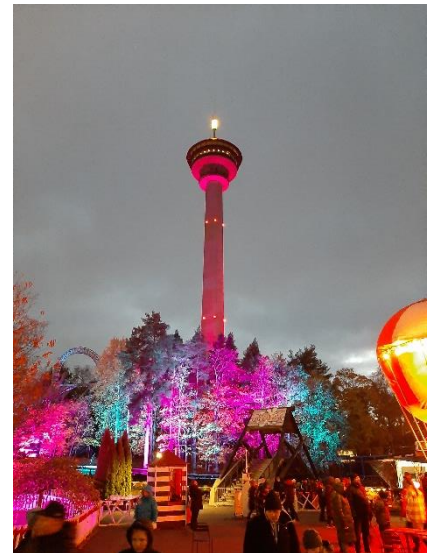
Myös ehkäisevän päihdetyön toiminta oli aktiivista. Touko-kuussa Teuvalla oli edustus alueen Ehkäisevän päihde-

työn alueellisen verkoston kokouksessa Seinäjoella 24.5. Tilaisuuteen pyydettiin puheenvuoroa, miten ja millaista ehkäisevää päihdetyötä Teuvalla tehdään. Marraskuussa vietettiin ehkäisevän päihdetyön viikkoa ja yläkoululaisille oli tarjolla teemaan sopivaa toimintavälituntia oppilaskunnan hallituksen ja tukioppilaiden avustuksella.

TOUKOKUU LUKUINA: 31 TOIMINTAA 85,5 TOIMINTATUNTIA 358 OSALLISTUJAA 4 JÄRJESTÄVÄÄ NUORTA 6 NUORTEN JÄRJESTÄMÄÄ TOIMINTATUNTIA	KESÄKUUN LUKUINA: 3 TOIMINTAA 23 TOIMINTATUNTIA 56 OSALLISTUJAA 0 JÄRJESTÄVÄÄ NUORTA 0 NUORTEN JÄRJESTÄMÄÄ TOIMINTATUNTIA
ELOKUU LUKUINA: 17 TOIMINTAA 57,25 TOIMINTATUNTIA 393 OSALLISTUJAA 2 JÄRJESTÄVÄÄ NUORTA 2 NUORTEN JÄRJESTÄMÄÄ TOIMINTATUNTIA	

Joulukuussa nuoriso- ja vapaa-aikakoordinaattori ja koulunuorisotyöntekijä osallistuivat kunnallisen nuorisotyön osaamiskeskus Kanuunan järjestämään tehostetun nuorisotyön koulutukseen, joka jatkuu tammikuussa. Koulutuksen jälkeen on tarkoitus täydentää Nuorisotyön kriisikansio, joka sisältää nuorisotyön valmiussuunnitelman, taustaa nuorisotyön roolista kriisitilanteiden hoidossa, tietoa nuorista ja kriiseistä sekä työkirjan valmiussuunnitelman tekemiseen tai päivittämiseen. Valmis valmiussuunnitelma sisältää erilaisia toimintamalleja tehostettua nuorisotyötä ja erilaisia kriisitilanteita varten sekä tietoa erilaisista kriiseistä ja ongelmien tunnistamisesta. Kansio on tarkoitettu nuorisotyöntekijöiden käyttöön ohjeeksi kriisitilanteisiin ja tietopankiksi arjessa. Kansio on myös työkalu nuorisotyön valmiuden kehittämiseen kriisitilanteissa ja yhteistyön rakentamiseen eri toimijoiden välillä.

Joulukuun lopussa yläkoululaiset tavattiin vielä luokittain. Tunnilla tehtiin kysely hyvinvoinnin vuosikelloa varten sekä kerrottiin nuorisovaltuustosta sekä sen kehittämisestä seuraavana vuonna.

Klubiperjantaita järjestettiin joka kuussa eri teemoin, kuten Halloween ja pikkujoulut ja nuorisotilan talotoimikunta oli iltojen järjestämisessä mukana. Lisäksi joka kuussa järjestettiin Pop Up-Klubi uimahallissa osana osallisuuden budjetointia teemoina mm. vesidiscoa ja merenneitoutintia.

Syyskuusta joulukuuhun toimintaa järjestettiin NuoDo-seurannan perusteella seuraavasti:

	Toiminnot	Toimintatunnit	Osallistujat	Järjestävät nuoret	Nuorten järjestämät toimintatunnit
Syyskuu	23	68.66	532	9	14
Lokakuu	36	84.55	1134	10	33
Marraskuu	50	94.75	816	21	14
Joulukuu	38	56.5	859	11	7

Kulttuuripalvelut

Pappilankankaalla

Ars Nova Botnican antia

Kulttuuripalveluissa jatketaan laadukkaiden sekä paikallisia yhteisöjä mukaan tempaavien tapahtumien ja toimintojen järjestämistä. Jatkuvana tavoitteena on kehittää tiiviimpää yhteistyötä paikallisten yhdistys- ja seuratoimijoiden kanssa. Kulttuuritapahtumia pyritään monipuolisesti eri ikäryhmät ja mielenkiinnon kohteet huomioiden. Esille nostetaan paikallista osaamista eri taiteenlajien osalta. Yhteistyössä Pappilankankaan väen, Teuvan Seurakunnan ja Rivakan kanssa toteutettiin koko perheen ulkoilupäivä 5.2.

Yhdistysten talossa

Entinen nuorten Klubi sai uuden tehtävän toimia "Yhdistysten talona" joka toteutettiin pienellä budjetilla. Tilassa hyödynnettiin kunnan varastoista löytyneitä kalusteita, astioita ja tekstiilejä.

Talon toimintaan liittyen pidettiin 4.4. yhteinen ilta yhdistyksien kanssa, joka sai ison osallistujamäärän ja moni yhdistys päätyikin varaamaan itselleen tilaa. Huomattiin että tilalle oli tarvetta.

Järjestykseltään 39. Ars Nova Botnica sai lisävahvistusta kahdesta keramiikkataiteilijasta: taiteen professorista Helena Leppäsestä ja puolalaisesta, Bielsko-Bielassa asuvasta taiteen tohtorista Katarzyna Handzlik-Bakista. Näyttelyihin tu-

tustuneiden määrässä ylitettiin selkeästi viime vuoden kävijämäärä. Näyttelyssä kävi 827 vierailijaa, joka oli yli 100 enemmän, kuin viimevuotisessa.

Ars Novan Botnican juryn valitsemaksi voittajaksi saatiin Isokyröläinen Hilla Hietaharju teoksella "Paa-pan Misu". Hietaharju voitti samalla teoksella myös yleisösuosikin palkinnon.

Suomen kuvataiteen päivänä 10.7. pidettiin suuri maalaustapahtuma. Tapahtuma järjestettiin toista kertaa ja kävijämäärä tuplaantui viimevuotisista. Tapahtuma on suosittu ja helppo järjestää, ja sille on toivottu jatkoa.

Hilla Hietaharju voitokkaan teoksensa "Paapan Misu" vieressä.

Suuri maalaustapahtuma

Elolystiviikkoa vietettiin 30.8.-6.8.2023. Yhdessä yhdistyksien kanssa tapahtumaa suunniteltiin kahdessa palaverissa Yhdistysten talolla. Markkinointi koostui joka kotiin jaettavasta esitteestä, lehtimainoksesta, EP tapahtumakalenterin ilmoituksesta sekä useista sosiaalisen median päivityksistä. Viikkoon saatiin sopimaan monenmoista tapahtumaa.

Kamarimusiikkikonsertti Orrelassa sekä yhteislaulusta

Kunnan omana panostuksena Elolystien ohjelmaan oli Korsholman Musiikkiviikkojen kamarimusiikkikonsertti Orrelassa. Tällä saatiin teuvalaisia viritettyä ensi vuonna käynnistyvän Tove Teuvalla -oopperan tunnelmiin.

Niin ikään Jari Puhakan yhteislaulatus vanhan kunnantalon puitossa toteutettiin kunnan omana toimintana. Katoksen alla saatiin kuulla myös kylän miesköörin yhteislaulua Puhakan kanssa.

Kulttuuripalvelut saivat loppuvuonna myös uusia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtäviä, ja näistä muodostettiinkin vuodelle 2024 erillinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tulosalue. Esimerkiksi Vanhusten viikolla 6.10. Iäkkäät Liikenteessä-luento järjestettiin yhteistyössä Liikenneturvan, Teuvan kunnan ja Mobiilit-kyliin hankkeen kanssa. Luennoimassa oli Liikenneturvan asiantuntija Harri Kivikoski ja osallistujia oli 21 henkilöä. Luennon aikana käsiteltiin mm. ikääntyneen toimintakykyä liikenteessä, sairauksien ja lääkityksen vaikutuksia sekä liikennesääntöjä.

9.11. kuunneltiin yhdessä Ikäinstituutin maksutonta Ikävoimalla-webinaarisarjan luentoa Orrelassa yhdessä vanhus- ja vammaisneuvoston kanssa. Webinaari sarja oli kolmiosainen, jossa kuultiin tutkittua ja ajankohtaista tietoa hyvästä vanhenemisesta.

10.11. Kunta tarjosi kaikille avoimen yhteiskuljetuksen Tampereen Apuvälinemessuille. Matkaa tarjottiin myös hyvinvointialueen yksiköille sekä Teuvalla yksityisenä toimiville Attendon yksiköille (Tamminiitty ja Tuokko). Hyvinvointialueen puolelta messuille osallistui kaksi henkilöä. Messuilla oli edustettuna myös Teuvan vanhus- ja vammaisneuvosto. Matkalla mukana olleet kokivat reissun antoisana ja ajatuksia herättävänä. Päivän aikana oli mahdollisuus tutustua/nähdä paljon erilaisia apuvälineitä arjessaan käyttäviä henkilöitä.

Luovan välittämisen yhteisö Siskot ja Simot järjesti yhteistyökumppaneineen järjestyksessään yhdenkymmentä Joulupostia ikäihmisille -kampanjan 13.11.–4.12.2023. Osallistuimme pikaisella vauhdilla tähän Joulupostia ikäihmisille-kampanjaan. Kampanjan yhteistyökumppaneita olivat Kuntaliitto, Kansalaisopistojen liitto ja Kansalaisareena. Kampanjan suojelijana toimi tasavallan presidentti Sauli Niinistö. Kampanjassa kerättiin joulukortteja kotihoidon ja asumispalvelujen ikääntyneille asiakkaille. Teuvalla joulukorttien keräyspisteitä oli kunnan asiointipisteellä sekä kirjastossa. Oppilaiden kanssa pidettiin myös joulukorttipöytäpäiviä eri pisteissä. Kortteja toimitettiin ainakin Yhtenäiskoululta sekä klubin kautta. Nopeasta aikataulusta ja pienestä näkyvyydestä huolimatta kortteja saapui yhteensä 94 kpl. Kortit toimitettiin Henriikkakodille sekä Teuvan kotihoitoon.

destä huolimatta kortteja saapui yhteensä 94 kpl. Kortit toimitettiin Henriikkakodille sekä Teuvan kotihoitoon.

Joulukuusipuisto ja joulunavaus

Tänä vuonna tapahtumat yhdistettiin ja näin yhdistettiin myös työvoimat Teuvan yrittäjien kanssa. Joulukuusipuiston avajaiset yhdistettiin Teuvan joulunavauksen yhteyteen ja väkeä saatiinkin liikelle runsain mitoin.

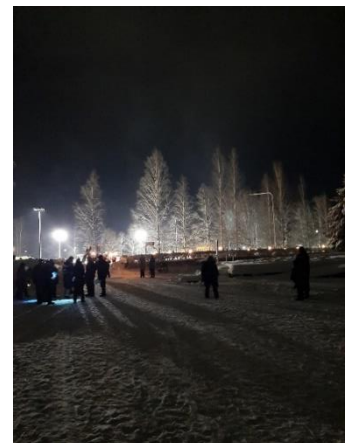
Itsenäisyyspäivä ja soihtukulkue

Veteraanitoimikunnan kanssa suunniteltiin menneiden vuosien tapaan itsenäisyyspäivän juhlallisuuksia. Tänä vuonna jumalanpalveluksen jälkeinen juhla pidettiin seurakuntasalissa, ja juhlapuhetta uudistettiin siten, että kut-suimme useamman henkilön kertomaan mitä itsenäisyys hänelle merkitsee ja miten se näkyy Teuvalla.

Sankarihautojen kynttilät käytiin sytyttämässä päivällä 5.12. yläkoulun itsenäisyyspäivän juh-
lagaalan jälkeen. Tässä apuna oli oppilaskun-
nan hallituksen nuoret Annikan ja Marjutin kera.

Sankarihaudan kynttilöiden sytytys päivällä

Soihtukulkue saapuu

3.4. Oppimisen toimiala

Toimiala vastaa esi- ja perusopetuksesta, lukio-opetuksesta, varhaiskasvatuksesta, kansalaisopiston ostopalvelusta, henkilöstöhallinnosta sekä oppimisen toimialan hallinnosta.

3.4.1.

Toimialan tavoitteet vuodelle 2023 ja toteutuminen

Oppimisen toimiala

Tavoitteet talousarvio 2023

TILINPÄÄTÖS 2023

Koko toimialan tavoitteet	Omalta osaltamme hyvinvointialueen yhdyspintojen toimivuuden varmistaminen osallistumalla erilaisiin moniammatillisiin yhteistyöryhmiin ja edesauttamalla yhteistyön kehittämistä uusissa rakenteissa.	Uudenlaiset strategiset johtamisrakenteet ja erilaiset yhteistyötä kehittävät työryhmät ovat vuoden päätyessä valmistelussa, niihin osallistutaan yhdyspinta-ajattelun mukaisesti.
Oppimisen hallinnon tavoitteet	Valmiussuunnitelmien päivittämisen johtaminen toimialalla.	Päivitykset valmisteltu kunnanhallituksen käsittelyyn tammikuussa 2024.
	Toimialaa koskevien lakimuutosten valmistelun ja jo voimaan astuneiden toteutumisen seuraaminen	Jatkuva seuranta.
	Osallistuminen resurssien puitteissa erilaisten valionavustusten hakuprosesseihin	OKM rahoituspäätös 12.4.2023: Teuvalaisten lasten ja nuorten tasa-arvoa edistävät ja laatua kehittävät toimenpiteet esi- ja perusopetuksessa. Leader Suupohjalle rahoitushakemus: Teuvan kulttuurin superkesä 2024.
	Kouluverkko selvityksen valmistelun aloittaminen.	Kouluverkko selvityksen toteuttaminen asetettu talousarviotavoitteeksi vuodelle 2024.
	Kauhajoen kansalaisopiston kehittämiseen osallistuminen Teuvan toimipisteen osalta.	Kansalaisopiston toimintakausi 2023-2024 on käynnissä.
Esi- ja perusopetuksen tavoitteet		
	Osallisuuden, ryhmäytymisen sekä tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelun toteuttaminen säännöllisten oppituntien tai tuokioiden yhteydessä.	Toteutuu alakouluilla 1h/ 1-2 viikkoa, yläkoululla luokanvalvojan varttien ohjelmana sekä ryhmäytymistoiminnan kautta. Saatujen kokemusten perusteella toimintamallia on pystytty kehittämään edelleen. Toiminta on tilinpäätöshetkellä vakiintunutta, kehitystyötä tehdään edelleen.
	Lasten ja nuorten harrastus- sekä yhdistystoiminnan ohjaajien kanssa yhteistyön jatkaminen kaveri-taitojen yhteisten tavoitteiden sopimisessa.	Valmiussuunnitelmatyö on jatkettu Marttojen ja teuvalaisten metsästysseurojen kanssa. Kylien yhteyshenkilöt on sovittuna ja toiminta jatkuu tulevana vuonna.
	Tuen muotojen kehittäminen lapsille ja nuorille opiskelu- huollon kentällä. Nuorisotyön jalkauttamisen jatkaminen koulun arkeen, kiusaamisen vastaisten Yhdessä-tiimien aktiivinen toimiminen.	Yhdessä-tiimien toiminta on vakiintunut. Kouluyhteisöohjaajan ja -valmentajan tuen avulla on pystytty tukemaan lasten ja nuorten arkea. Kouluvalmentaja on siirtynyt koulunuorisotyöntekijäksi.
	Matematiikan taitojen parantaminen lisäämällä tuntijakoon yksi tunti lisää matematiikkaa syksystä 2023 alkaen perusopetuksen 2-luokkalaisille.	Oppitunti on lisätty 2. luokalle. Lisätyn oppituntin vaikutus näkyy paremman pohjan luomisessa myös myöhemmän matematiikan opiskeluun. Edelleen seurataan lisäyksen vaikuttavuutta ylemmille luokkasteille.
Lukio-opetuksen tavoitteet	Pyritään varmistamaan, että lukiolaisilla on mahdollisuus vaikuttaa heitä koskeviin päätöksiin.	Lukiolaiset osallistuivat lukuvuoden suunnitteluun ryhmissä täyttämällä kyselyn. Rehtori on tavannut opiskelijakunnan hallituksen.
	Opiskelijaviihtyvyyden, yhteisöllisyyden ja ryhmäytymisen parantamisen edistäminen.	Yhteisöllisessä opiskeluhuoltoryhmässä on suunniteltu ja arvioitu yhteistä toimintaa ja ryhmäytymiskäytäntöjä.
	Finest Future -hankkeeseen osallistuminen.	Teuvan lukiossa opiskelee Finest Future -ohjelman kautta kaksi myanmarilaista opiskelijaa.
	Yhteistyön jatkaminen yrittäjien kanssa työelämään tutustumista ja yrittäjyyskasvatusta sisältävän yhteiskuntaopin opintojakson sekä tet -viikon myötä.	Yrittäjyys ja työelämä-opintojakson suoritti viisi ja Sijoittajakoulun kahdeksan opiskelijaa. TET-viikko toteutettiin viikolla 16.
Varhaiskasvatuksen tavoitteet	Lasten ja vanhempien osallisuuden lisääminen varhaiskasvatuksessa.	Jatkuva seuranta
	Vanhempaintoimikunnan perustaminen uudelle päiväkodille.	Vanhempaintoimikunta on perustettu
	Varhaiskasvatuksen erityisopetuksen vahvistaminen.	Varhaiskasvatuksessa työskentelee kaksi varhaiskasvatuksen erityisopettajaa
	Digitaalisten välineiden käytön kasvattaminen yksiköissä, välineillä haetaan uusia ratkaisuja sekä innovaatioita pedagogiseen toimintaan.	Kartoitus on tehty, ja hankittu uutta välineistöä
Henkilöstötavoitteet	Koko henkilöstön kehityskeskustelut.	Toteutettu valtaosin helmikuun loppuun mennessä
	Säännölliseen esimiestyöhön panostamiseen jatkaminen.	Esihenkilövalmennus on toteutettu alkuvuodesta 2023, esihenkilöpalaverit järjestettiin koko vuoden ajan säännöllisesti.
	koko henkilöstön päihdeluennot ja työhyvinvointipäivä	Päihdeluennot toteutettu tammikuussa 2023.
	Henkilöstöstrategian laatimisen aloittaminen.	Henkilöstöstrategia hyväksyttiin kunnanvaltuustossa joulukuussa 2023.

3.4.2. *Oppimisen toimialan hallinto*

Yhteiskunnassa on eletty pitkittynyttä monihäiriötilannetta, kun koronakriisi, Ukrainan sota, inflaatio ja energiakriisi ovat olleet ajankohtaisia. Kuten vuoden 2023 talousarvion valmistelun yhteydessä on todettu, kaikilla häiriötilanteilla on eri tavoin oma vaikutuksensa oppimisen toimialaan. Keskeistä on mahdollisimman tavallisen ja hyvän arjen turvaaminen lapsille, nuorille ja aikuisille oppijoille huolehtien samalla koko henkilöstön hyvinvoinnista ja jaksamisesta. Talousarviovuonna kiinnitettiin erityistä huomiota valmiussuunnitelmien päivittämiseen. Vuoden aikana päivityksiä työstettiin monin tavoin, mutta erityisesti toimialojen välisenä yhteistyönä suunnitelmien rakenteiden yhtenäistämiseksi.

Hallinnossa seurataan toimialaa koskevia valmisteilla olevia ja toteutuneita lainsäädäntömuutoksia ja arvioidaan niiden vaikutusta toimintaan. Hallinnon toimesta osallistutaan resurssien puitteissa erilaisten kohde-, erityis- ja hankeavustusten hakuprosesseihin huomioiden kunnan strategiset painopisteet. Alkuvuonna opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi rahoituksen ”Teuvalaisten lasten ja nuorten tasa-arvoa edistävät ja laatua kehittävät toimenpiteet esi- ja perusopetuksessa” -hankkeelle. Valtion erityisavustusta voidaan käyttää esi- ja perusopetuksessa opettajien palkkaamiseen samanaikaisopettajiksi, ryhmien jakamiseen tai jakotunteihin sekä avustajien palkkaamiseen. Toimialalla valmisteltiin Leader Suupohjan käsittelyyn Teuvan kulttuurin superkesä 2024-hankehakemus sekä rekrytoitiin hankkeelle projektipäällikkö.

Talousarviovuonna käynnistyi yhteistyö Finest Future -ohjelman kanssa kansainvälisten opiskelijoiden rekrytoimiseksi Teuvan lukioon. Syyslukukauden alkaessa Teuvan lukiossa aloitti opintonsa kaksi myanmarilaista opiskelijaa. Finest Future -ohjelman kanssa tehtävää yhteistyötä kuvataan yksityiskohtaisemmin osavuosisikatsauksen kohdassa lukio.

Sivistysjohtaja Pauliina Niemi siirtyi toisen työnantajan palvelukseen 1.1.2023 lukien. Yhtenäiskoulun rehtori Reijo Sjöblom toimi vt. sivistysjohtajana 28.2.2023 saakka. Sivistysjohtajan virassa aloitti 1.3.2023 Pia Valtonen.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain muutokset (377/2022) velvoittavat opetuksen järjestäjiä laatimaan opiskeluhuollon kokonaisuuden toteuttamiseksi opetuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelman. Suunnitelma korvaa opiskeluhuollon osalta paikallisen opetussuunnitelman ja aiemmat koulukohtaiset suunnitelmat, eli suunnittelun taso vaihtuu. Etelä-Pohjanmaalla valmisteltiin yhteinen maakunnallinen pohja opiskeluhuoltosuunnitelman laatimisen tueksi. Pohja sisälsi yleistä asiaa opiskeluhuoltotyön tavoitteista, periaatteista, toimenpiteistä ja seurannasta sekä ohjeita opetuksen järjestäjien tarkennuksille. Opiskeluhuoltosuunnitelma laadittiin Teuvalla laaja-alaisena yhteistyönä ja se otettiin käyttöön 1.8.2023.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue aloitti toimintansa vuoden alussa. Uudenlaiset strategiset johtamisrakenteet ja erilaiset yhteistyötä kehittävät työryhmät ovat tilinpäätöksen valmisteluhetkellä vielä osin valmistelussa, mutta niihin tullaan osallistumaan yhdyspinta-ajattelun mukaisesti. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella lapsille, nuorille ja perheille suunnattujen palvelujen kokonaisuudesta käytetään nimeä perhekeskus. Perhekeskuksen tarkoituksena on koota kaikki lapsiperheen palvelut yhteen ja verkostoida erillään olevat palvelut siten, että jokainen lapsi ja perhe saa tarvitsemansa tuen ja avun. Perhekeskus yhteensovittaa kuntien ja kuntayhtymien sekä järjestöjen ja seurakuntien palveluita ja toimintaa. Perhekeskus ei ole yksittäinen rakennus vaan sen palvelut voi olla eri tavoin alueelle sijoitettuna. Etelä-Pohjanmaalla on kahdeksan perhekeskusta, jotka toimivat pääosin verkostomaisesti. Hyvinvointialue järjesti alueelliset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen neuvottelut loppuun lopussa Seinäjoella. Niihin osallistuivat kaikki Etelä-Pohjanmaan kunnat.

Kansalaisopistopalvelu ostettiin toista talousarviovuotta Kauhajoen kansalaisopistolta. Toimintatapojen yhteensovittamisessa henkilöstömuutosten ja uuden rakenteen myötä oli kehitettävää. Muutaman vuoden tauon jälkeen kansalaisopiston kädentaitojen kevätnäyttely järjestettiin Orrelassa 22.4.2023. Kansalaisopiston Teuvan yhdyshenkilö osallistui säännöllisesti kehittämispalaveriin. Lukuvuoden 2023–2024 suunnittelu tehtiin tiiviissä yhteistyössä Kauhajoen kansalaisopiston kanssa. Lukuvuoden ohjelma jaettiin koteihin Teuvalla. Kansalaisopisto eri kurseineen oli keskeisesti esillä 31.8.2023 Orrelassa järjestetyssä Aktiivinen Teuva -harrastusehtoossa.

OPPIMINEN	TILINPÄÄTÖS 2022	BUDJETTI 2023	BUDJETTI + MUUTOS	TILINPÄÄTÖS 2023	KÄYTTÖ %
TOIMINTATUOTOT	488 293	519 140	484 140	529 337	109,3
TOIMINTAKULUT	-7 659 384	-7 728 593	-8 033 593	-8 176 695	101,8
Toimintakate/jäämä	-7 171 091	-7 209 453	-7 549 453	-7 647 357	101,3

3.4.3. Esi- ja perusopetus

Vierailu Annin Kranniin

Vaasan kaupunginteatterissa

MOK-viikon pyjamapäivän antia

Hyvinvointialueen aloittaessa toimintansa koulukuraattori siirtyi kun-
nasta hyvinvointialueelle. Lasten ja nuorten psykososiaalisen tuen
tarve on lisääntynyt jo pidemmällä aikavälillä ja myös koronavuorilla on
ollut oma osansa tilanteen kehittymiseen huonompaan suuntaan. Sa-
maan aikaan varsinkin psykologien rekrytoiminen Suupohjaan ja
Etelä-Pohjanmaalle on kohdannut suuria haasteita. Kuntaan jää tarve
psykososiaalisesta tuesta vastaaville henkilöille, jotka toimivat mo-
niammatillisessa yhteistyössä oppilas- ja opiskeluhoollon kentällä
sekä yhteistyötahona hyvinvointialueelle tuen asioissa. Tämän tavoit-
teen saavuttamiseksi kouluyhteisöohjaaja Juho Kaleva ja hankerahoit-
uksen avulla palkattu kouluvalmentaja Marjut Panttila aloittivat työnsä
vuoden 2023 alkupuolella. Kouluyhteisöohjaaja tekee moniammatil-
lista yhteistyötä sekä kohtaamistyötä oppilaiden hyvinvoinnin edistä-
miseksi ja toimii kouluyhteisössä psykososiaalisen tuen henkilönä. Oh-
jaaja on osa yhteisöllistä oppilashuoltoa sekä kehittää kodin ja koulun
yhteistyötä. Kouluvalmentaja on matalan kynnyksen ammattilainen,
jonka tehtävänä on olla helposti lähestyttävissä oppilaiden, opiskelijoi-
den, opettajien, opiskeluhoollon ja koulun muiden työntekijöiden ta-
holta. Kouluvalmentaja on läsnä koulun arjessa osallistuen niin koulun
kasvatustyöhön kuin toiminnallisen sisällön järjestämiseen, kuten ryh-
mäytykseen, teematunteihin ja -tapahtumiin sekä välituntitoimintaan.
Kouluvalmentaja tekee tarvittaessa yhteistyötä huoltajien kanssa. Li-
säksi hän jalkautuu välillä nuorten pariin kouluajan ulkopuolella ja kou-
lujen loma-aikoina. Työhön kuuluu myös ilta- ja viikonlopputyötä.

Elokuun lopun tilanteessa perheneu-
volapalveluiden saatavuus ei ole pa-
rantunut. Jonotusaika on pitkä ja
odotusajan paine huoltajien taholta
kohdistuu usein kouluun, joka on
laittanut tukitoimien haun alkuun.
Hyvinvointialueen kanssa tehtävä
yhteistyö hakee vielä muotoaan ja
lapsen tai nuoren tarvitsema oikea-
aikainen tuki ei aina toteudu.

Tukioppilastoiminta lisää yhteisölli-
syyttä

Kouluyhteisöohjaajan lisäresurssia on hyödynnetty kyläkouluilla, esiopetuksessa sekä Yhtenäiskoulun alakoulun luokilla 1–4. Osaamista hyödynnetään esimerkiksi perheille suunnatun ennakkoivan tuen järjestämisessä. Tämä työ on korvannut osaltaan psykologipalveluiden puuttumista.

Myös henkilökunta lähti mukaan yläkoulun pukeutumisen teemaviikkoon

Alakoululaiset vastaamassa THL:n terveyskyselyyn. Kysely tehtiin luokille 4, 5, 8 ja 9.

Viidesluokkalaisten kummit leikittävät pienempiä ja luovat turvaa pienempien oppilaiden kouluarkeen

Nuorisotyöntekijän työaikaa on varattu koululla tehtävään työhön kymmenen tuntia viikossa. Erilaiset kouluilla tapahtuvat luokkien ryhmäytymiset, tapahtumat ja tempaukset yhteistyössä perhetyön ja etsivän nuorisotyön kanssa kuuluvat hänen työnkuvaansa. Myös oppilaiden käynnit nuorisotila Klubilla on saatu kasvuun. Nuorisotyön toteutumista koululaisten parissa mitataan kontaktien määrällä perusopetuksessa. Toteutumista seurataan lisäksi käynnistyneiden aktiviteettien määrällä sekä tapahtumiin osallistuneiden lukumäärällä.

Teuvan kouluissa on tavoitteena tehostaa ryhmäytymisen harjoittelua suunnitelmallisella ohjelmalla. Osallisuuden, ryhmäytymisen sekä tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelu tapahtuu säännöllisten oppituntien tai tuokioiden yhteydessä. Loppukevään ja alkusyksyn aikana koulussa jatkettiin osallisuuden sekä tunne- ja vuorovaikutustaitojen systemaattista harjoittelua. Oppilaan omien vahvuuksien nostaminen, itsetunnon ja empatiakyvyn vahvistaminen ovat tavoitteena arjen koulutyössä. Koulutyön käynnistyessä elokuussa jokaisessa opetusryhmässä jatkettiin sovitun ohjelman mukaisia tunnetuokioita ja -tunteja. Kaikki nämä edellä luetellut toimenpiteet ovat jo nyt koulun keskeisiä toimintatapoja, mutta vielä haetaan uusia keinoja taitojen oppimiseen. Koulujen kiusaamisen vastaisten Yhdessä-tiimien toimintaa jatketaan ja toimintaa kehitetään koko ajan saatujen kokemusten perusteella. Teuvan omaan

malliin on kerätty kaikki parhaaksi koetut toimintatavat kiusaamisen vastaisessa työssä ja sen nimi korostaa kaikkien (kodit, koulut, vapaa-ajan toimijat, jokainen kuntalainen) yhteistä vastuuta kiusaamisen estämisessä. Kahdesti vuodessa tehtävät kyselyt tuovat osaltaan tietoa toiminnan tueksi. Lasten ja nuorten harrastus- sekä yhdistystoiminnan ohjaajien kanssa tehdään yhteistyötä kaveritaitojen yhteisten tavoitteiden sopimisessa. Kun kaikki lapsia ja nuoria ohjaavat tavoittelevat yhteisiä, positiivisia asioita, niin tällä on merkittävä vaikutus lasten ja nuorten hyvinvointiin ja arkeen. Harrastus- sekä yhdistystoiminnan ohjaajien kanssa on jatkettu yhteistyön kehittämistä. Pyrkimyksenä on tuoda esille mahdollisimman monipuolisesti erilaisia harrastusmuotoja ja löytää jokaiselle lapselle ja nuorelle oma mielekäs tapa toimia vapaa-ajalla. Samalla on kannustettu rohkeasti ilmaisemaan itseään ja mielipiteitään esim. pukeutumisen tai erilaisten tempausten avulla, sekä annettu lapsille ja nuorille mahdollisuus tutustua erilaisiin

Ryhmäytyminen alkaa toisen huomaamisesta.

Yläkoulun liikuntaluokka 9C oli ohjaamassa, opastamassa ja kannustavassa roolissa alakoulujen yleisurheilun liikuntapäivissä. Samalla hoituivat myös toimitsijan työt.

Päihdeluento luokille 6-9

taidemuotoihin. Elokuussa tehdyn suunnitelman mukaan jatkamme edelleen kokoontumisia lasten ja nuorten parissa toimivien ohjaajien kanssa. Pyrimme haastamaan perheet, harrastustoiminnasta vastaavat, päättäjät ja kaikki kuntalaiset miettimään ja toteuttamaan omia keinoja viedä toisen kunnioittamisen tapoja eteenpäin. Tavoitteena on vahvistaa yhteistyötä niin, että lasten ja nuorten kokoontuessa toimimme pääpiirteittäin samalla tavalla toisten hyvän kohtaamisen tukemisessa ja ystävällisen puhutavan vahvistamisessa. Lasten ja nuorten kodeissa on tärkeää puhua myönteisesti muista oppilaista ja heidän perheistään, koulusta ja koulun aikuisista. Yhdessä kasvatamme lapsista ja nuorista toisiaan hyväksyviä ja kunnioittavia ihmisiä.

Ensimmäinen voitto Kristiinan-kaupunki - Teuva yu-kisoissa 25 vuoteen!

Kahdeksasluokkalaiset olivat Seinäjoen taidehallilla katsomassa Derby-näyttelyä, jossa oli yhdistetty taidetta ja liikuntaa. Näyttely oli osa valtakunnallista 8.-luokkalaisten suunnattua Taidetestaajat-kokonaisuutta.

Yläkoulun oppilaille esitettiin 30.3.2023 Nuoruus tänään -musikaali, joka perustui nuorten omiin teksteihin. Näistä teksteistä parhaaksi oli aiemmin valittu teuvalaisen Sofia Vilenin kirjoitus. Yhtenäiskoulun alakoululaiset vierailivat Vaasan kaupunginteatterissa katsomassa näytelmää Seitsemän koiraveljestä. Koululaiset kävivät tutustumassa Annin Kranniin ja osallistuivat omalla panoksellaan Kalevalan läpilaulantaan.

Lukuvuoden alkaessa käytettiin aikaa omaan ryhmään tutustumiseen ja tunnusteltiin mitä tämä arki nyt onkaan. Perinteinen ryhmäytämispäivä Pappilankankaalla keskittyi ryhmän kanssa toimimiseen.

Tukioppilastoiminnan tavoitteena on nuorten osallisuuden lisääminen, kouluhyvinvointi ja kiusaamisen ennaltaehkäisy. Tukioppilaat eli tukarit voivat tutustuttaa oppilaita toisiinsa, esitellä koulua uusille oppilaille, järjestää tapahtumia ja tempauksia, pyytää yksinäisiä mukaan ja puuttua kiusaamiseen. Kahdeksasluokkalaisten tukioppilailla on hupparit, joita käytettiin esim. tulevien seitsemäsluokkalaisten yläkouluun tutustumispäivänä.

Esioppilaat tutustuvat toisiinsa yhteisissä kokoontumisissa

koulutyö saadaan turvattua poikkeusoloissakin. Varautumistyössä tehtiin yhteistyötä metsästysseurojen kanssa. Kokoontumisen ideana oli miettiä yhteisiä tavoitteita nuorten kasvun tukemiseen sekä tarjota esim. harrastusmahdollisuutta metsästyksen parissa. Kouluilla katkaistiin sähkö joksikin aikaa ja kokeil-

Opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti pyritään lisäämään oppilaiden tietoisuutta maailman ja maapallon tulevaisuuteen vaikuttavista asioista. Energiansaannin muututtua epävarmaksi varauduttiin kouluissa mahdollisiin sähkökatkoksiin ja suunniteltiin toimenpiteet, joilla

Peppi Sundberg ja Pinja Arvola keräystehtävässä

Kolmosluokkalaiset lainaamassa pulpettikirjoja

tiin käytännössä sähkötöntä tilannetta eli mitä pitää huomioda ja mihin se vaikuttaa.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet -viikolla toimittiin opiainerajojen ylittävillä tavoilla. Opetusta pyrittiin eheyttämään, samalla vahvistui oppilaiden ryhmäytyminen. Yhtenä viikon tehtävänä yläkoululaiset kiersivät keräämässä roskia yhteensä 61 pussia. Samalla he osallistui-
vat Ylen Miljoona roskapussia -tempaukseen.

Yhdeksäsluokkalaisten juhlistivat peruskoulun päättymistä yhteisellä gaalalla

Valinnaisella eläinurssilla harjoitellaan hoivaamista ja hoitamista

Matematiikan opiskeluun on lisätty yksi viikkotunti alakoulun toisella luokalla.

Torstaina 20.4.2023 kokemusasiantuntija Kari Korhonen piti päihdeluennon 6.–9.-luokkalaisille. Hän kertoi huumeiden vaarallisuudesta ja haitallisesta vaikutuksesta elämään.

Koulussa tehdään ehkäisevää päihdetyötä esimerkiksi ympäristöopin, yhteiskuntaopin, liikunnan ja terveystiedon tunneilla. Perusopetuksessa tiivistetään edelleen suunnitelmallista yhteistyötä kirjaston ja koulujen välillä.

Lukeva kunta -hanke vahvistaa omalta osalta tätä toimintaa. Hankkeen tavoitteena on lasten ja nuorten lukemaan innostaminen ja lukutaidon edistäminen sekä toimijoiden verkostoituminen. On huomattu, että lapset ja nuoret lukevat yhä vähemmän ja usein tekstit ovat lyhyitä. On oppilaita, jotka lukevat paljonkin, mutta he, joille lukeminen on vaikeaa tai raskasta, lukevat yhä vähemmän. Lasten ja nuorten vapaa-ajalle on tarjolla paljon erilaista sisältöä. Lukuharrastus oli aiemmin yleisempää, kun muuta tekemistä oli vähemmän tarjolla. Esimerkiksi kännykän käyttö ei ole koulussa ongelma, mutta kännykän liiallisen käytön vaikutukset ovat nähtävissä ja kännykkä voi viedä suuren osan lapsen ja nuoren vapaa-ajasta. Olisi hyvä miettiä kaikkien kuntalaisten yhteistä vastuuta hyvän kännykkäkulttuurin luomisessa.

Muutama vuosi sitten englannin kielen opiskelu päätettiin aloittaa jo alkuopetuksen aikana. Kielen opiskeluun tarvittava tunti vähennettiin matematiikasta ja vaikutukset alkoivat näkyä matematiikan oppimistulosten heikentymisenä. Laaja-alaisen erityisopettajien mukaan alkuopetuksen matematiikan tuntien vähennys on näkynyt

myöhemmin lähinnä 5.–6. luokkalaisten matematiikan osaamisessa. Tästä syystä päätettiin panostaa matematiikan opiskeluun alakoulun toisella luokalla lisäämällä yksi vuosiviikkotunti.

Yläkoululaisille on ollut joka toinen maanantai tarjolla maanantaikaffit osana Teuva toimii -tiimin jalkautumisia nuorten pariin. Maanantaikaffeissa mukana ovat nuorisotyö, seurakunta, MLL-Teuvan paikallisyhdistys ja perhetyö. Päivät ovat hyvin odotettuja nuorten parissa, kahvin lisäksi tarjolla on myös mehua ja joskus tarjottavan lisäksi oheispuuhaa.

Teuvan kouluissa vietettiin Kodin ja koulun päivää lauantaina 9.9.2023. Poliisi Ville Perälä luennoi yläkoulun oppilaiden huoltajille liikenneturvallisuudesta. Pienemmille oppilaille oli järjestetty mm. pyöräilyrata. Päivän teemaan kuului monenlaisia toiminnallisia hetkiä. Yhtenä tavoitteena oli tutustuttaa huoltajia oman lapsen ja koulun arkeen. Päivä onnistui hyvin.

Närpiön jäähalliin tehtiin syksyn aikana vierailuita. Alakoulun oppilaat pääsivät kokeilemaan luistelua jo ennen varsinaisen talvikauden alkua. Samalla päästiin tutustumaan naapurikuntaan.

Yhtenäiskoulun alakoulun oppilaat ja henkilökunta juhlistivat itsenäisyyspäivää 5.12.2023 koontumalla sankarihaudoille. Koulun eka-luokkalaisten olivat valmistaneet Suomen liput, joita heiluttaen he muodostivat juhllaisen lippukujan. Tätä käytävää pitkin koulun oppilastoimikunnan jäsenet toivat kynttilät sankaripaadelle.

Oppilastoimikunnan puheenjohtaja, neljäsluokkalainen Eeli Rintala kertoi juhlapuheessaan meille suomalaisille tärkeästä itsenäisyystilaisuudesta. Tilaisuuden lopuksi laulettiin Maamme-laulu.

536 lasta 266 kunnasta osallistui Lasten itsenäisyyspäivän juhlaan Valtioneuvoston linnassa 4.12.2023. Juhlan aluksi pääministeri Petteri Orpo toivotti jokaisen vieraan tervetulleeksi kätelemällä. Juhlan järjestivät valtioneuvoston kanslia, Mannerheimin Lastensuojeluliitto sekä Lapsiasiavaltuutetun toimisto. Teuvalta osallistui edustaja Perälän kyläkoulusta.

Heijastinkampanja

Kännykän käyttö ei ole koulussa ongelma, mutta kännykän liiallisen käytön vaikutukset ovat nähtävissä ja kännykkä voi viedä suuren osan lapsen ja nuoren vapaa-ajasta

Yläkoulun oppilaille taas järjestettiin 5.12.2023 liikuntasalissa itsenäisyyspäivän cocktailtilaisuus, joka on juhlistus Suomen itsenäisyydelle. Tilaisuus koostui erilaisista pääosin oppilaiden ohjelmanumeroista sekä yhdessäolosta ja seurustelusta cocktailpölyjen nauttimisen lomassa. Juhlan päätteeksi oppilaskunnan pojat kävivät sytyttämässä sankarihaudoille kynttilät illan soihtukulku-etta ja itsenäisyyspäivää varten.

Kunnassamme on pyörähtänyt kolmannelle kaudelle Harrastamisen Suomen mallin toiminta, joka kulkee Teuvalla nimellä Kipinä-kerhot. Meneillään oleva kausi on Kipinästä roihuun. Jo nimellä halutaan viestittää, että kerhoista voi sytyä kipinä erilaisiin harrastuksiin. Tällä kaudella kerhoja on ennätysmäärä 17-18 kappaletta.

Lokakuu toi mukanaan jo perinteisen heijastinkampanjan nuorisopalveluiden ja koulujen väen yhteistyössä. Kouluyhteisöohjaaja ja kouluvalmentaja tapasivat kaikkien Teuvan koulujen oppilaita ja muistuttivat heijastimen käytön tärkeydestä.

9-luokkalaiset olivat 2.11.2023 tutustumassa Kauhajoen Vuoksi-oppilaitokseen.

3.11.2023 vietettiin Halloweenia yläkoululla. 7.-8. luokille oli tarjolla Scary Roomia ja kurpitsanveistokisan voittaja ratkesi.

Koulunuoriso-ohjaaja Marjut Panttila järjesti halukkaille yläkoululaisille joulukorttipajan ns. pitkällä välitunnilla. Pajassa voi tehdä kortteja joko omille läheisille tai laittaa Siskot ja Simot -korttikeräykseen. Lisäksi pajassa tehtiin lumihiihtoleikkejä koristamaan koulua loppuvuodeksi.

Jättiläisen portailla, alakoulun ala-aulassa

9a ja b -luokat olivat marraskuun lopulla vierailmassa Yrityskylässä Seinäjoella ja Apila-kirjastossa. Yrityskylä Yläkoulu on työelämän ja talouden peliarena. NYTin Yrityskylä Yläkoulu on pelillisyyteen perustuva oppimiskokonaisuus taloudesta, työelämästä ja yrittäjyydestä. Yrityskylä Yläkoulu on elämyksellinen peliarena, jossa yhdeksäsluokkalaiset johtavat kilpaa yrityksiä kansainvälisillä markkinoilla. Kokonaisuuden muodostivat opekoulutus, viisi Yrityskylä-oppituntia, pelitilanne peliarenalla sekä loppurefleksointi.

20.11.2023 kunnan esi- ja alkuopettajat järjestivät toiminnallisen päivän kaikille Teuvan esi- sekä luokkien 1. ja 2. oppilaille. Lapset kiersivät toimintapisteiden välillä ja tutustuivat samalla toisiinsa ja aikuisiin.

Yläkoululaiset harjoittelivat Lucia-esityksen ja kävivät vierailulla 13.12. Alakoululaiset juhlivat lähestyvää joulua perinteisten esitysten muodossa.

KarhuBasket kävi Teuvan alakouluilla sekä yläkoululla palkitsemassa hyvän joukkuepelaajan. Joukkuepelaajat valittiin koulun aikuisien keskuudessa yhteisellä päätöksellä. Kriteereinä olivat mm. se, että joukkuepelaaja ei jätä ketään yksin, on positiivinen, kannustaa muita, eikä valita pikkuasioista. Huomattaessaan kiusaamista joukkuepelaaja ei jää seuraamaan tilannetta taustalta, vaan häneltä löytyy erityistä rohkeutta puuttua kiusaamiseen asettumalla kiusatun puolelle sekä kertomalla kiusaamisesta aikuiselle henkilölle.

Lucia-esitys

Auditoriassa

Karhu-basketin pelaajat palkitse-
massa hyvän joukkuepelaajan

3.4.4.

Lukio

Penkkareita vietettiin Teuvan lukiolla 9.2.2023 ruoka -
teemalla.

Lukiolla on pyritty tukemaan nuorten mielenterveyttä ja varmistamaan opiskelijoiden tarvitsema psykososiaalinen tuki yhteisöllisen ja yksilöllisen opiskeluhoitoon kautta. Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä on koontunut 16.1.2023 ja 3.4.2023. Kokouksissa kehitettiin lukion ryhmäytymiskäytäntöjä, ideointiin tulevaa toimintaa, tutustuttiin Opintokamu -sovellukseen, arvioitiin kulunutta lukuvuotta ja suunniteltiin seuraavaa yhdessä opiskelijoiden kanssa. Kouluvalmentaja Marjut Panttila oli huhtikuun kokouksessa mukana esittämässä ja kertomassa työnkuvastaan Yhtenäiskoululla. Lukion ykköset ja kakkoset osallistuivat 5.4.2023 Terveystieteen ja hyvinvoinnin laitoksen valtakunnalliseen kouluterveyskyselyyn.

Teuvan lukion myanmalaiset opiskelijat Tia ja Lily aloittivat lukion syksyllä 2023

Opiskelijamäärien kehitystä ja tulevaisuuden työvoimatarpeita on ennakoitu yhteistyössä lähialueen toimijoiden kanssa. Teuvan kunta on lähtenyt mukaan *Finest Future* -hankkeeseen, samoin kuin useat lähialueiden kunnat. Hankkeen tavoitteena on tuoda ulkomaalaisia opiskelijoita opiskelemaan suomalaisiin lukioihin ja kasvattaa lukion opiskelijamäärää sekä pitovoimaa ja vetovoimaa. Teuvan lukioon haki ensisijaisena hakukohteena 22 opiskelijaa, joiden lisäksi *Finest Future* ohjelman kautta 2 myanmalilaista opiskelijaa. Kaikkiaan Teuvan lukio oli jollakin hakusijalla yhteensä 52 hakijalla.

Lukio on ollut mukana tarjoamassa itsenäistyville nuorille asuinmahdollisuuksia mm. *Finest Future* -hankkeen myötä. Kunnan kanssa on neuvoteltu Teakin asuntolan asuntojen varaamisesta *Finest Future* -hankkeen kautta tulevien opiskelijoiden käyttöön. Kahdelle opiskelijalle on varattu 2 hengen soluasunto syksyksi 2023.

Kunnan visio on, että Teuva on elinvoimainen ja houkutteleva paikka. Lukiolla on pyritty säilyttämään kunnan tarjoama toisen asteen koulutus eli lukiokoulutus riittävän laadukkaana ja saavutettavana. Lukiolaisille järjestettiin 9.1.2023 Korkeakoulupäivä auditoriossa. Tilaisuuteen osallistui Jyväskylän yliopisto, Vaasan yliopisto, Oulun yliopisto, Åbo Akademi, Tampereen ammattikorkeakoulu, Tampereen

yliopisto, Seinäjoen ammattikorkeakoulu ja Poliisiammattikorkeakoulu. Osa esittelijöistä oli lukion entisiä opiskelijoita.

18.1.2023 toteutettiin Kaisa Beltranin kirjailijavierailu yhteistyössä Teuvan kirjaston kanssa. 25.1.2023 järjestettiin Finest Future -ohjelman osana ulkomaisille opiskelijoille suunnattu lukion esittelywebinaari. Ilmaisutaidon ja musiikin ryhmät tekivät teatterimatkan Vaasaan katsomaan West Side Storya 26.1.2023. Mediakurssilaiset vierailivat Ilkka-Pohjalaisessa 27.1.2023. 14.3.2023 järjestettiin talviliikuntapäivä Parrassa. Abiturielit viettivät penkinpainajaisia 9.2.2023. Vanhojen tansseja ei tänä vuonna järjestetty, sillä ne pidettiin edellisenä vuonna, ja on siirretty joka toisena vuonna järjestettäviin tansseihin.

Liikuntalinja käväisi teemaviikolla kolmipäiväisellä leirillä Kuortaneella hienoissa olosuhteissa!

Lukion teemaviikolla tet-harjoittelussa Tamsin kasvihuoneella.

Hallå -kerholaisten Speeddejting -työskentelyä Närpiössä Cafe Corneliassa toukokuussa 2023

Kevään 2023 ylioppilaskirjoitukset järjestettiin 14.3.-29.3.2023. Kirjoittajia oli kaikkiaan 33, joista 20 oli tämän kevään abiturienteja. Kirjoittajille järjestettiin ylioppilaskoepäivinä Kirjoituskahvila, jonka vetäjinä toimivat Etsivä nuorisotyö, kuraattori, kouluyhteisöohjaaja, kouluvalmentaja sekä nuorisopalvelut.

Svenska Kulturfondenin rahoittama Hallå -yhteistyöhanke jatkui Teuvan lukion ja Närpes Gymnasiumin opiskelijoiden tapaamisilla Viitin kylätalolla 9.3.2023 ja Teuvan lukiolla 5.4.2023.

Tavoitteena on ollut edelleen kehittää lukion markkinointia. Olemme viestineet kuntalaisille aktiivisesti lukion toiminnasta ja tapahtumista lukion somekanavilla vahvistaen positiivista viestintää. Olemme kertoneet säännöllisesti entisten ja nykyisten opiskelijoiden onnistumisista ja positiivisista kokemuksista Teuvan lukiosta. Yhteishaku järjestettiin 21.2.-21.3.2023. Teuvan lukio julkaisi hakumainokset Tejukan kahdessa lehdessä, joista toinen oli ennen yhteishakua oleva isojako ja toinen mainos julkaistiin yhteishaun aikana ilmestyneessä koulutus-teemaisessa lehdessä. Lisäksi lehtimainokset julkaistiin Kauhajoki -lehdessä (koulutusteema) ja Suupohjan seudussa (myös koulutusteema). Somessa julkaistiin Hae nyt -mainos erikseen kuvana ja videona yhteishaun aikana. Kuvallisen mainoksen näki 66 703 henkilöä ja videomainoksen 12 780 henkilöä. Yksittäisiä näytökertoja molemmille mainoksille kertyi yhteensä 197 702 kertaa. Lukiolle laadittiin englanninkielinen esittelyvideo ja esite kansainvälisiä hakijoita silmällä pitäen. Nämä löytyvät lukion nettisivuilta. Lukiolaisille ja henkilökunnalle tarjottiin mahdollisuus tilata lukion logoilla varustettuja huppareita, T-paitoja ja kangaskasseja.

Lukiolla on toimittu yhteistyössä perusopetuksen kanssa ja esitelty yhdeksäsluokkalaisille Teuvan lukiota. Yhteistyö yrittäjien kanssa on jatkunut työelämään tutustumista ja yrittäjyyskasvatusta sisältävän yhteiskuntaopin opintojakson, Sijoittajakoulun sekä Työelämään tutustuminen (TET) -viikon myötä. Yrittäjyys ja työelämä -opintojakson suoritti viisi ja Sijoittajakoulun kahdeksan opiskelijaa. Viikolla 16 lukiolla järjestettiin teemaviikko samanaikaisesti Yhtenäiskoulun monialaiset oppimiskokonaisuudet (MOK) -viikon kanssa. Viikon aikana oli mahdollista osallistua erilaisiin opintokokonaisuuksiin. Ohjelmassa oli kansainvälisyyskerhon matka Amsterdamiin, laaja-alainen Katastrofi -opintojakso (maantieto, fysiikka, kemia), TET-harjoittelu sekä liikuntalinjan Kuortaneen leirikoulumatka. Lisäksi järjestettiin yhteistyössä yläkoulun kanssa Lukiotietoviikko yhdeksäsluokkalaisille, jotka ovat valinneet Teuvan lukion. Kahdeksäsluokkalaisilla oli myös mahdollisuus osallistua Katastrofi -opintojaksolle. Lukion opettajia osallistui Lähilukioiden

kehittämisseminaariin Sysmässä 20.-21.4.2023. Mukana seminaarissa oli mm. kuntaliiton, opetushallituksen ja ylioppilastutkintolautakunnan edustajat.

Lukiolaisille järjestettiin 10.5.2023 Kevätbrunssi, jonka yhteydessä he osallistuivat tulevan lukuvuoden suunnitteluun ryhmissä täyttämällä kyselyn.

Teuvan lukion Hallå -hankeryhmä Närpiön lukion vieraina 15.5.2023

Lukiolaisia Tejukan tehtäväpisteellä Amazing Race Teuva Edition -kisassa 2.6.2023

Uudet ylioppilaat 3.6.2023

Petteri Mikkilä, Antti Ekola ja musiikinopettaja Tuomo Tiitinen vastasivat ylioppilasjuhlan musiikkiesityksistä

Tossupajassa!

Svenska Kulturfondenin rahoittama Hallå -yhteistyöhanke jatkui Teuvan lukion ja Närpes Gymnasiumin opiskelijoiden tapaamisella Närpiössä toukokuussa. Lukion opettajatiimi järjesti 2.6.2023 lukiolaisille Amazing Race Teuva Edition -kilpailun yhteistyössä paikallisten yrittäjien kanssa.

Lukion yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä on kokoontunut säännöllisesti. Lukio on osallistunut 1.8.2023 voimaan astuneen uuden opiskeluhuoltosuunnitelman laatimiseen.

Teuvan lukiosta valmistui 18 uutta ylioppilasta. Ylioppilasjuhlassa oli mukana myös 18 Riemuylioppilasta, jotka olivat valmistuneet Teuvan lukiosta 50 vuotta sitten. Riemuylioppilaan puheen ylioppilasjuhlassa piti Åbo Akademin rehtorina toiminut kemian professori Jorma Mattinen.

Uuden lukuvuoden käynnistyessä lukion aloitti 24 uutta ykkösluokkalaista, joista kaksi on Myanmarista saapunutta Finest Future -ohjelman kautta tullutta opiskelijaa. Lukion opiskelijamäärä oli 43 opiskelijaa.

Koko lukion yhteinen ryhmäyttämispäivä järjestettiin 11.8.2023 Ähtärissä. Ohjelmassa oli ryhmäyttämistehtäviä tehtäväpisteissä, kiipeilyä Flow Parkissa sekä eläintarhakerros.

Lukiolaisia Ähtärin Flow Parkissa ryhmäyttämispäivänä 11.8.2023

Lukion aloituspäivänä järjestettiin tossupaja, jossa sisätossujen tekoa ohjasivat Teuvan nuoris- ja vapaa-aikakoordinaattori Annika Rantala sekä kuraattori Jennika Koivuniemi.

Rehtori Päivi Viitanen jakoi Riskun stipendit

varattu riittävästi aikaa, Koululounas on laadultaan ja maultaan hyvä ja Koululounasta on tarjolla riittävästi, olivat jonkin verran yleisempiä, kuin keskimäärin.

Syksyn ylioppilaskirjoituksiin osallistui 10 kirjoittajaa. Loka-marraskuu oli aktiivista aikaa lukiolla. Pidettiin ykkösten vanhempainilta, kirjoittajien sekä huoltajien ilta-koulu ja lukio osallistui 9. luokkien koulutusmessuille. Rehtori ja opiskelijoiden edustajat toteuttivat yhdeksäsluokkalaisten lukiokiertueen viikolla 43. Kakkoset ja kolmoset osallistuivat SeAMKin kampuspäivään.

Lukiolaiset vastasivat Hyvinvointikyselyyn Opintokamu -sovelluksen kautta. Opiskelun ja opiskelupaikan osalta vastaukset lähellä valtakunnallista tasoa. Koulun ulkopuolella/vapaa-ajalla tyttöillä vaikuttaisi olevan enemmän haasteita jaksamisen kanssa. Esiintymisjännityksen ja älylaitteiden vaikutuksen kokeminen olivat valtakunnallisella tasolla. Kouluyhteisöä koskevat tulokset olivat hyviä jopa valtakunnallisella tasolla. Hyvinvointipäivää vietettiin 11.10.2023. Päivä alkoi aamupalalla ja hyvinvointiin liittyvissä työpajoissa. Puola -seura tarjosi iltapäivällä lukiolaisille EO -elokuvanäytöksen Teuvan Kino-Kuvassa. Hyvinvointipäivä huipentui lentopallo-otteluun, jonka jälkeen arvottiin palkintoja Hyvinvointipassin palauttaneiden kesken.

Hallå -ryhmä kokoontui loka- ja marraskuussa. Meneillään oleva ryhmä päätti työskentelynsä, ja uusi opiskelijaryhmä aloittaa hankkeen parissa.

Lukion yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä kokoontui syksyn aikana kaksi kertaa. Ryhmässä tarkasteltiin 23.10.2023 kouluterveyskyselyn tuloksia. Todettiin, että tulokset vastaavat pääosin Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen tuloksia. Positiivista oli, että mm. seuraavat indikaattorit: Opettajalta saatu välittävä ja oikeudenmukainen kohtelu, Koululounaan syömiseen on

Ykkösten musiikin ryhmä esiintyi syksyn yo-juhlassa

Riskun stipendiaatit

Syksyn ylioppilasjuhlaa ja Riskun stipendienjakotilaisuutta vietettiin lauantaina 2.12.2023. Päivä oli samalla lukiolaisten koulupäivä, joka alkoi Lapua 1976 elokuvanäytöksellä Kino-Kuvassa. Elokuvan jälkeen ohjelma jatkui kahvitarjoilalla, josta siirryttiin auditorioon juhlan viettoon. Teuvan lukiosta valmistui yksi uusi ylioppilas. Riskun stipendi myönnettiin kuudelle stipendiaatille. Riskun stipendiaattien terveisiä on julkaistu talven aikana lukion somekanavilla.

Lukukausi päättyi opiskelijakunnan organisoimaan joulukivapäivään. Ohjelmassa oli Masterchef -henkinen kilpailu, jossa kaikki opiskelijat valmistivat ryhmissä tuomaristolle jouluiset herkkuanokset, joista paras palkittiin. Perinteinen iltajuhla sisälsi juhlaruokailun sekä opiskelijoiden valmisteleman auditorio-ohjelman.

3.4.5.

9.3.5. Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatusta järjestetään Teuvalla päiväkoti Pikkusyreenissä ja Äystön päiväkodissa, perhepäivähoidossa sekä ryhmäperhepäivähoitokodissa Perälän ryhmiksessä. Eskaritalolla järjestetään esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta kokopäivähoitoa tarvitseville esiopetusikäisille Perälän ja Äystön esioppilaita lukuun ottamatta. Myös kirkonkylässä järjestettävä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta kuuluu varhaiskasvatuksen alaisuuteen.

Perälän ryhmiksen pääsiäistiput

Keväthanget houkuttelivat liikkumaan hangella, tässä perhepäivähoitaja hoito-lasten kanssa varjokuvassa

Lasten varhaiskasvatus sekä lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuki ovat perheille subjektiivisia oikeuksia. Varhaiskasvatuslaissa ja asetuksessa varhaiskasvatuksesta säädetään mm. varhaiskasvatuksen tavoitteista, ryhmäkoosta, varhaiskasvatussuunnitelman laatimisesta, osallisuudesta, lasten varhaiskasvatuspaikkojen hakuajoista, sekä hoidossa olevien lasten ja hoitohenkilökunnan välisestä suhdelu- vusta. Myös henkilöstön kelpoisuudesta säädetään laissa.

Varhaiskasvatuksen johtoajatuksena on kasvatuskumppanuus vanhempien kanssa. Yhdessä kodin kanssa huolehditaan lapsen hyvinvoinnista, kehityksestä ja oppimisesta. Omalta osaltaan varhaiskasvatus tarjoaa lapselle jatkuvat ja turvalliset ihmissuhteet. Toimintaa järjestetään niin, että se tukee lapsen kehitystä monipuolisesti, lapsen yksilöllisyys ja erityistarpeet huomioiden.

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on lisätä lasten ja vanhempien osallisuutta varhaiskasvatuksessa. Lapset osallistuvat toiminnan suunnitteluun ja itseään koskevaan päätöksentekoon ikätasonsa ja taitojensa mukaisesti. Päiväkoti Pikkusyreeniin on perustettu vanhem- paintoimikunta, jossa vetäjinä toimii varhaiskasvatuksen lastenhoitajia. Tarvittaessa mukana on myös päiväkodin esihenkilö.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ovat tulleet voimaan elokuussa 2022. Suurimmat muutokset varhaiskasvatussuunnitelmaan tulivat lapsen tuen osalta. Tukea tarvitsevilla lapsilla on käytössä esim. kuvat strukturoimassa päivää tai ennakoimassa toimintaa, tukiviittomat, pienryhmätoiminta tai parityös- kentely kasvattajan kanssa. Alkuvuodesta tuen lasten kanssa työskenteleville kasvattajille järjestettiin tukiviittomakurssi. Tarvittaessa ryhmässä työskentelee lisäresurssina neljäs kasvattaja.

Varhaiskasvatukseen on palkattu vuoden alusta lukien toimistosihteeri. Näin varhaiskasvatuksen kah- den esihenkilön työaika on saatu vapautumaan esihenkilötehtävien hoitamiseen. Toimistosihteeri mm. valmistelee päätöksiä ja työ sopimuksia, valmistelee varhaiskasvatuksen ja aamu- ja iltapäivätoiminnan laskutuksen sekä asiataarkastaa ja tiliöi varhaiskasvatukseen saapuvat laskut. Jatkossa toimistosihteeri vastaa myös palvelutietovarannon (Varda) päivittämisestä varhaiskasvatuksen osalta. Varhaiskasva- tuksen toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto siirtyy loppuvuodesta 2023 alkuvuoteen 2024. Myös tässä toimistosihteeri on keskeisesti mukana.

Päiväkoti Pikkusyreenin 1-vuotisjuhlassa näytelmä Kultakutri ja kolme karhua.

Varhaiskasvatuksen erityisenä haasteena on kelpoisten varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointi. Tämä ongelma on maanlaajuinen. Teuvalla helpotusta tilanteeseen tulevaisuudessa tuo se, että muutamia vakituksessa työsuhteessa työskenteleviä lastenhoitajia on lähtenyt monimuoto-opiskelemaan varhaiskasvatuksen opettajiksi. Ensimmäinen heistä on valmistumassa loppuvuodesta.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen perusteena olevia tuloarvoja nostettiin 33 %, muutos tuli voimaan 1.3.2023. Joulukuussa 2023 maksuttomassa varhaiskasvatuksessa oli 83% palveluja käyttävistä lapsista.

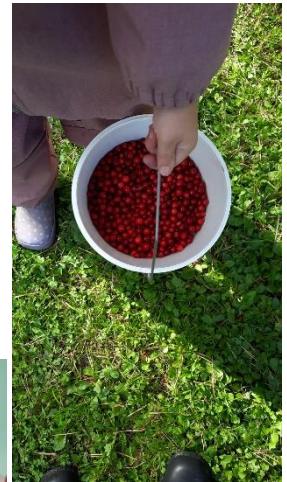
Kesäaikaana osa varhaiskasvatuksen toimipaikoista oli suljettuna, ja päivystävänä yksikkönä toimi Päiväkoti Pikkusyreeni.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään elokuusta alkaen myös Perälässä ja Äystöllä osana varhaiskasvatuspaikan toimintaa. Palvelua järjestetään Perälässä ja Äystöllä resurssien puitteissa. Muutoksen myötä koululaisille voidaan järjestää varhaiskasvatusta vain erityisistä syistä.

Elokuussa varhaiskasvatuksessa aloitti toinen kiertävä erityisopettaja. Kahden erityisopettajan työpanoksesta voidaan nyt kohdistaa enemmän resurssia työskentelyyn tuen lasten kanssa eri lapsiryhmissä, sekä myös konsultoimaan ja tukemaan kasvattajia.

Syksyn koittaessa on oltu marjaretkillä ja ihailtu syksyn väriloistoa. On oltu kasvattajan kyydissä ja harjoiteltu värejä ja lajittelua.

Loppuvuodesta 2023 eri ryhmien digi- ja liikuntavastaavat ovat kokoontuneet säännöllisesti digi- ja liikuntakoordinaattorin johdolla. Koordinaattori on vieraillut eri ryhmissä jakamassa vinkkejä ja ideoita, sekä ohjaamassa lapsiryhmiä. Lisäksi on kartoitettu ryhmien puhelinten ja tablettien ajantasaisuus ja käytettävyys lapsiryhmissä, ja hankittu uusia digikasvatukseen soveltuvia leikkivälineitä.

EA 1-koulutus on järjestetty loppuvuodesta, ja siihen osallistui noin puolet ryhmien kasvattajista. Toinen koulutuskokonaisuus järjestetään alkuvuodesta 2024. Henkilökuntaa on osallistunut vuoden aikana erilaisiin yhteisiin koulutuksiin, mm. Huomaa hyvä! -pedagogiikasta järjestettyyn koko seutukunnan yhteiseen koulutukseen, sekä AVIn ja Eteven järjestämiin erilaisiin webinaareihin.

Perhepäivähoidon lapset viettivät hoitajineen yhteistä liikunta-päivää

Äystön päiväkodilla tutustuttiin kaverikoira Tassuun ja joulukuun hämyssä tutkittiin jälkiä lumessa

Marraskuussa Pikkusyreenin päiväkodilla esiintyi vanhempain-toimikunnan järjestämänä Siina ja Taikaradio. Hui Halloweenia vietettiin myös aiheen mukaisesti omiusten otusten parissa.

Perälän ryhmiksen väki kävi tutustumassa kylän jouluikkunaan

3.4.6.

Henkilöstö

Työterveyshuollon seurantaryhmä on jatkanut toimintaansa aiempien vuosien käytännön mukaisesti. Työterveyshuollon seurantaryhmä kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa.

Yhteistoiminta- ja työsuojeluryhmä kokoontui vuoden aikana kolme kertaa. Tammikuun kokouksessa käsiteltiin ilmoittajansuojelulain (Whistleblower) toimeenpanoa Teuvan kunnassa, työterveyshuollon korvaushakemus vuoden 2022 kustannuksiin, työsuojelun toimintaohjelma vuodelle 2023 ja koulutuskorvaushakemusta vuodelta 2022. Toukokuussa pidetyssä kokouksessa käsiteltiin kunnan henkilöstökertomus vuodelta 2022 ja ilmoittajansuojelulain toimeenpanoa. Joulukuun kokouksessa keskityttiin vuoden 2024 talousarvioon, henkilöstöstrategiaan ja koulutussuunnitelmaan vuosille 2024–2026.

Koko henkilöstön kehityskeskustelut toteutettiin valtaosin helmikuun loppuun mennessä. Teuvan kunnan työsuojelun vuoden 2023 toimintaohjelman yksi tavoite oli päihdeohjelman juurruttaminen. Koronapandemian vuoksi vuodesta 2020 saakka eteenpäin siirretyt koko henkilöstölle suunnatut päihde- luennot päästiin toteuttamaan tammikuussa 2023. Työelämä & päihde-temaiselle luen nolle osallistui kunnan henkilöstö lähes kokonaisuudessaan. Luennoitsijana toimi työelämäasiantuntija Timo Nerkko ehkäisevää päihdetyötä tekevästä Ehyt ry:stä. Luennon tavoitteena oli herättää henkilöstön tietämystä päihdeongelmista ja tuoda esille näiden yhteys työelämään. Luennoitsija toi esille, miten tärkeä jokaisen työntekijän panos päihdehaittojen ennaltaehkäisyssä työpaikoilla on, mitä työkaverina voi tehdä,

mikäli epäilee työkaverin kärsivän päihdehaitoista, sekä mitä tukikeinoja työnantaja tarjoaa huomatesaan työelämään vaikuttavan päihdeongelman.

Esihenkilöiden tehtävänä on huolehtia työntekijöiden työturvallisuudesta. Teuvan kunnalla on useita toimintamalleja, jotka velvoittavat esihenkilöitä toimimaan erilaisissa työhyvinvointia haastavissa tilanteissa. Työntekijän tai työyhteisön haastavien tilanteiden hoitaminen ei aina ole helppoa. Tukeakseen esihenkilöiden osaamista ja jaksamista toteutettiin alkuvuodesta 2023 valmennussarja, joka koostui kolmesta 1,5 tunnin mittaisesta vuorovaikutteisesta tilaisuudesta. Valmennusta veti HTM, draamaohjaaja Tiina Heikka, jolla on pitkä kokemus kunta-alan johtotehtävistä ja joka on toiminut mm. kuntajohdajana. Esihenkilötyöhön panostetaan myös noin 10 kertaa vuodessa järjestettävillä esihenkilöpalaverilla, joissa on ajankohtaisasioiden jakamisen lisäksi esimiestyötä kehittävä teema. Vuoden aikana esihenkilöt mm. paneutuivat kognitiiviseen ergonomiaan Etelä-Pohjanmaan Muistiyhdistyksen toiminnanjohtaja Minna Huhtamäki-Kuoppalan johdolla, pohtivat yhdessä työstä palautumisen keinoja, perehtyivät palkkatukiudistukseen ja varhaisen tuen malliin sekä ideoivat Teuvan kunnan rekrytointiasioita työpajassa.

Vuoden 2022 henkilöstökertomusta käsiteltiin kunnanvaltuustossa 12.6.2023 (§ 27). Vuoden 2022 loppupuolella toteutetun työnantajamielikuvakyselyn sisältöä purettiin käytännön toimenpiteiksi. Kyselyn tulosten antiin pohjautuen johtoryhmä tapasi kunnan henkilöstön henkilöstötreffeillä, jotka järjestettiin saman sisältöisinä 12 kertaa elo-lokakuussa. Henkilöstötreffeillä valmisteltiin yhdessä henkilöstöstrategiaa, keskusteltiin kuntastrategiasta, henkilöstöeduista ja ajankohtaisista asioista. Henkilöstöstrategia valmisteltiin laaja-alaisena yhteistyönä syksyn aikana. Juuret työelämään Teuvalla - Teuvan kunnan henkilöstöstrategia vuosille 2024–2027 hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 18.12.2023 (§ 56). Kunta-alan virka- ja työehtosopimukseen 2022–2025 sisältyy paikallinen järjestelyerä, jonka mukaan palkkoja korotettiin 1. kesäkuuta 2023 alkaen. Vuoden aikana toteutettiin paikallisneuvottelut, jotka päättyivät yksimielisenä lopputuloksesta 15.5.2023.

TeuvaRekry -tapahtuma järjestettiin kolmen vuoden tauon jälkeen 15.4.2023. Teuvan kunnalla oli rooli koko tapahtuman järjestelyissä, mutta myös oma osasto tapahtumassa. Kesätyöntekijöitä rekrytoitiin aiempien vuosien tapaan heti alkuvuodesta. Kesätöissä kunnan eri tehtävissä oli 20 nuorta.

Ilmoittajansuojelulaki astui voimaan 1.1.2023. Pääsääntöisesti vähintään 50 työntekijää työllistävien yksityisen ja julkisen sektorin organisaatioiden velvollisuus on perustaa sisäinen ilmoituskanava kolmen kuukauden kuluessa lain voimaantulosta. Teuvan kunnan yhteistoiminta- ja työsuojeluryhmä käsitteli asiaa kokouksissaan 24.1.2023 (§ 1) ja 29.5.2023 (§ 6) sekä kunnanhallitus 27.3.2023 (§ 66). Kunnanhallitus hyväksyi Teuvan kunnassa ilmoittajansuojelulain mukaiseksi ilmoituskanavaksi Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy:n toimittaman järjestelmän, nimesi ilmoituskanavan käsittelijöiksi taloussihteerin sekä oppimisen toimialan toimistosihteerin ja merkitsi tiedoksi ilmoittajansuojelulain täytäntöönpanoa koskevan vaikutustenarvioinnin. Henkilöstölle laadittiin tiedote ja ohjeet ilmoitusten jättämiseen.

3.5. Elinvoimatoimiala

Toimiala vastaa ruokapalvelusta, kunnallistekniikasta, tilapalveluista, yleisten alueiden hoidosta, katu- ja yksityisteiden kunnossapidosta, vesi- ja jätevesihuollosta, väestönsuojelusta ja liikenneturvallisuudesta, kartoituksesta ja mittauksesta sekä hallinnosta. Lisäksi elinvoimatoimialaan kuuluu myös talous, työllisyydenhoito sekä elinkeinojen edistäminen.

3.5.1. Elinvoimatoimialan tavoitteet vuodelle 2023 ja toteutuminen

Elinvoimatoimiala	Tavoitteet talousarvio 2023	TILINPÄÄTÖS 2023
Elinvoimatoimialan hallinnon tavoitteet	Toiminnan kehittäminen tehokkaammaksi	Toimintaa tehostettu, tehdään sarjatyötä
	Talouden tasapainotusohjelman seuraaminen ja uusien ja korvaavien säästökohteiden löytäminen	Säästökohteita etsitty, merkittäviä uusia ei ole löytynyt
Tilahallinnon tavoitteet	Kiinteistöjen kustannustehokas ylläpito	Kunnossapitojärjestelmä otettu käyttöön ja tehty energiakatselmuksia. Lisäksi tehty toimenpiteitä energiakatselmusten pohjalta.
	Kiinnittää huomiota vuokra-asuntojen viihtyisyyteen	Remontteja tehdään jatkuvasti
Yleiset alueet	Tavoitteena on ylläpitää alueita edellisvuosien tasolla, vaikka hoidettavaa on entistä enemmän mm. Pappilankankaan ladut	Ylläpidon tasosta pyritään pitää kiinni, vaikka kustannukset nousevat
Vesilaitos	Laatuvaatimukset täyttävän talousveden häiriötön ja määrältään riittävä tuotanto ja jakelu	Tavoite on saavutettu
	Sähköisten palveluiden kehittäminen	Sähköisiä palveluja kehitetään jatkuvasti
	Verkostokarttojen päivitys työn alle	Uusi karttaohjelmisto materiaaleineen otettu käyttöön
Viemärlaitos	Verkostoon liittyneiden kiinteistöjen jätevesien johtaminen häiriöttömästi Kaskisten yhteispuhdistamoon	Tavoite on saavutettu
	Sähköisten palveluiden kehittäminen	Sähköisiä palveluja kehitetään jatkuvasti
	Verkostokarttojen päivitys työn alle	Uusi karttaohjelmisto materiaaleineen otettu käyttöön
Ruoka- ja puhtauspalvelut	Asiakastyytyväisyys	Asiakaspalautteiden perusteella ruokalistaan tehtiin muutoksia.
	Kannattavuus	Hankinnoissa huomioitiin sopimustuotteet.
	Toiminnan vastuullisuus	Tavarantoimitukset ja kuljetukset minimoitiin viikoittain. Tavoite saavutettiin.
	Viestinnän lisääminen	Tavoite saavutettiin.
	Ohjata varsinkin lapsia ja nuoria terveyttä, kasvua ja hyvinvointia edistäviin ruokatottumuksiin	Yhteistyö ja asiakkaiden kuunteleminen. Tavoite saavutettiin.
Kaavoitus, maanhankinta ja asuminen	Edistää maankäyttöä ja yhdyskuntarakenteen kehittymistä kestäväällä tavalla	Kaavoituksen toteutumista valvotaan
	Saada lisää yksityistä rakennuskantaa olemassa oleville asuntoalueille	Tonttikampanja käynnissä ja markkinointia viedään eteenpäin
Maaseutupalvelut	Luoda ja ylläpitää edellytykset kilpailukykyiselle maatalous- ja maaseutuyrittämiselle	Tavoite on saavutettu
Rakennusvalvonta	Valvonnan, neuvonnan ja ohjauksen avulla parantaa rakentamisen laatua ja ympäristöön sopeuttamista	Valvotaan ja neuvotaan
	Pyrkii edesauttamaan hankkeiden aloittamista	Toimintaa on nopeutettu
	Antaa neuvoja hankkeiden edulliseen ja laadukkaaseen toteutukseen	Asiakkaita neuvotaan yksilöllisesti
Elinkeinojen edistäminen	Parantaa elinkeinoelämän edellytyksiä alueella	Otettu käyttöön Teuvarekry -siivosto ja pidetty rekrymessut
	Edistää yrittäjien verkostoitumista alueella	Tapahtumia on järjestetty

3.5.2. Elinvoimatoimialan hallinto

Talouden tasapainotusohjelman toteuttamista seurataan ja pyritään löytämään uusia tai korvaavia säästökohteita joko toteutumattomien kohteiden tilalle tai lisäksi. Lisäksi toimintaa pyritään jatkuvasti kehittämään tehokkaammaksi.

Hyvinvointialue aloitti toimintansa 1.1.2023. Toimialan henkilöstöä siirtyi hyvinvointialueen palvelukseen ruoka- ja puhtauspalveluista.

Tarpeettomia kiinteistöjä on myyty ja niistä aiheutui käyttöomaisuuden myyntitappioita. Kustannusten nousu on jatkunut. Voimakas kustannusten nousu yhdessä vaikeiden talvien kanssa on aiheuttanut varsinkin talvikunnossapitoon poikkeuksellisen suuria ylityksiä kuluihin. Kunnan kiinteistökanta alkaa olla sen ikäistä ja kuntoista, että yllättäviä kuluja ja menoeriä tulee säännöllisen epäsäännöllisesti. Omaisuuden tunnuslukujen määrittäminen on otettu työn alle. Tunnuslukujen avulla on tarkoituksena laatia pitkän tähtäimen investointisuunnitelmaa.

KÄYTTÖTALOUS ELINVOIMA	TILINPÄÄTÖS 2022	BUDJETTI 2023	Budj. + muutos	TILINPÄÄTÖS 2023	KÄYTTÖ %
TOIMINTATUOTOT	3 166 140	3 035 717	3 035 717	2 854 647	94
TOIMINTAKULUT	-6 083 644	-5 139 574	-5 709 574	-5 891 133	103,2
Toimintakate/jäämä	-2 917 504	-2 103 857	-2 673 857	-3 036 486	113,6

3.5.3. Tilahallinto

Kaikkiaan vuosi 2023 oli asuntojen vuokrausten suhteen todella hyvä, muutamaa asunnon korjauksesta johtuvaa työaikaa seuraten vuokrausprosentti oli 98%.

Tilahallinnolla on vuoden mittaan ollut mittava määrä työllistettäviä työllisyyskokeilussa sekä muilla työllistämisyksyksillä. Kunnan kirvesmiespalvelu on myynyt mittavan määrän palveluja Kafiaarille lattian oikaisuun ja Teuvan Vuokrataloille asuntojen remontointiin.

Vuosi kokonaisuudessaan ollut kylmä ja kaukolämmön kulutus on todella merkittävää, johtuu pitkälti siitä että lämpölaitoksen energian jako muuttunut matalalämpöiseksi, ja kaikki kunnan kohteiden vaihtimet uutta päiväkotia lukuunottamatta ovat ns. korkean tulovesilämmön vaihtimia.

Sähkölle varattu rahamäärä taas alittui paljon johtuu meklarin onnistuneista sähkön hinnan kiinnilyömisistä, sekä neljästä hyvin toimivasta aurinkosähköjärjestelmästä. Loppuvuoden aikana Parraan rakennettiin kunnan latukoneelle konehalli.

Terveyspalveluiden siirryttyä LLKY:ltä Ep hyvinvointialueelle vuokratulot laskettiin uudelleen kaikille vuokran antajille samaan tasoon, Teuvalla se vaikutti vuositasolla n. +604 031 euron verran.

3.5.4. Yleiset alueet

Alkutalvi oli haastava jäiden ja latujen kunnossa-
pidolle nopeasti vaihtuvien olosuhteiden takia.
Parrassa ladut olivat kuitenkin koko ajan hiihto-
kunnossa, koska lumen pysyvyys siellä on aivan
toista luokkaa kuin keskustan alueella.

Pysyvämmät talvikelit tulivat vasta helmikuun
puolivälissä, jolloin myös koulujen ladut saatiin
hiihtokuntoon. Sekä jäitä että latuja pidettiin kun-
nossa pitkälle huhtikuuhun.

Uusi latukone

Yhtenäiskoulun jääkentät ja ladut

Uusi latukone saapui helmikuun loppupuolella. Muuta-
man viikon harjoittelun jälkeen koneella päästiin tositoi-
miin. Tieto uudesta koneesta kiiri nopeasti lähiseudulle,
ja kävijämäärät olivat aurinkoisilla kevätkeleillä suuret.
Latujen ja jäiden kunnossapitotietojen tiedotukseen
otettiin käyttöön Suupohjan Seutupalvelukeskuksen ra-
kentama Ulkoilukaveri-sivusto.

Urheilukentän kävelysilta on poistettu käytöstä sillan
huonokuntoisuuden vuoksi.

Leikkikenttien turvallisuusasiakirja on päivitetty.

Kenttien käyttö on ollut vilkasta. Urheilukentällä on ol-
lut jalkapallon sarjapelejä vähintään kerran viikossa ja
parhaina viikkoina kolme. Alkukesän kuivuus kovetti ja
kuivatti urheilukenttää, mutta kastelun ja sateisemman
sään ansioista pahimmalta vältyttiin ja vähintään toi-
nen kenttä oli koko ajan pelikunnossa. Piirikunnallisia
yleisurheilukilpailuja oli kahdet.

Yleisillä alueilla oli kesän aikana yhteensä kuusi kesä-
työntekijää.

Kunnossapitojärjestelmä AHJO on hankittu ja otettu
käyttöön.

Mikkiläntie ja Porvarintien risteysalue saivat uuden asfaltin. Vanha pinta jysrittiin ensin ja sen jälkeen
päällystettiin uusi pinta. Porvarintien risteysalue tehtiin yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa.
Urheilukentälle rakennettiin varastokontteja hyödyntäen varastorakennus.

Perälän koulun piha-alueen pelikenttää ja pituushyppypaikkaa on parannettu.

Talvi tuli aikaisin, jo marraskuussa. Jäiden ja latujen pohjaustyöt vaativat aikansa ja ovat hyvin sää-
riippuvaisia, miten hyvin onnistuvat. Varsinkin latujen osalta pohjaus vaatii aikaa. Latukoneella ei vä-
hällä lumella lähdetä vielä ajamaan, vaan pohjat tulee olla kunnossa.

Yleisillä alueilla aloitti uusi työntekijä marraskuussa.

Urheilukentän ympäristöön on asennettu robottiruohonleikkuri ja Parran leikkikentälle uusia leikkivälineitä.

3.5.5. **Vesilaitos**

Teuvan kunnan vesihuoltolaitos on laskuttanut talousvettä 31.12.2023 mennessä n. 168 210 m³ (vuoden 2022 kokonaismäärä oli 185 970 m³).

Vesihuoltolaitoksen sopimuksia on sähköistetty.

Vesihuoltolaitoksen henkilökunta on osallistunut Vesilaitosyhdistyksen järjestämään kyberturvallisuus-harjoitukseen.

Vesihuoltolaitoksen pumppaamoiden antenniliikennettä on korjattu ja ennakkohuollettu mm. akkujen vaihdoilla.

Aqua Botnicalta tulevan veden kanssa on ollut haasteita kesän ajan. Ongelmien todellinen syy jäi epäselväksi. Kunnossapitotöiden yhteydessä tehtävään omavalvontaan tullaan kuitenkin kiinnittämään jatkossa enemmän huomiota.

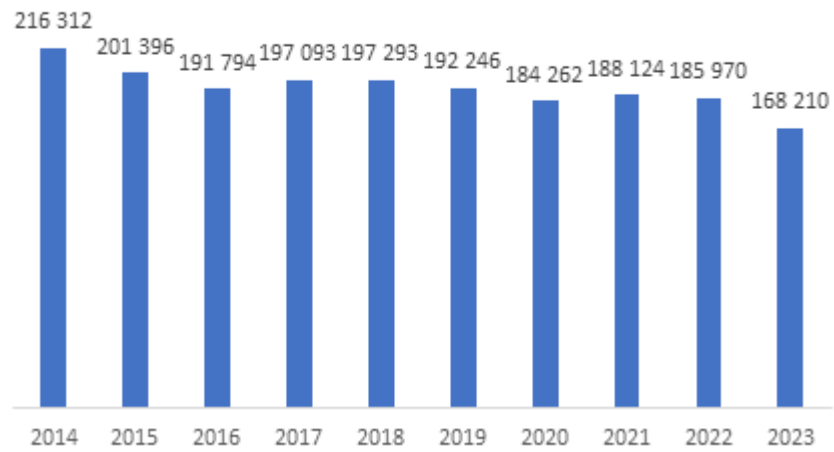
Mannilanmäen ylävesisäiliön saneeraustyöt on aloitettu.

Verkostokarttaohjelma ja kunnossapitojärjestelmä AHJO on hankittu ja otettu käyttöön. Pieniä vesivuotoja on korjattu.

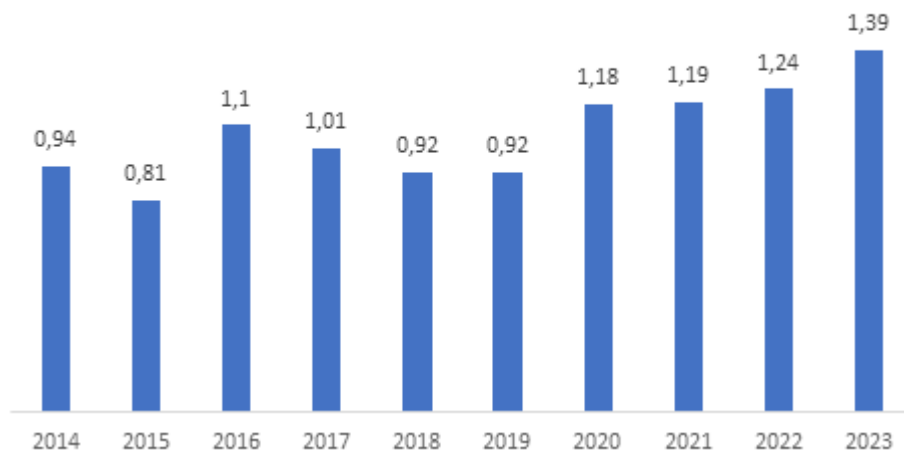
Vesikantaohjelmistoon hankittiin lisäosa, joka mahdollistaa tekstiviestien lähettämisen suoraan ohjelmasta tietyille ryhmälle esim. häiriötilanteissa.

Vesilaitoksen turvallisuutta parannettiin hankkimalla valvontakameroita kriittisiin kohteisiin. Mannilanmäen vesisäiliöt saneerattiin.

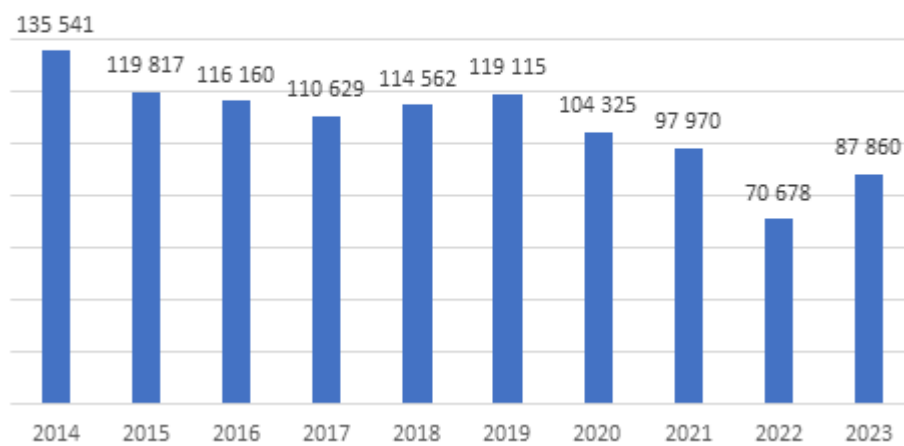
Laskutetut kuutiomäärät vesi

Kustannukset myytyä vesikuutiota kohden

Aqua Botnica Ab:ltä ostettu vesi kuutioina m3

3.5.6. Viemärlaitos

Teuvan vesihuoltolaitos on laskuttanut jätevettä 31.12.2023 mennessä 96 453 m³ (kokonaismyynti v. 2022 oli 103 831 m³).

Vesihuoltolaitoksen sopimuksia on sähköistetty.

Vesihuoltolaitoksen pumppaamoiden antenniliikennettä on korjattu ja ennakkohuollettu mm. akkujen vaihdoilla.

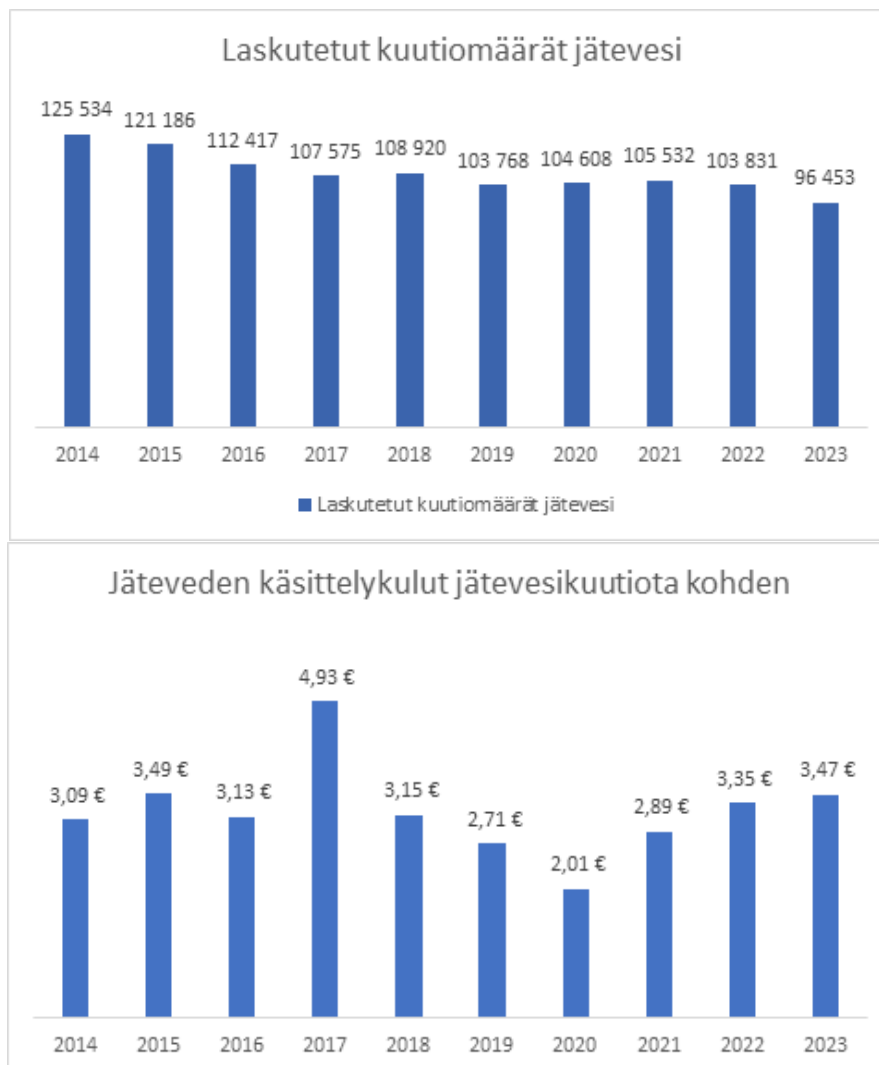
Pumppaamoiden pumppuja on huollettu.

Saksanalueen hulevesiviemäryömaan viimeistelytyöt on tehty.

Tiilitien ja Mikkiläntien liittymään on rakennettu uusi sadevesikaivo Mikkiläntien päällystyksen valmistelutöinä.

Verkostokarttaohjelma ja kunnossapitojärjestelmä AHJO on hankittu ja otettu käyttöön. Mukkalantien alueella tehtiin ojien perkauksia paremmin hulevesiä johtavaksi.

Osalle keskusta-alueen kiinteistöistä toteutettiin hulevesikysely.

3.5.7. **Ruoka- ja puhtauspalvelut**

Ruoka- ja puhtauspalveluiden ulkoisia määrärahoja v. 2023 on budjetoitu 1 092 020 euroa, vuoden loppuun mennessä määrärahoja oli kirjattu käytetyksi 1 054 220 euroa eli 99,4 %. Viime vuoden vastaavat luvut olivat 1 617 945 ja 1 646 927 (101,8 %).

Toimintatuottoja on budjetoitu 37 800 e, tulokertymä vuoden lopussa oli 53 451,31 e eli 141,4 %.

Ruoka- ja puhtauspalvelujen toiminta on sujunut suurilta osin tavoitteiden mukaisesti. Yhtenäiskoulun keittiöllä oli toimintaa myös kesän aikana, jolloin siellä valmistettiin varhaiskasvatuksen toimipisteiden ateriat. Puhtauspalveluissa siivottavia tiloja oli n. 22 000 m², siivousaikana n. 25 000 h/v.

Lapsille ja nuorille ruokaa valmistettiin Yhtenäiskoulun keittiössä yhteensä noin 134 000 lounasateriaa. Lisäksi yhtenäiskoulun keittiöllä valmistettiin ja lähetettiin varhaiskasvatuksen yksiköihin 6 400 välipalaa. Aamupalojen valmistus tapahtui ruokapalveluhenkilöstön toimesta varhaiskasvatuksen yksiköissä, joita ovat Pikkusyreenin päiväkotit ja Äystön päiväkotit.

Ruoka- ja puhtauspalveluissa työskenteli v.2022 yhteensä 27 henkilöä, joista seitsemän työskenteli osa-aikaisesti. Määräaikaaisella työsopimuksella työskenteli seitsemän työntekijää ja oppisopimuksella kaksi työntekijää.

Puhtauspalveluihin palkattiin kolme kesätyöntekijää. Ruokapalveluissa työskenteli yksi kesätyöntekijä Pikkusyreenin päiväkodissa. Palkkatuella oli työllistetty kaksi henkilöä ja kuntouttavalla työtoiminnalla yksi henkilö.

Yhteistyö ammatillisten oppilaitosten kanssa oli tiivistä ja opiskelijat suorittivat useita työharjoittelujaksoja eri toimipaikoissa.

Valmistetut ateriasuoritteet eri yksiköissä sekä siivouspinta-ala:

RP	Koulu- ja päiväkotit	PP	Siivousala m ²
2021	127 500	2021	22 050
2022	127 600	2022	22 050
2023	134 000	2023	22 050

3.5.8. **Kaavoitus, maanhankinta ja asuminen**

Kaavoitustoiminnan keskeisinä tavoitteina on edistää maankäyttöä ja yhdyskuntarakenteen kehittämistä hallitusti ja talouden näkökulmasta kestäväällä tavalla. Lisäksi kaavoituksella mahdollistetaan asunto-, liike- ja teollisuusrakentamisen kehittyminen ja monipuolistuminen. Asuinrakentamisen tavoitteena on saada lisää yksityistä rakennuskantaa jo hankituille eri puolilla kuntaa sijaitseville kunnallistekniikalla varustetuille asuntoalueille.

Maanhankinnan osalta pyritään harjoittamaan pitkäjänteistä maapolitiikka siten, että kunnalla on riittävä raakamaavaranto, josta on mahdollisuus kaavoittaa tonttialueita yhdyskuntarakenteen kehityksen edellyttämässä laajuudessa eri tarpeisiin.

Paskoonharjun tuulivoimapuiston kaava on hyväksytty 15.12.2014. EPV Tuulivoima Oy:lle on myönnetty 23 tuulivoimalalle rakennuslupa 2015. Hankkeen kaksi voimalaa on rakennettu 2018 (T7 ja T15) jätekeskuksen läheisyyteen. Lopuille 21:lle voimalalle EPV Tuulivoima Oy on hakenut uudet luvat kaavan mahdollistaman 230 metrin kokonaiskorkeuden mukaisina. 2018 EPV Tuulivoima Oy haki vielä

uudelleen luvat 230 metriä korkeille voimaloille (5,6 MW) joissa siivet pitenivät (136 m -> 150 m) ja napakorkeus laski (162 m -> 155 m). Aluksi rakennettiin tiet ja samalla alettiin tekemään voimaloiden pohjia. Kantatie 67 eteläpuolelle on rakennettu myös uusi sähköasema hanketta varten. Tuulivoimaloiden metallitornien ja siipien nostot aloitettiin kesällä 2021 ja tuulivoima-alueen koekäyttö jatkui kesäkuun loppuun 2023. Tuulivoima-alueen vuotuisen tuoton arvioidaan olevan noin 400 000 megawattituntia. Voimaloiden käyttöönottotarkastus pidettiin 28.6.2023 ja siten 2024 pitäisi hankkeesta tulla täydet kiinteistöverot kunnalle.

Fingrid Oyj on rakentanut 400 kV muuntoaseman Teiriläntie varrelle. Muuntoaseman rakentamisella helpotetaan Paskoonharjun tuulivoiman liittämistä kantaverkkoon. Sähköasema rakennettiin Fingrid Oyj:n omistamien Kristinestad-Tuovila 400 kV ja Kristinestad-Tuovila 110 kV voimajohtojen viereen. Muuntoasemalla 110 kV jännitteinen sähkö muunnetaan 400 kV jännitteeksi, jolloin sähkö saadaan tehokkaimmin siirrettyä 400 kV voimajohdossa kulutusalueille. Aluetta on tarvittu melko paljon (n. 31 ha), jotta yhtiö on saanut sijoitettua myös muuntoasemalta lähtevät paalut omalle alueelleen. Fingrid Oyj on ostanut useilta metsänomistajilta aluetta, ja myös kunta on myynyt tilasta 403-100-114 pohjoisosan; kyseisen tilan eteläosa on entistä kaatopaikkaa. Alueelle johtava Teiriläntie on korjattu, ja maastotyöt varsinaisella muuntoasema-alueella on tehty. Myös muuntamot, muuntamorakennukset ja muut laiteperustukset on tehty. Uudet suunniteltavat johtoreitit Fingridin asemalle saattavat tuoda yllätyksiä ja suoranaista vahinkoa metsänomistajille, koska käytettävät lunastushinnat metsänpohjasta ovat aivan liian vähäisiä. Lisää uusia linjoja on suunnitella Fingridin asemalle johdettavaksi.

Äijäntuuli Oy:llä oli voimassa oleva lupa yhdelle tuulivoimalle, ja se haki suunnittelutarveratkaisua toiselle tuulivoimalalle Horonkylään Kurikan rajan tuntumaan ja tämän lisäksi Kurikan puolelle yhdelle voimalalle. Kurikan ympäristölautakunnan tehdessä kielteisen päätöksen, myös Teuvan kunnanhallitus päätti 21.6.2021, ettei se myönnä suunnittelutarveratkaisulla lupaa tuulivoimalan rakentamiseksi, vaan voimalan rakentamisen edellytykset on selvitettävä tuulivoimarakentamista ohjaavalla oikeusvaikutteisella yleiskaavalla. Teuvan kunnanhallitus teki myönteisen kaavoituspäätöksen 11.4.2022 Paukkakorven tuulivoima-alueesta. Kurikan kaupunginhallitus puolestaan hyväksyi Äijäntuuli Oy:n aloitteen kaavan laatimiseksi 14.9.2022 samaan hankkeeseen Kurikan puolella rajaa, Pahkaneva nimellä. Voimaloita on nyt siis kaavoituksella tarkoitus saada yhteensä kolme Teuvan ja Kurikan rajalle. Kaavaluonnoksesta pyydettiin lausunnot ja mielipiteet 8.9.2023 mennessä ja saatiin 16 lausuntoa ja 7 mielipidettä. Muutamista lausunnoista johtuen hanketoimija joutunee tekemään lisäselvityksiä.

Kunnanhallitus on 29.11.2021 päättänyt Megatuuli Oy:n esityksestä osayleiskaavan laatimisesta Paulakankaan tuulivoima-alueelle. Alue on Horontien ja Närpiön rajan välisellä alueella, Horontietä mentäessä EPV:n tuulivoima-alueen ja Varisnevan soidensuojelualueen jälkeen. Rakennustarkastaja on tehnyt monia rakennusten käyttötarkoitusten tarkennuksia ja muita selvityksiä yksityishenkilöille ja kaavoituskonsulttina toimivalle Ramboll Oy:lle. Suunnitellulla tuulivoima-alueella ei ole enää asuin-, eikä vapaa-ajan rakennuksia.

Enersense Wind Oy tiedotti 10.3.2023, että se on ostanut Megatuuli Oy:n. Viranomaisneuvottelu pidettiin 31.8.2023 ja 28.8.2023 kunnanhallitus päätti asettaa tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville; se oli nähtävillä 20.9.-19.10.2023 ja samanaikaisesti sen kanssa oli YVA-ohjelma nähtävillä. YVA-ohjelman yleisötilaisuus pidettiin 3.10.2023 ja samalla esiteltiin osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa 9 – 15 voimalalle 2208 ha:n alueelle. Kaavoitustyötä ja tarvittavia selvityksiä jatketaan.

Winda Energy Oy:n tuulivoimahankkeesta Siltaneva, kunnanhallitus teki kaavoituspäätöksen 22.5.2023. Tuulivoima-alue on Kauppilan ja Hirvelänpään välissä, Riipinkylästä n. 2 km pohjoiseen, ulottuen aina Kurikan rajaan saakka. Alue käsitti aluksi myös Teuvan kunnan alueen sisällä olevan Kurikan ns. enklaavialueen, mutta Kurikka teki kaavoituksesta kielteisen päätöksen. Kyseiselle n. 1000 ha:n alueelle suunniteltiin 7-11 tuulivoimalaa. Neuvotteluja hankkeesta on jatkettu, ja hanke pääsee uuteen maakuntakaavaehdotukseen. Winda Energy Oy on halunnut laajentaa aluetta etelään; alue on nyt n. 1130 hehtaaria. Kunnanhallitus hyväksyi 11.12.2023 yleiskaavan laatimisen uudelleen rajatulle alueelle ja asetti sen rakennuskieltoon. Hanke tulee näkymään voimakkaasti ja muuttamaan maisemaa Kauppilaan, Riippiin ja Hirvelänpäähän.

Joukko metsänomistajia on ollut aktiivisia ja valinneet Teuvan ja Karijoen raja-alueelle Lautamäkeen tuulivoimatoimijaksi Fortumin. Tuulivoima-alue on Karijoen ja Teuvan kuntien rajalla, ulottuen Myrkyn ja Perälän alueelta kohti Luovankylää. Alueelle on suunnitteilla jopa 40 tuulivoimalaa. Maanomistajille tiedotustilaisuus hankkeesta pidettiin jo 25.1.2023 ja kaavoitusaloite Fortumilta kunnalle tuli 7.9.2023. Tämän jälkeen aluerajaukseen Karijoen puolelle tuli tarkennus ja Teuvan kunnanhallitus päätti aloittaa 13.11.2023 tuulivoimarakentamista ohjaavan tuulivoimaosayleiskaavan laatimisen. Päätöksessä edellytettiin, että voimaloista asuntoihin tulee olla vähintään 2 km. Alueelta rakennetaan uusi voimalinja todennäköisesti Kärppiön asemalle.

Voimajohtoreittien rakentaminen Kauhajoen ja Närpiön puolelta Teuvan Kärppiön asemalle uhkaa viedä Teuvalta metsää satoja hehtaareita ja maanomistajat ovat saamassa vain nimellisen korvauksen. Voimajohtojen merkittävä lisäys lisäksi heikentää näkymiä ja maisemaa. Voimajohtot tulevat joissakin kohdin menemään myös liian läheltä asutusta, koska uusia hyviä johtoreittejä on vaikea löytää.

Äystön uuden asuntoalueen osayleiskaava hyväksyttiin kunnanhallituksessa 19.6.2023 ja lopullisesti osayleiskaava hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 2.10.2023. Tapiontien jatkaminen, vesi-, viemäri-, sähkö-, ja kuituvetoineen on ohjelmassa 2024. Tapiontiellä on ollut vielä yksi tontti rakentamatta ja vanhemmalla alueella muutama, mutta niille ei ole ollut lainkaan kysyntää viime vuosina, tosin lähelle kyseistä aluetta, isolle metsäpalstalle on rakennettu omakotitalo ja sen talousrakennus on vielä rakenteilla.

3.5.9. **Maaseutupalvelut**

Maatalouden tukihaku päättyi 15.6.2023 ja tukihakemuksia palautettiin Teuvalle 156 kpl (v. 2022 166 kpl). Tukihakemuksilla ilmoitettu pinta-ala oli n. 11 300 ha, josta luonnonmukaisessa tuotannossa on n. 2700 ha. Tilojen keskikoko on n. 72,5 ha. EU ja kansallisia tukia maksettiin yhteensä n. 8,4 milj. euroa, josta kunnan kautta n. 7,55 milj. euroa ja ELY-keskuksen kautta n. 0,85 milj. euroa.

Kauhajoen kaupunki hallinnoi Isojoen, Karijoen, Kauhajoen sekä Teuvan muodostamaa yhteistoiminta- aluetta toimien isäntäkuntana valtioneuvoston päätöksen mukaisesti.

3.5.10. **Jätelautakunta**

Seitsemän kunnan (1.1.2023 alkaen) yhteinen lautakunta, jossa Teuva on vastuukuntana. Kurikan Jurva on jäänyt pois Suupohjan jätelautakunnasta 1.1.2023 alkaen. Lautakunta käsittelee jätelainsäädännössä kunnan päätettäväksi määritellyt viranomaisasiat.

Jätelautakunnalla on ollut yhteensä neljä kokousta vuoden aikana.

Työtehtävien uudelleenjärjestelyjen myötä jätelautakunnassa on aloittanut elinvoimatoimialan kanssa yhteinen toimistosihteerin vuoden vaihteessa.

Kompostointi-ilmoituksia on tullut noin 600 kpl. Määrää pidetään hyvänä, ottaen huomioon, että tiedotus on ollut suhteellisen vähäistä. Tiedot viedään kompostirekisteriin, josta ne pystytään laskemaan mukaan valtakunnalliseen kierrätysprosenttiin.

Jätelain muutoksen myötä pakkausjätteiden erilliskeräys alkaa velvoittavana yli viiden huoneiston kiinteistöillä sekä kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöillä 1.7.2023. Erilliskeräys tulee järjestää kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Erilliskeräyksen alkamista on valmisteltu yhteistyössä Botnarioskin kanssa.

Botniasrosk on siirtänyt erilliskeräyksen alkamisen ajankohtaa vuoden loppuun. Jätelautakunta on hyväksynyt uuden jätetaksan ja se on tullut voimaan 1.9.2023. Pakkausjätteiden erilliskeräyksen kuljetusten kilpailutuksesta on tehty valitus markkinaoikeuteen. Tästä johtuen erilliskeräyksen aloitusta on siirretty edelleen eteenpäin.

Jätteen kuljetusrekisterin käytössä on ollut paljon haasteita. Jätelain tuomien muutosten myötä toimija on ylityöllistetty ja tuen saaminen kohtuullisessa ajassa tuottaa vaikeuksia. Rekisterityötä ei ole pystytty toteuttamaan suunnitellusti.

Jäteasiamies ja toimistosihtööri osallistuivat jätelautakuntien neuvottelupäiville marraskuussa.

Jätehuollon yhteistyöryhmä on kokoontunut marraskuussa Närpiössä. Kokouksessa jätelautakunnan, Botniasroskin, kuntien teknisen toimen viranhaltijat ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset keskustelivat jätehuollon nykytilanteesta ja tulevista muutoksista.

KÄYTTÖTALOUS JÄTELAUTAKUNTA	TILINPÄÄTÖS 2022	BUDJETTI 2023	TILINPÄÄ- TÖS 2023	KÄYTTÖ %
TOIMINTATUOTOT	40 464,91	53 090,00	55 031,74	103,7
TOIMINTAKULUT	-40 673,25	-53 090,00	-52 906,61	99,7
Toimintakate/jäämä	-208,34	0	2 125,13	-100

3.5.11. Viranomaislautakunta

Vuoden 2009 alusta lukien Teuvan kunnan rakennusvalvonnan viranomaistehtävistä ja maa-aineslupa-asioista on vastannut rakennuslautakunta. Maa-aineslupien myöntäminen ja valvonta on siirtynyt 1.7.2016 alkaen Ilky:n ympäristötarkastajalle. 1.6.2017 lähtien rakennusvalvonnan viranomaistehtävistä on vastannut viranomaislautakunta.

Viranomaislautakunta on kokoontunut 1. kokouksessa esillä oli huonokuntoiset rakennukset, puustonhoito-ohje, sekä latukonehallin lupa. Viranomaislautakunta teki katselmuksen pääväylien varrella ja päätti antaa huomautuksen 17:lle kohteelle. Viranomaislautakunta on kokoontunut kolme kertaa elokuun loppuun mennessä. 2. kokouksessa myönnettiin lupa isolle Best-varastohallille ja vuororyhmiksen muuttamiseen asunnoiksi ja keskusteltiin epätarkoituksenmukaisista tonttijaoista mm. yhtenäiskoulun alueella, sekä tekonurmialueista. 3.kokouksessa oli tarkoitus jatkaa Paskoonharjun tuulivoimaloiden rakennuslupia, mutta hakija perui jatkolupahakemukset, ja hakijan kanssa sovittiin loppukatselmuksista pitämisestä ennen lupien voimassaolon päättymistä. Lisäksi käsiteltiin latukonehallin muutos ja jatkettiin puustonhoito-ohjeen käsittelyä. Lokakuussa 4.kokouksessa käsiteltiin kasvihuoneen laajennusta ja puutavarakatoksen rakentamista radan viereen. Joulukuussa 5. kokouksessa oli käsittelyssä viranomaislautakunnan talousarvio vuodelle 2024, puustonhoito-ohje, tuulivoiman lisääntymisen vaikutukset, sekä huonokuntoiset kiinteistöt.

KÄYTTÖTALOUS VIRANOMAISLAUTAKUNTA	TILINPÄÄTÖS 2022	BUDJETTI 2023	TILINPÄÄ- TÖS 2023	KÄYTTÖ %
TOIMINTATUOTOT	27 976,42	40 000	29 034,10	72,6
TOIMINTAKULUT	-100 684,55	-111 050,00	-96 100,99	85,0
Toimintakate/jäämä	-72 708,13	-71 050,00	-67 066,89	91,7

3.5.12. **Rakennusvalvonta**

Rakennusvalvonnan tavoitteena on valvonnan, mutta myös neuvonnan ja ohjauksen avulla saavuttaa tuloksia rakentamisen laadun parantamisessa ja ympäristöön sopeuttamisessa. Rakennusvalvonta pyrkii edesauttamaan rakennushankkeiden aloittamista, sekä antaa neuvoja edulliseen ja laadukkaaseen toteutukseen.

Alun perin uuden rakentamislain piti tulla voimaan 1.1.2024, mutta sen voimaantulo lykkäantynyt ja sen pitäisi tulla voimaan 1.1.2025. Lakiin on tulossa ensi syksynä vielä korjaussarja, joten täyttä varmuutta kaikista muutoksista ei ole. Uudella lailla halutaan sujuvoittaa rakentamista, vauhdittaa kiertotaloutta ja digitalisaatiota ja parantaa rakentamisen laatua. Laki ohjaa rakentamaan vähähiilisesti, eli huomioimaan rakennuksen koko elinkaaren aikana syntyvät ilmastohaitat ja -hyödyt. Laki vahvistaa rakentamisen kiertotaloutta. Uusien olennaisten teknisten vaatimusten mukaan rakennukset on suunniteltava pitkäikäisiksi ja muunneltaviksi. Uusista ja purettavista rakennuksista on selvitettävä käytetyt ja vapautuvat materiaalit sekä rakennuspaikalta pois kuljetettava maa- ja kiviaines ja vaarallisten jätteiden määrä. Kaikkiaan näyttää siltä, että lisää selvitettävää on tulossa rakentamislupaa haettaessa. Rakentamista säätelee tällä hetkellä noin 20 vuotta vanha maakäyttö- ja rakennuslaki. Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus on edelleen käynnissä, mutta vain rakentamislaki etenee. Sen sijaan kaavoitus ja alueidenkäyttö jäävät seuraavalle eduskunnalle.

Rakentamislaisissa nostetaan lupakynnystä siten, että alle 30-neliöisiin rakennuksiin ei tarvita lupaa, jos niissä ei asuta. Rakennusvalvonnan näkökulmasta se ei ole välttämättä ainakaan kaava-alueella hyvä, jos kuitenkin edellytetään ohjausta ja jälkivalvontaa. Jälkivalvonta voi aiheuttaa hankalia tilanteita jos ei ole otettu huomioon esim. asemakaavaa tai palomääräyksiä. Siitä miten kunnan rakennusjärjestys vaikuttaa asiaan ja miten sitä pitää mahdollisesti muuttaa, ei ole vielä ollut asianmukaista tietoa saatavilla.

Paskoonharjun tuulivoima-alueen käyttöönottokatselmus on pidetty 28.6. ja tänä vuonna tuulivoimaloista on odotettavissa täysimääräiset kiinteistöverot.

Paulakankaan (Megatuuli Oy:n hanke Horontien varteen) ja Paukkakorven (Äijäntuulen hanke Horonkylän ja Kurikan rajalle) kaavoitus etenee, ja konsultit tekevät niihin selvitystyötä. Paulakankaan hanketoimija Megatuuli Oy on myyty pörssiyritys Enersense Oy:lle. Rakennusvalvonnassa on tehty selvitystyötä Paulakankaan alueen rakennuksista ja mm. vanhan käyttämättömän omakotitalon käyttötarkoitus on muutettu, jotta tuulivoimaa voidaan järkevästi toteuttaa.

Lautamäen alueelle Teuvan ja Karijoen rajalle maanomistajaryhmä on neuvotellut eri hankekehittäjien kanssa tuulivoiman toteuttamisesta, ja he ovat valinneet Fortum Oy:n hankekehittäjäksi. Tiedotustilaisuus maanomistajille pidettiin tammikuussa, ja Fortum esitti kaavoitusaloitteen lokakuussa. Karijoen ja Teuvan kunnat ovat tehneet myönteisen päätöksen kaavoituksen aloittamisesta. Etenkin Teuvan puolella maakuntakaavaehdotuksessa tuulivoima-alueen raja on pienempi kuin kaavoitettavaksi päätetty alue; tämä johtuu lähinnä muutamista vapaa-ajan asunnoista. Nähtäväksi jää tekevätkö kyseisen vapaa-ajan kiinteistöjen omistajat Fortumin kanssa sopimuksen ja haluavatko muuttaa mökkiensä käyttötarkoituksen siten, että tuulivoiman rakentaminen on mahdollista.

Hangasnevalle on suunnitteilla lähes 200 hehtaarin aurinkoenergia-alue, mutta sen eteenpäin menosta ja mahdollisesta luvitukseen tulosta ei ole kuulunut loppuvuonna mitään.

Hangasnevan luoteispuolelle on suunnitteilla uusi 7-11 voimalan tuulivoima-alue, Hirvelänpään ja Kauppilan väliin, ulottuen aina Kurikan rajalle saakka. Tuulivoimalat tulevat näkymään Hirvelänpään ja Kauppilan taloihin hyvin voimakkaasti

Tuulivoimaloiden sähkösiirto on alkanut näyttää varsin ongelmalliselta, kun on tarve rakentaa lisää siirtolinjoja. Metsää kaatuu paljon jos kaikki Närpiön puolelta suunnitellut linjat ja Kauhajoen Mustaisnevalta suunniteltu linja Karppiön sähköasemalle toteutetaan. Useat metsänomistajat saavat linjanpohjasta varsin heikon korvauksen, ja siksi pitäisi ehdottomasti suunnitella toimijoiden yhteispylväitä valtion

toimesta. Metsien kaataminen uusien linjojen tieltä on vakavassa ristiriidassa vihreän siirtymän tavoittelun kanssa.

Asuntorakentaminen lähti uudelleen käyntiin; 2021 tuli 3 uutta omakotitalon aloitusta ja 2022 on tullut kaksi uutta omakotitalon aloitusta, mutta 2023 korkojen nousun takia ei tullut yhtäkään omakotitalon aloitusta. Korjauksia ja muutoksia sen sijaan on työn alla. Rakentamista 2023 on hillinnyt 2021 keväällä alkanut rakennustarvikkeiden äkillinen hinnannousu. Korkojen nousu on tehokkaasti myös hillinnyt rakentamisen aloittamista.

Edellisvuonna rakennustarvikkeiden hintojen nousu jarrutti rakentamista ja tilanne on jatkunut edelleen. Rakennustarvikkeiden hintojen nousu on painavana keskusteluissa, ja monia hankkeita ei siitä syystä toistaiseksi toteuteta, mutta puutavaran hinnanlasku on selvästi huomattu ja sen johdosta muutamia hankkeita on käynnistynyt.

Entisessä hammashoitolassa oli ennestään kaksi käyttämätöntä asuntoa, jotka on nyt saneerattu ja tämän lisäksi sinne tuli neljä uutta asuntoa. Voidaan siis sanoa tulleen kuusi uutta tasokasta asuntoa lisää. Kunnan omistama vuororyhmis on myyty ja sitä on alettu muuttaa rivitaloksi vuokratyöskäyttöön. Yksi omakotitalo keskustassa on muutettu yrityskäyttöön. Yksi uusi omakotitalo saatiin jouluksi sisältä valmiiksi ja muutokuntoon. Pieniä hankkeita on laitettu alulle loppuvuodesta viimevuotista vähempi, mutta tuuli- ja aurinkovoimahankkeet ovat työllistäneet entistä enempi.

Kasvihuoneille aloitettu 4MWh lämpölaitoksen rakentaminen on miljoonien hanke ja sen rakentaminen jatkuu 2024. Kasvihuoneiden laajennuksilla tulee olemaan iso työllisyysvaikutus.

Akkukontille on myönnetty lupa Norintien varteen ja kahden muun akkukonttihankkeen paikkoja on selvitetty. Tämän lisäksi on alustavasti selvitetty isomman akkualueen rakentamista.

Maalämpöä ja hakeratkaisuja rakennetaan, ja mielenkiinto aurinkosähköjärjestelmiin on lisääntynyt. Maatilat ja yritykset olisivat erinomaisia aurinkoenergian tuottajia; saataisiin hajautettua tuotantoa, uusia linjoja ei tarvittaisi ja tuotto jäisi tänne paikallisille toimijoille. Toivotaan, että maatalouteen ohjatut uudet tuet mahdollistavat maatalouden aurinkosähkötuotannon.

UUDISRAKENNUKSET	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Käyttötarkoitus										
Asuinrakennukset yht.	2	2	2	1	1	-	1	4	2	-
- erilliset pientalot	2	2	2	1	1	-	1	4	2	-
- rivi- ja ketjutalot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- asuinkerrostalot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vapaa-ajan rakennukset	-	-	2	5	2	1	1	1	2	1
Liikerakennukset	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Toimistorakennukset	-	-	1	2	-	1	-	-	-	-
Liikenteen rakennukset	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hoitoalan rakennukset	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-
Kokoontumisrakennukset	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Opetusrakennukset	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Teollisuusrakennukset	-	4	1	2	-	1	1	2	1	1
Varastorakennukset	-	1	2	1	1	-	1	-	1	3
Maatalousrakennukset	5	2	3	4	8	2	5	1	9	3
Muut rakennukset	26	16	15	33	28	17	8	17	5	6
Yhteensä	34	26	26	50	40	22	21	25	20	14

LAAJ. JA MUUTOSTYÖT	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Käyttötarkoitus										
Asuinrakennukset yht.	1	1	3	1	3	5	2	3	2	1
- erilliset pientalot	1	1	3	1	3	5	2	2	1	
- rivi- ja ketjutilat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
- asuinkerrostalot	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Vapaa-ajan rakennukset	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-
Liikerakennukset	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Toimistorakennukset	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Liikenteen rakennukset	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hoitoalan rakennukset	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kokoontumisrakennukset	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Opetusrakennukset	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Teollisuusrakennukset	2	1	-	1	-	3	-	4	1	-
Varistorakennukset	1	-	-	1	-	1	1	-	-	-
Maatalousrakennukset	2	1	1	1	1	3	3	1	1	1
Muut rakennukset	2	1	-	1	1	3	-	1	1	-
Yhteensä	10	5	5	6	5	15	8	9	6	4

Yhteensä	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Toimenpideluvat			40	121	54	7	32	33	25	22
(erilaisia muutoksia, katoksia, muuntamoita, sähkölaittiloja, jätevesijärj. myös poikkeamiset)										
Toimenpideilmoitukset, purku ja maisematyö			19	17	12	20	23	26	17	15
(ilmoitusmenettelyllä esim. pienet varastot)										
Tuulivoimalat, isot		29	-	-	-	1	-	-	-	-
- Horonkylään entisen paikalle uusi lupa 2019										
Yht.			90	194	111	56	85	93	68	55

3.5.13. Elinkeinojen edistäminen

TeuvaRekry2023 ja Teuvan kunnan esittelijät: edessä Juha Niemelä, Miika Kataja ja Veli Nummela. Takana Tommi Korpi ja Pia Valtanen.

TeuvaRekry2023 järjestettiin TEAK-talolla 15.4.2023 muutaman vuoden tauon jälkeen. Messut rakennettiin yhteistyössä Teakin, Teuvan kunnan ja Teuvan yrittäjien kanssa. Näytteilleasettajan tapahtuma keräsi 40, joista työnantajayrityksiä 22 ja loput yhdistyksiä, rahoittajia ja koulutusorganisaatioita, MLL Teuva tarjosi perheen pienimmille askartelua. Teuvan kunta esitteli tonttien tarjontaa, hakuun avautuvia työpaikkoja sekä muita ajankohtaisia asioita. Tapahtumassa vieraili useita satoja ihmisiä rekrypäivän aikana. Kerätyn palautteen mukaan osa yrityksistä myös onnistui rekrytoinnissaan. Tapahtuma pyritään järjestämään vuosittain jo heti alkuvuodesta.

Elinkeinopalveluiden tuottamisesta Teuvalla vastaa Teak Oy. Elinkeinopalveluiden asiakkaita ovat alueelle

sijoittuvat jo toimivat sekä perustettavat yritykset. Toiminnan aktiivinen ja pitkäjänteinen kehittäminen on keskeinen kunnan menestystekijä. Teak Oy:n tuottamat elinkeinopalvelut käsittävät yritysten perustamis-, kehittämis- sekä omistajavaihdosneuvontaa sekä ohjausta ja neuvontaa muissa kysymyksissä. Palveluita tarjotaan henkilökohtaisen neuvonnan lisäksi erilaisten hankkeiden, koulutusten, työpajojen sekä sähköisten työkalujen avulla. Elinkeinopalveluiden tavoitteena on myös edistää yrittäjien verkostoitumista alueella.

Teuvan kunta on mukana hankkeissa, joiden tavoitteena on parantaa elinkeinoelämän edellytyksiä alueella. Hankkeiden kautta edistetään muun muassa yritysten omistajanvaihdoksia sekä pyritään löytämään helpotusta osaaajapulaan. Teuvan kunta on myös osarahoittajana Etelä-Pohjanmaan yrittäjät ry:n omistajavaihdospalvelussa, jonka tarkoituksena antaa neuvoa ja lisätä tietoisuutta yritysten omistajanvaihdoskysymyksissä.

Alkuvuoden aikana Teuvan kunta on panostanut voimakkaasti yrittäjyyden tukemiseen ja paikallisten yritysten kehittämiseen. Elinkeinopalvelut ovat järjestäneet lukuisia tapahtumia ja tarjonneet monipuolista tukea yrittäjille.

Elinkeinopalvelut järjesti säännöllisesti verkostoitumistilaisuuksia yrittäjien aamukahvien muodossa erilaisten teemojen ympärillä. Tilaisuuksissa yrittäjät pääsivät kohtaamaan toisiaan ja jakamaan kokemuksiaan sekä kuulemaan ajankohtaista tietoa eri teemoista. Näissä tilaisuuksissa korostettiin verkostoitumisen ja yhteistyön tärkeyttä paikallisten yritysten välillä.

Helmikuussa järjestettiin kuntalaisille avoin tilaisuus, jossa keskusteltiin vapaamuotoisesti elinkeinopalveluiden järjestämisestä ja kuntalaisten odotuksista elinkeinopalveluille. Tilaisuuteen oli kutsuttu myös kunnan luottamushenkilöt. Keskustelun päätteeksi rohkeimmat saivat pulahtaa Parra- lammen avantoon. Huhtikuussa järjestettiin muutaman vuoden jälkeen Teuvarekry -messut. TeuvaRekry2023- messut keräsivät näytteilleasettajia runsaasti, ja myös kävijöitä messuilla riitti. Messut järjestettiin ensimmäistä kertaa Teak:n tiloissa. Messujen jälkeen kerättiin palautetta seuraaviin messuihin valmistautumista varten.

Yritysneuvonta on tärkeä osa elinkeinopalveluiden tarjoamaa tukea. Paikalliset yrittäjät saivat henkilökohtaista neuvontaa ja apua liiketoiminnan kehittämiseen, rahoituskysymyksiin ja markkinointistrategioihin liittyvissä haasteissa. Yritysneuvonta oli räätälöity yksilöllisiin tarpeisiin ja pyrki tukemaan yritysten kasvua ja menestystä. Osana yritysten kanssa tehtävää työtä elinkeinopalvelut tekevät yritysvierailuja, on aktiivisesti yhteydessä yrittäjiin sekä yrittäjähdistyksen edustajiin ajankohtaisen tilannekuvan muodostamiseksi.

Kesäkuussa järjestettiin yhteistyössä Teuvan yrittäjien kanssa perhetapahtuma, jonka ideana oli tarjota verkostoitumisilta yrittäjäperheille. Tapahtumassa oli kaiken kaikkiaan noin 80 kävijää illan aikana. Tapahtuman aikana oli tarjolla ohjelmaa ja tekemistä koko perheelle ja mahdollisuus verkostoitua muiden yrittäjien kanssa. Suupohjan yhteistyöverkostossa valmisteltiin TE2024 uudistuksen mukanaan tuomia muutoksia.

Kesän aikana elinkeinopalvelut ovat olleet mukana kartoittamassa mahdollisia jatkajia lopettaville kyläkaupoille. Elokuussa järjestettiin myös avoin yleisötilaisuus palvelujen kehittämisestä kylissä Äystöllä, jonne osallistui noin 60 kyläläistä. Paikalla oli elinkeinopalveluiden lisäksi kunnan johtoryhmä. Elinkeinopalveluiden järjestämistä vastaava Teuvan Sparraajat- ryhmä valmisteli elokuussa pidettyä tapahtumaa. Mikä vetää ja pitää Teuvalla? -keskustelutilaisuus järjestettiin elolystiviikolla Parrassa. Tilaisuuden paneelikeskustelussa oli 4 teuvalaislähtöistä eri alojen asiantuntijaa. Tilaisuus keräsi 64 osallistujaa.

Vuoden aikana elinkeinopalvelut toteutti varsinaisia laajempia yritysvierailuja 19, tämän lisäksi yritys-kontakteja eri tavoin esimerkiksi yrityskäynneillä tai etäyhteyksin toteutui keskimäärin 15-20 kuukausittain.

Elinkeinopalvelut ovat myös aktiivisesti tehneet yhteistyötä muiden organisaatioiden ja sidosryhmien kanssa yrittäjyyden ja elinvoiman edistämiseksi. Yhteistyön avulla on pyritty vahvistamaan alueen yrittäjäverkostoa, jakamaan resursseja ja luomaan paremmat edellytykset yritysten menestykselle.

3.5.14. ***Työllisyydenhoidon palvelut***

Vuoden 2023 aikana Teuvan kunnalla oli palkkatuella työllistettynä yhteensä seitsemän henkilöä.

Suupohjan koulutuskuntayhtymä – Vuoksi työllisyydenhoidon palvelut

Suupohjan koulutuskuntayhtymä Vuoksi vastaa Suupohjan seutukunnan alueella Kauhajoen kaupungin, Teuvan, Isojoen ja Karijoen kuntien työllisyyspalveluista. Työllisyyspalvelut ovat muodostuneet vuosien saatossa merkittävään rooliin kuntien palvelukokonaisuudessa. Työttömyys sivuaa välillisesti kaikkia kunnan toimialoja ja kokonaisuuden huomioiminen osana kuntien tulevien toimintojen suunnittelua on tärkeää. Aktiivisella työllisyydenhoidolla voidaan vaikuttaa kunnille työttömyydestä aiheutuviin kustannuksiin ja edistää asiakkaiden tulevaisuuden suunnittelua. Työllisyyspalveluita kehitetään ja toteutetaan siten, että niillä voidaan vastata kasvaviin tarpeisiin. Yksilöllisesti räätälöidyillä palveluilla edistetään, sekä koulutukseen, että työmarkkinoille kiinnittymistä. Osana Suupohjan Koulutuskuntayhtymää työllisyyspalveluiden toimintaa on mahdollista entistä selkeämmin toteuttaa yhdessä koulutuspalveluiden kanssa. Tärkeää on myös tiivis yhteistyö kuntien elinkeinopalveluiden kanssa. Toiminnalla on taloudellinen vaikutus kunnille työttömyydestä aiheutuviin kustannuksiin.

Työllisyyspalvelut toimivat Suupohjan koulutuskuntayhtymässä omana tulosityksikkönään. Kunnille toteutettavat palvelut määritellään vuosittain vahvistettavalla ostopalvelusopimuksella.

4. Tilinpäätöslaskelmat

Toimintakertomuksessa tasetiedot tulee esittää siten eriteltynä, että niistä voidaan laskea taseen tunnusluvut. Kuntajaoston tasetarkastelusta antaman yleisohjeen mukaisesti tarkemmin eritelty, sentin tarkkuudella laadittu tase esitetään seuraavissa kappaleissa sekä kunnan että konsernin osalta.

4.1. Teuvan kunta

TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	989 782,55	1 773 735,50
Maksutuotot	311 268,39	342 952,89
Tuet ja avustukset	325 313,01	259 240,70
Muut toimintatuotot	1 923 863,22	1 645 339,04
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 550 227,17	4 021 268,13
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut	-9 261 181,92	-9 488 542,96
Palvelujen ostot	-4 171 560,88	-27 019 265,11
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 525 427,41	-1 731 091,10
Avustukset	-469 856,67	-386 897,44
Muut toimintakulut	-464 671,18	-476 942,99
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-15 892 698,06	-39 102 739,60
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-12 342 470,89	-35 081 471,47
Verotulot	10 974 486,98	18 287 297,49
Valtionosuudet	6 967 342,00	20 813 312,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	101 266,55	30 459,45
Muut rahoitustuotot	50 904,22	139 612,91
Korkokulut	-210 384,62	-166 788,13
Muut rahoituskulut	-4 564,91	-2 000,28
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-62 778,76	1 283,95
VUOSIKATE	5 536 579,33	4 020 421,97
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 165 345,40	-1 126 816,91
Arvonalentumiset	-140 330,98	
Poistot ja arvonalentumiset	-1 305 676,38	-1 126 816,91
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Satunnaiset kulut	-129 725,53	
Satunnaiset tuotot ja kulut	-129 725,53	
TILIKAUDEN TULOS	4 101 177,42	2 893 605,06
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	4 101 177,42	2 893 605,06

RAHOITUSLASKELMA

2023

2022

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan rahavirta

Vuosikate	5 536 579,33	4 020 421,98
Satunnaiset erät	-129 725,53	
Tulorahoituksen korjauserät	110 887,60	-11 633,93
Toiminnan rahavirta	5 517 741,40	4 008 788,05
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-813 548,50	-675 237,44
Rahoitusosuuden investointimenoihin	83 837,00	6 100,00
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustulot	1 467 015,81	16 751,00
Investointien rahavirta	737 304,31	-652 386,44
Toiminnan ja investointien rahavirta	6 255 045,71	3 356 401,61

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset

Antolainasaamisten lisäykset	-315 000,00	
Antolainasaamisten vähennys	104 583,33	526 833,34
Antolainauksen muutokset	-210 416,67	526 833,34
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 977 105,72	-1 977 105,72
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-1 000 000,00
Lainakannan muutokset	-1 977 105,72	-2 977 105,72
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääoman muutos	-34 068,43	35 729,81
Vaihto-omaisuuden muutos	454,11	3 722,93
Saamisten muutos	-642 359,76	55 070,72
Korottomien velkojen muutos	-2 493 123,73	1 847 282,80
Muut maksuvalmiuden muutokset	-3 169 097,81	1 941 806,26
Rahoituksen rahavirta	-5 356 620,20	-508 466,12

Rahavarojen muutos

898 425,51

2 847 935,49

Rahavarat 31.12.

5 435 385,76

4 536 960,25

Rahavarat 1.1.

4 536 960,25

1 689 024,76

Rahavarojen muutos

898 425,51

2 847 935,49

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	9 022,75	8 000,04
Muut pitkävaikutteiset menot		3 444,14
Aineettomat hyödykkeet	9 022,75	11 444,18
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 736 426,58	2 745 576,55
Rakennukset	16 351 667,27	17 222 968,88
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 928 010,84	1 742 257,83
Koneet ja kalusto	30 480,49	33 287,65
Muut aineelliset hyödykkeet	30 660,54	30 660,54
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Keskeneräiset hankinnat	77 882,56	55 767,28
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	77 882,56	55 767,28
Aineelliset hyödykkeet	21 155 128,28	21 830 518,73
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	9 533 511,60	11 821 537,58
Muut lainasaamiset	2 234 407,97	2 023 991,30
Sijoitukset	11 767 919,57	13 845 528,88
PYSYVÄT VASTAAVAT	32 932 070,60	35 687 491,79
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen varat	112 940,37	112 466,95
Muut toimeksiantojen varat	18 418,48	23 881,11
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	131 358,85	136 348,06
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	43 782,66	44 236,77
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	3 156 600,00	3 497 000,00
Pitkäaikaiset saamiset	3 156 600,00	3 497 000,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	629 696,08	863 275,40
Lainasaamiset	340 400,00	286 350,00
Muut saamiset	100 476,58	222 281,61
Lyhytaikaiset saamiset	1 070 572,66	1 371 907,01
Siirtosaamiset	1 409 842,18	125 748,07
Saamiset	5 637 014,84	4 994 655,08
Rahoitusarvopaperit	2 000 000,00	
Rahat ja pankkisaamiset	3 435 385,76	4 536 960,25
VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 116 183,26	9 575 852,10
VASTAAVAA	44 179 612,71	45 399 691,95

VASTATTAVAA	2023	2022
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	22 114 677,58	22 881 274,85
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	3 424 069,87	530 464,80
Tilikauden yli-/alijäämä	4 101 177,42	2 893 605,07
OMA PÄÄOMA	29 639 924,87	26 305 344,72
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	330 461,92	364 056,93
Muut toimeksiantojen pääomat	18 418,48	23 881,11
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	348 880,40	387 938,04
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 721 141,40	11 698 247,12
Pitkäaikainen	9 721 141,40	11 698 247,12
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 977 105,72	1 977 105,72
Saadut ennakot	73 750,10	204 041,53
Ostovelat	730 722,43	2 443 773,17
Muut velat	196 491,24	191 417,09
Siirtovelat	1 491 596,55	2 191 824,56
Lyhytaikainen	4 469 666,04	7 008 162,07
VIERAS PÄÄOMA	14 190 807,44	18 706 409,19
VASTATTAVAA	44 179 612,71	45 399 691,95

4.2. Konserni

KONSERNITULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Toimintatuotot	5 546 408,47	43 348 172,25
Toimintakulut	-18 154 724,96	-78 435 348,86
Osuus osakk.yht. voitosta/tappiosta	192 519,41	336 579,71
Toimintakate	-12 415 797,08	-34 750 596,90
Verotulot	10 920 315,79	18 235 876,66
Valtionosuudet	8 026 560,15	21 927 047,26
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	87 999,75	18 861,03
Muut rahoitustuotot	73 152,34	112 552,56
Korkokulut	-236 082,46	-246 800,92
Muut rahoituskulut	-36 859,04	-36 636,78
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-111 789,41	-152 024,11
Vuosikate	6 419 289,45	5 260 302,91
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 565 590,05	-2 468 874,02
Arvonalentumiset	-140 330,98	-988 165,00
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-1 705 921,03	-3 457 039,02
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Satunnaiset kulut	-129 725,53	
Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	-129 725,53	
Tilikauden tulos	4 583 642,89	1 803 263,89
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden verot	-29 990,99	-19 394,06
Laskennalliset verot	-10 000,00	-6 283,21
Vähemmistöosuudet		11 630,47
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	4 543 651,90	1 789 217,09

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2023	2022
<i>Toiminnan ja investointien rahavirta</i>		
Toiminnan rahavirta	6 167 780,31	4 846 070,16
Vuosikate	6 419 289,45	5 260 302,91
Satunnaiset erät	-129 725,53	
Tulorahoituksen korjauserät	-91 792,62	-394 838,69
Tilikauden verot	-29 990,99	-19 394,06
Investoinnit	382 852,67	-3 415 525,48
Investointimenot	-1 280 393,90	-3 517 001,85
Rahoitusosuudet investointeihin	85 092,87	7 297,09
Pys. vastaavien hyödykk. luovutustulot	1 578 153,70	94 179,28
Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta	6 550 632,98	1 430 544,68
<i>Rahoituksen rahavirta</i>		
Antolainauksen muutokset	32 000,00	33 185,84
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	32 000,00	33 185,84
Lainakannan muutokset	-2 185 793,23	-3 378 445,32
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	9 800,00	336 675,08
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-2 196 293,23	-3 011 432,17
Lyhytaikaisten lainojen muutos	700,00	-703 688,23
Oman pääoman muutokset		-52 527,76
Muut maksuvalmiuden muutokset	-3 087 846,04	2 154 406,95
Toimeksiantojen varojen muutos	-34 473,88	37 409,22
Vaihto-omaisuuden muutos	10 755,08	-51 137,02
Saamisten muutos	-461 159,36	-18 924,26
Korottomien velkojen muutos	-2 602 967,88	2 187 059,01
Rahoituksen rahavirta	-5 241 639,27	-1 243 380,29
Rahavarojen muutos	1 308 993,71	187 164,39
Rahavarat 31.12.	6 991 617,07	7 274 735,10
Rahavarat 1.1.	5 682 623,36	7 087 570,71
Rahavarojen muutos	1 308 993,71	187 164,39

KONSERNITASE 31.12.2023**V A S T A A V A A**

	<u>31.12.2023</u>	<u>31.12.2022</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT	32 001 482,91	41 121 693,48
Aineettomat hyödykkeet	40 845,21	240 259,56
Aineettomat oikeudet	40 845,21	240 259,56
Aineelliset hyödykkeet	24 717 969,80	33 481 979,25
Maa- ja vesialueet	2 926 660,78	3 103 230,16
Rakennukset	19 448 402,15	26 802 097,12
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 966 749,80	2 050 235,50
Koneet ja kalusto	219 232,57	1 243 980,30
Muut aineelliset hyödykkeet	30 744,93	50 233,88
Enn.maksut ja keskener.hank.	126 179,57	232 202,29
Sijoitukset	7 242 667,90	7 399 454,67
Osakkuusyhteisöosakkeet	3 759 781,77	3 689 759,88
Muut osakkeet ja osuudet	2 324 547,62	2 474 024,20
Muut lainasaamiset	1 158 338,51	1 233 981,36
Muut saamiset		1 689,23
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	250 651,10	256 692,75
VAIHTUVAT VASTAAVAT	13 088 281,65	17 419 150,26
Vaihto-omaisuus	157 061,71	471 431,39
Saamiset	5 939 602,87	9 672 983,77
Pitkäaikaiset saamiset	3 156 635,91	3 499 353,11
Lyhytaikaiset saamiset	2 782 966,96	6 173 630,66
Rahoitusomaisuusarvopaperit	2 020 267,56	20 087,69
Osakkeet ja osuudet	314,04	455,99
Sijoitukset rahamarkkinainstr.	19 953,52	19 631,70
Muut arvopaperit	2 000 000,00	
Rahat ja pankkisaamiset	4 971 349,51	7 254 647,41
VASTAAVAA YHTEENSÄ	45 340 415,66	58 797 536,49

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA	28 209 175,08	24 442 531,51
Peruspääoma	22 114 677,58	22 881 274,85
Arvonkorotusraho	7 115,08	7 115,08
Muut omat rahastot	1 221 919,72	1 232 944,57
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	321 810,80	-1 468 020,08
Tilikauden ylijäämä	4 543 651,90	1 789 217,09
VÄHEMMISTÖOSUUS	2 186,80	68 851,03
PAKOLLISET VARAUKSET		179 587,54
Muut pakolliset varaukset		179 587,54
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	471 727,68	604 808,22
VIERAS PÄÄOMA	16 657 326,10	33 501 758,19
Pitkäaikainen vieras pääoma	11 463 159,67	19 466 560,22
Pitkäaikainen korollinen vieras po	11 396 459,13	19 383 476,54
Pitkäaikainen koroton vieras po	66 700,54	83 083,68
Lyhytaikainen vieras pääoma	5 194 166,43	14 035 197,97
Lyhytaikainen korollinen vieras po	2 188 847,33	2 890 539,83
Lyhytaikainen koroton vieras po	3 005 319,10	11 144 658,14
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	45 340 415,66	58 797 536,49

5. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteella mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjakson mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alemman arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alemman todennäköisen hankintamenoa tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemman todennäköiseen arvoon.

Edellisen tilikauden vertailukelpoisuus

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa vuoden 2023 alussa.

Sote-uudistuksen seurauksena kunnista siirtyi hyvinvointialueille omaisuus- ja pääomaeriä, jotka kirjattiin alkusaldojen muutoksena 1.1.2023.

Teuvan kunnan taseen omaisuuseristä vähennettiin kuntayhtymäosuuksia

1 935 454 e ja siirtovelkoja, lomapalkkavelkaa 45 372 e. Kirjaukset peruspääomaa vastaan, vähensivät peruspääomaa yhteensä 1 980 826,87 e.

Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut siirtyivät uudistuksen myötä hyvinvointialueelle 1.1.2023. Llky:n omaisuuseriä, irtainta omaisuutta sekä lomapalkkavelkaa siirtyi hyvinvointialueelle, mikä kasvatti Llky:n peruspääomaan.

Teuvan kunnan osuus kasvoi 1 123 485 e. Korotus kirjattiin avaavan taseen muutoksena peruspääomaa vastaan.

Teuvan kunnan osuus korotuksen jälkeen on 1 431 385 e. Llky:n nettovarallisuutta palautetaan kunnalle 1 301 659 e. Näiden erotus 129 726 e on kirjattu satunnaisiin kuluihin.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä myöskään verot, valtionosuudet sekä palvelujen ostot ym eivät ole vertailukelpoisia vuosien 2023 ja 2022 välillä.

TEUVAN KUNTA
VESIHUOLTO
TULOSLASKELMA 2023

26.2.2024

	2023	Vesilaitos		Viemärlaitos		2022	Vesilaitos		Viemärlaitos	
		ulkoiset	sisäiset	ulkoiset	sisäiset		ulkoiset	sisäiset	ulkoiset	sisäiset
LIIKEVAIHTO										
Vesimaksut	170 074,70	158 176,61	11 898,09			184 034,71	171 108,66	12 926,05		
Vesi perusmaksut	82 121,68	75 427,45	6 694,23			84 459,37	76 943,98	7 515,39		
Jätevesimaksut	249 733,14			219 940,26	29 792,88	270 553,53			237 620,37	32 933,16
Jätevesi perusmaksut	74 203,76			64 939,63	9 264,13	76 796,14			66 425,80	10 370,34
Liittymismaksutuotot	0,00					5 944,98	2 144,99		3 799,99	
Muut maksutuotot	5 509,45	5 444,15		65,30		1 731,21	1 731,21			
Kanto- ja perimispalkkiot	2 239,75	2 239,75				2 527,42	2 527,42			
Tulot yht.	583 882,48	241 287,96	18 592,32	284 945,19	39 057,01	626 047,36	254 456,26	20 441,44	307 846,16	43 303,50
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN										
MUIDEN PALVELUJEN OSTO										
Ostot tilikaudella	-215 692,50	-48 538,13		-167 154,37		-204 913,79	-43 000,06		-161 913,73	
AINEET JA TARVIKKEET										
Ostot tilikaudella	-73 387,72	-63 966,96		-9 420,76		-65 121,47	-54 608,43		-10 513,04	
VARASTON MUUTOS	-454,11	-363,29		-90,82		-3 722,93	-2 630,03		-1 092,90	
HENKILÖSTÖMENOT										
Palkat	-127 989,65	-70 741,12		-57 248,53		-129 604,29	-70 976,57		-58 627,72	
Sosiaalivakuutusmaksut	-26 202,91	-14 575,87		-11 627,04		-34 894,36	-18 349,83		-16 544,53	
Menot yht.	-443 726,89	-198 185,37	0,00	-245 541,52	0,00	-438 256,84	-189 564,92	0,00	-248 691,92	0,00
Netto	140 155,59	43 102,59	18 592,32	39 403,67	39 057,01	187 790,52	64 891,34	20 441,44	59 154,24	43 303,50
Poistot	-89 767,99	-12 724,81		-77 043,18		-90 086,77	-12 351,92		-77 734,85	
Liiketoiminnan muut kulut	-60 619,82	-991,31	-37 392,10	-587,16	-21 649,25	-45 250,66	164,14	-28 947,98		-16 466,82
Liikeylijäämä	-10 232,22	29 386,47	-18 799,78	-38 226,67	17 407,76	52 453,09	52 703,56	-8 506,54	-18 580,61	26 836,68
Rahoitustuotot ja -kulut	577,20					1 022,86				
Korkokulut, lainat Suup. Op										
Viivästyskorot (+/-)		577,20					1 022,86			
Tilikauden alijäämä/ylijäämä	-9 655,02	29 963,67	-18 799,78	-38 226,67	17 407,76	53 475,95	53 726,42	-8 506,54	-18 580,61	26 836,68

Rahoituslaskelma
Vesihuolto 2023

	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
Tulorahoitus		
Tulos	-9 655,02	53 475,95
Poistot ja arvonalentumiset	89 767,99	90 086,77
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0
Muut tulorahoituksen korjauserät	0	0
	80 112,97	143 562,72
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-132 554,95	-33 395,33
Rahoitusosuudet invest.men. Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustu- lot		
	-132 554,95	-33 395,33
Toiminnan ja investointien rahavirta	-52 441,98	110 167,39
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaam. lisäykset		
Antolainasaam. vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja po. muut.		
Pitkäaikaisten saamisten muutos		
Vaihto-omaisuuden muutos	454,11	3 722,93
Saamisten muutos	7 674,57	6 200,09
Korottomien velkojen muutos	18 767,07	-2 919,36
	26 895,75	7 003,66
Rahoituksen rahavirta	26 895,75	7 003,66
Vaikutus kunnan kassavaroihin	-25 546,23	117 171,05

TEUVAN KUNTA, VESIHUOLTOLAITOS
TASE 31.12.2023

VASTAAVAA 31.12.2023

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

Ohjelmistot

Aineelliset hyödykkeet

Maa-alueet

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Rakenteet

Koneet ja laitteet

Keskeneräiset

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet

Vesihuoltolaitoksen varasto

Saamiset

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset

Yhdystilisaatava

31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2022	31.12.2022
4 539,31		4 539,31			
		942 529,91			904 282,26
	15 073,00			15 073,00	
	927 456,91			889 209,26	
904 126,94			882 458,31		
16 314,97			6 750,95		
7 015,00					
		43 698,56			44 152,67
	43 698,56			44 152,67	
		1 665 792,47			1 699 013,27
	200 241,77			207 916,34	
	1 465 550,70			1 491 096,93	
		2 656 560,25			2 647 448,20

VASTATTAVAA 31.12.2023

OMA PÄÄOMA

Peruspääoma

Edellisten tilikausien ylijäämä

Tilikauden ylijäämä

POISTOERO JA VARAUKSET

Poistoero

Vapaaehtoiset varaukset

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

SOP 473060-82041316

Lyhytaikainen

SOP 473060-82041316

Ostovelat

31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2022	31.12.2022
		2 596 511,60			2 606 166,62
	1 265 563,36			1 265 563,36	
	1 340 603,26			1 287 127,31	
	-9 655,02			53 475,95	
		60 048,65			41 281,58
	60 048,65			41 281,58	
60 048,65			41 281,58		
		2 656 560,25			2 647 448,20

TEUVAN KUNTA TILINPÄÄTÖS 2022
ERIYTTÄMISVELVOLLISUUS

Kunnilla on markkinaehtoisessa toiminnassa on 1.1.2020 alkaen kirjanpidon eriyttämiselvollisuus, jolloin hinnoittelun markkinaperusteisuus voidaan varmistaa. Kilpailu- ja kuluttajavirasto on se toimija, joka valvoo kuntien ja niiden omistamien yhtiöiden toimintaa markkinoilla.

Teuvan kunnassa on vuoden 2021 loppuun mennessä valmistunut yhtiöittämisselvitys. Selvityksen aiheuttamiin jatkotoimenpiteisiin saakka Teuvan kunnassa tehdään erillinen tuloslaskelma seuraavista toiminnoista, joissa on tunnistettu kunnan toimivan markkinaperusteisesti.

1. Ulosmyytävät puhtauspalvelut
2. Tilojen vuokraaminen (asunnot)

PUHTAUSPALVELUT
TULOSLASKELMA

	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2022
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot		
Siivouspalvelujen myynti	32 613	133 636
TOIMINTATUOTOT	32 613	133 636
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-36 056	-88 345
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-6 050	-16 566
Muut henkilösivukulut	-1 216	-1 726
Henkilösivukulut	-7 266	-18 292
Henkilöstökulut	-43 322	-106 637
Palvelujen ostot		
Palvelujen ostot	-410	-19 707
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-2 752	-6 029
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 752	-6 029
TOIMINTAKULUT	-46 483	-132 373
TILIKAUDEN TULOS	-13 870	1 263
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-13 870	1 263

**ASUNTOJEN VUOKRAT
TULOSLASKELMA**

	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2022
TOIMINTATUOTOT		
Maksutuotot		
Maksutuotot	186	180
Muut toimintatuotot		
Vuokratuotot	307 542	334 080
Muut toimintatuotot	307 542	334 260
TOIMINTATUOTOT	307 728	334 260
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot		
Palkat ja palkkiot	-26 394	17 463
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-4 416	2 928
Muut henkilösivukulut	-919	571
Henkilösivukulut	-5 335	3 500
Henkilöstökulut	-31 729	20 962
Palvelujen ostot		
Palvelujen ostot	-70 462	41 771
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-124 690	120 718
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-124 690	120 718
Muut toimintakulut		
Vuokrat	-32 886	44 428
Muut toimintakulut	-3 105	2 710
Muut toimintakulut	-35 991	47 138
TOIMINTAKULUT	-262 872	230 590
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	44 856	103 671
VUOSIKATE	44 856	103 671
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 516	22 703
Poistot ja arvonalentumiset	-12 516	22 703
TILIKAUDEN TULOS	32 340	80 968
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	32 340	80 968

TEUVAN KUNTA TILINPÄÄTÖS 2023
LIITETIEDOT

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot toimialoittain

	2023	2022
Ylin päätöksenteko	9 460,80	11 061,90
Osallisuus	156 781,54	355 772,78
Oppiminen	529 337,88	488 293,06
Elinvoima	2 854 646,95	3 166 140,39
Toimintatuotot yhteensä	3 550 227,17	4 021 268,13

Verotulojen erittely

Kunnan tulovero	8 303 257,02	15 503 389,47
Osuus yhteisöveron tuotosta	958 408,15	1 430 811,72
Kiinteistövero	1 712 821,81	1 353 096,30
Verotulot yhteensä	10 974 486,98	18 287 297,49

Valtionosuuksien erittely

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	6 218 836,00	17 644 480,00
Siitä verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	2 947 392,00	5 051 592,00
Opetus -ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-389 322,00	-550 655,00
Verotulomenetysten korvaus ja kompensatio	1 137 828,00	3 719 487,00
Valtionosuudet yhteensä	6 967 342,00	20 813 312,00

Palvelujen ostojen erittely

Asiakaspalvelujen ostot	625 191,59	23 733 695,93
Muiden palvelujen ostot	3 546 369,29	3 285 569,18
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	4 171 560,88	27 019 265,11

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistosuunnitelma 1.1.2019 alkaen

Pääomaryhmä	Poistoaika/Poistopros	Poistomenetelmä
Hallinto- ja laitosrakennukset	30 v.	tasapoisto
Asuinrakennukset	30 v.	tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 v.	tasapoisto
Vapaa-ajanrakennukset	20 v.	tasapoisto
Kaukolämpökeskus	10 %	menojäännöspoisto
Kaukolämpöverkosto	12 %	menojäännöspoisto
Huippu- ja varalämpökeskus	10 %	menojäännöspoisto
Vesilaitos, maa- ja vesirakenteet	10 %	menojäännöspoisto
Viemärilaitos, maa- ja vesirakenteet	10 %	menojäännöspoisto
Liikennealueet, maarakenteet	15 %	menojäännöspoisto
Puistoalueet, maarakenteet	15 %	menojäännöspoisto
Urheilualueet, maarakenteet	15 %	menojäännöspoisto
Tievalaistus maarakenteet	15 %	menojäännöspoisto
Kaukolämpölaitos, koneet ja kalusto	20 %	menojäännöspoisto
Vesilaitos, kiinteät koneet ja laitteet	20 %	menojäännöspoisto
Viemärilaitos, kiinteät koneet ja laitteet	20 %	menojäännöspoisto
Koneet ja kalusto	3 v.	tasapoisto
Tietoliikenneohjelmat	3 v.	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	5 v.	tasapoisto

2023

2022

Arvonalentumiset

Pysyvien vast.hyödykkeiden arvonalennus

Kirjaston tasearvon alaskirjaus

140 330,90

Arvonalentumiset yhteensä

140 330,90

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot**Muut toimintatuotot**

Maa-alueiden luovutusvoitot

7 465,50

11 633,93

Muut luovutusvoitot

375,50

Luovutusvoitot yhteensä

7 841,00

11 633,93

Muut toimintakulut

Maa-alueiden luovutustappiot

Muut luovutustappiot

118 728,60

Luovutustappiot yhteensä

118 728,60

Satunnaiset kulut

Ilky rahavarojen ja ky osuuden palautuksen erotus, arvio

129 725,52

Satunnaiset kulut yhteensä

129 725,52

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

Osinkotuotot muista yhteisöistä

13 277,50

11 301,50

Peruspääoman korot kuntayhtymiltä

16 674,00

Osinkotuotot yhteensä

13 277,50

27 975,50

Aineettomat hyödykkeet

	Ohjelmistot/ osallisuus	Ohjelmistot/ elinvoima	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Aineettomat hyödykkeet yht
Hankintameno 1.1.2023	3 866,68	4 133,36	3 444,14	11 444,18
Lisäykset tilikaudella		4 669,00		4 669,00
Hankintameno 31.12.2023	3 866,68	8 802,36	3 444,14	16 113,18
Sumu-poistot tilikaudelta	1 449,96	2 196,33	3 444,14	7 090,43
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	2 416,72	6 606,03	0,00	9 022,75

Aineelliset hyödykkeet

	Maa- ja vesi- alueet	Rakennukset	Kiinteät raken- teet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Arvo- ja taide- esineet	Keskener. hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yht.
Hankintameno 1.1.2023	2 745 576,55	17 222 968,88	1 742 257,83	33 287,65	30 660,54	55 767,28	21 830 518,73
Lisäykset tilikaudella	1 380,00	207 542,35	421 293,40	19 997,58		106 722,17	756 935,50
Rahoitusosuudet tilikaudella		6 338,00	62 220,00			15 279,00	83 837,00
Vähennykset tilikaudella	10 529,97	39 373,03					49 903,00
Siirrot erien välillä		14 878,77	40 888,51			55 767,28	
Hankintameno 31.12.2023	2 736 426,58	17 399 678,97	2 142 219,74	53 285,23	30 660,54	91 443,17	22 453 714,23
Tilikauden sumu-poistot		921 241,33	214 208,90	22 804,74			1 158 254,97
Arvonlennus, kirjasto		126 770,37				13 560,61	140 330,98
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	2 736 426,58	16 351 667,27	1 928 010,84	30 480,49	30 660,54	77 882,56	21 155 128,28

Sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet					Jvk-,muut laina- ja muut saamiset				Sijoitukset	
	tytäryhteisöt	kuntayhtymät	osakkuusyht.	muut os.	Yhteensä	tytäryhteisöt	osakkuusyht.	muut yhteisöt	Yhteensä	yhteensä	
Hankintameno 1.1.2023	5 954 524,44	3 179 431,80	2 488 066,60	199 514,74	11 821 537,58	840 376,08	252 281,89	931 333,33	2 023 991,30	13 845 528,88	
Avaavan taseen korjauskirjaukset											
Epshp ja Eskoo, osuuden väh		1 935 454,57			1 935 454,57					1 935 454,57	
Llky:n osuuden korotus		1 123 485,00			1 123 485,00					1 123 485,00	
Lisäykset tilikaudella		34 344,00		17 600,00	51 944,00	315 000,00			315 000,00	366 944,00	
Vähennykset tilikaudella(*)	94 092,60	1 431 385,00		2 522,81	1 528 000,41	72 583,33		32 000,00	104 583,33	1 632 583,74	
		*) Llky:n osuus									
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	5 860 431,84	970 421,23	2 488 066,60	214 591,93	9 533 511,60	1 082 792,75	252 281,89	899 333,33	2 234 407,97	11 767 919,57	

Pysyvät vastaavat 32 932 070,60

Vaihtuvat vastaavat

Saamiset	2023	2022
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset muilta	3 156 600,00	3 497 000,00
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	3 156 600,00	3 497 000,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset		
Tytäryhteisöiltä	55 981,41	68 763,37
Kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä	160,39	409 594,01
Osakkuusyhteisöiltä	3 502,26	2 946,06
Muilta	570 052,02	381 971,96
Myyntisaamiset yhteensä	629 696,08	863 275,40
Lainasaamiset		
Lainasaamiset muilta	340 400,00	286 350,00
Muut saamiset		
Kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä		208 357,00
Valtionosuussaaamiset	19 685,00	
Arvonlisäverosaamiset	80 791,58	13 924,61
Muut saamiset yhteensä	100 476,58	222 281,61
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	1 070 572,66	1 371 907,01
Siirtosaamiset		
Siirtyvät korot tytäryhteisöiltä	18 196,96	515,13
Siirtosaamiset muilta	1 391 645,22	125 232,94
Siirtosaamiset yhteensä	1 409 842,18	125 748,07
Saamiset yhteensä	5 637 014,84	4 994 655,08
Muut siirtosaamiset muilta, olennaiset erät		
Kelan korvaus työterveyshuollosta	53 897,45	53 860,15
Ely-keskus työllisyystuet	6 237,59	7 410,14
Kauhajoen kaupunki , Ilky rahavarojen jako	1 301 659,47	
Vakuutusmaksut	14 574,98	
E-P:n pelastuslaitos		13 051,00
Perintöosuus	9 600,00	42 600,00
Muut saamiset	5 675,73	8 311,65
Siirtosaamiset yhteensä	1 391 645,22	125 232,94

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

	2023	2022
Oman pääoman erittely		
Peruspääoma 1.1.	22 881 274,85	22 881 274,85
Avaavan taseen muutokset 1.1.		
Omaisuserien (Epshp,Eskoo) siirto hyvinvointialueelle	-1 935 454,57	
Hyvinvointialueelle siirtyvän henkilöstön lomapalkkavelka	45 372,30	
Llky:n osuuden korotus	1 123 485,00	
Peruspääoma 31.12.	22 114 677,58	22 881 274,85
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	530 464,80	-1 545 066,96
Tilikauden 2022 ylijäämä	2 893 605,07	2 075 531,76
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	3 424 069,87	530 464,80
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	4 101 177,42	2 893 605,07
Oma pääoma yhteensä	29 639 924,87	26 305 344,72
Pitkäaikaiset velat		
Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat, jotka erääntyvät 1.1.2029/1.1.2028 tai sen jälkeen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 091 290,00	5 004 110,00
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen		
Ostovelat		
Ostovelat tytäryhteisöille	75 295,67	69 465,22
Ostovelat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä	92 334,07	27 291,69
Ostovelat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille	35 732,48	79 677,47
Ostovelat muille	527 360,21	2 267 338,79
Ostovelat yhteensä	730 722,43	2 443 773,17
Sekkitililimiitti		
Luotollisen sekkitilin limiitti	1 000 000,00	1 000 000,00
-siitä käyttämättä oleva määrä	1 000 000,00	1 000 000,00
Muiden velkojen erittely		
Muut velat		
Arvonlisävero		1 608,17
Ennakonpidätysvelka	156 497,39	143 588,87
Sosiaaliturvamaksuvelka	9 991,39	8 161,00
Vuokravakuudet	20 252,46	21 082,46
Uimahallin avainpantit	9 750,00	7 920,00
Muut velat		9 056,59
Muut velat yhteensä	196 491,24	191 417,09
	2023	2022
Saadut ennakot		
Päiväkodin leikkivälineet		5 669,00
Aluehallitus, hankkeet	48 541,22	63 762,20
Opetus- ja kulttuuriministeriö		
Koronatuet varhaiskasvatus	17 000,00	55 000,00
Muut avustukset	7 275,52	74 470,00
Muut ennakot	933,36	5 190,33
Saadut ennakot yhteensä	73 750,10	204 091,53
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	1 004 929,10	952 429,29
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	13 728,38	14 173,64
Korkojaksotukset	33 416,99	34 086,19
Valtionosuus/opetus- ja kulttuuri		98 957,00

Henkilöstön vakuutusmaksut	216 166,39	224 461,27
Kauhajoen kaupunki	206 908,69	862 368,72
Suupohjan koulutus ky	13 497,00	
Muut siirtovelat	2 950,00	5 348,45
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	1 491 596,55	2 191 824,56

TEUVAN KUNTA TILINPÄÄTÖS 2023

Taseeseen sisällyttämättömät vastuusitoumukset ja vastuut

Vuokravastuut	2023	2022
Toimitilojen vuokravastuut	64 963,32	45 601,98
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	10 264,84	14 701,02
Vuokravastuu yhteensä	75 228,16	60 303,00
Siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	71 176,06	54 939,95

Vastuusitoumukset

Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

Alkuperäinen pääoma	420 000,00	420 000,00
Jäljellä oleva pääoma	76 361,62	114 543,44

Takaukset muiden puolesta

Alkuperäinen pääoma	1 866 300,00	1 866 300,00
Jäljellä oleva pääoma	1 385 659,71	1 523 518,11

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	40 334	37 489
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	322,00	701,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvast.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	32 107,00	21 680,00

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Arvonlisäveron palautusvastuu	425 967,18	581 818,93
-------------------------------	------------	------------

TEUVAN KUNTA TILINPÄÄTÖS 2023

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2023	2022
Osallisuus	18	13
Oppiminen	137	120
Elinvoima	48	58
<i>Yhteensä</i>	<i>203</i>	<i>191</i>

Henkilöstökulut

	9 261	9 488
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	181,92	542,96
	7 478	7 293
Palkat ja palkkiot	475,22	619,19
Henkilösivukulut		
	1 575	2 045
Eläkekulut	754,49	131,71
Muut henkilösivukulut	263 343,77	249 702,52
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauserät	-56 391,56	-99 910,46
	9 261	9 488
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	181,92	542,96
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	27 302,05	48 808,07
	9 288	9 537
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>483,97</i>	<i>351,03</i>

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja
tilitetty luottamushenkilömaksut

Teuvan Kokoomus ry	2 901,85	3 106,32
Keskusta Teuvan Kunnallisjärjestö	2 931,77	3 334,03
Teuvan Sosiaalidemokraatit r.y.	822,60	813,00
Teuvan Perussuomalaiset r.y.	619,95	450,08
Suomen Kristillisdemokraatit	307,50	330,75
<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	<i>7 583,67</i>	<i>8 034,18</i>

Tilintarkastajan palkkiot

KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy	
Tilintarkastuspalkkiot	1 629,40
Tarkastuslautakunnan sihteerin palkkiot	2 818,40
Muut palkkiot	
Palkkiot yhteensä	4 447,80

Oy SK-Reviisorit Ab

Tilintarkastuspalkkiot	3 274,99	1 536,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin palkkiot	2 378,98	408,00
Muut palkkiot	2 610,00	
Palkkiot yhteensä	8 263,97	1 944,00
Tilintarkastajan palkkiot yhteensä	8 263,97	6 391,80

**Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien
väliset liiketoimet**

Teuvan kunnan antolaina kokonaan omistamalleen tytäryhteisölle

Teuvan Vuokratalot Oy:lle yhteensä 60 376,10 e. Lainaa ei lyhennetä, korkoa peritään 4 %.

Vapaa-ajankeskus Parra, kunnan osakkuusyhteisö, lainasaaminen 252 281,89 e, ei peritä korkoa/lyhennyksiä

6. Konsernitilinpäätös

6.1. Teuvan kuntakonsernin rakenne

Teuvan kuntakonsernin rakenne ilmenee liitteenä olevasta konsernikaaviosta. Konsernitilinpäätöksessä konserniyhteisöt on käsitelty seuraavasti:

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty:

tytäryhteisöt	6
kiint.- ja asuntoyhtiöt	4
muut yhtiöt	2
kuntayhtymät	3
osakkuusyhteisöt	6
Yhteensä	15

Konsernin omavaraisuusprosentti on 62,22 % prosenttia (41,69 % vuonna 2022).

Tunnusluku mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämäisen tuloksen sietokykyä ja konsernin kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli 68,01 % (40,12 % vuonna 2022).

Tunnusluku kertoo kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Konsernin kertynyt ylijäämä on 4 865 463 euroa (ylijäämää 321 811 euroa vuonna 2022).

Konsernin lainakanta 31.12. on 13,6 milj. euroa (22,3 milj. euroa vuonna 2022).

Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoiduilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

Vuoden 2023 tilinpäätöksestä on poistettu hyvinvointialueelle siirtyneet kuntayhtymät. Esimerkiksi Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin vieraan pääoman määrä (Teuvan osuus) vuonna 2022 oli noin 8 miljoonaa. Tätä summaa ei sisällytetä vuoden 2023 konsernitilinpäätökseen hyvinvointialueen aloitettua toimintansa. Tästä johtuen konsernin lainojen määrä on vuoden 2023 osalta huomattavasti pienempi.

Konsernin lainat euroa/asukas ovat 2 855 euroa (4 580 euroa vuonna 2022).

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla konsernin lainakanta tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kunnan asukasmäärä oli 4 758 asukasta.

Lainasaamiset 31.12. olivat 1,16 milj. euroa. (1,23 milj. euroa vuonna 2022).

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

6.1.1. **Teuvan Vuokratalot Oy**

Talousarvio 2023

Teuvan Vuokratalot Oy:n omistuksessa on 113 asuinhuoneistoa, jotka kaikki kuuluvat vuokrauksen piiriin. Vuoden 2022 aikana vuokrausprosentit pysyivät korkeina 92-94 % tasolla vuoden loppuun saakka, kiitos tuulivoimarakentajien. Vuoden 2023 toiminnan tavoite on saada vuokrausprosentti pysymään noin 82 % tasolla, haasteen tuo se, että vuodenvaihteessa 2022/2023 on irtisanottu noin 20 kohdetta, ja lähes kaikki vapautuneet ovat kolmioita, jotka ovat hankalimpia vuokrattavia. Toivon mukaan tuulivoimarakentajat palaavat takaisin Teuvalle. Suurimpana yksittäisenä toimenpiteenä on Rasinhovin.iso putkisaneeraus, kaukolämmön jakolinjat yhtiön piha-alueelle, sekä noiden vanhan mitoituksen mukaisien lämmönvaihtimien uusinta, Aran avustuksen tuen turvin.

Vuokrataloyhtiön pitkän tähtäimen tavoitteena on tarjota teuvalaisille kilpailukykyisiä ja viihtyisiä asuimispalveluja maaseutumaisessa asuinympäristössä. Asumistason parantamiseen ja viihtyvyyden lisäämiseen liittyviä korjaus- ja kunnossapitotoimenpiteitä tehdään vuosittain talousarviomäärärahojen sallimissa rajoissa. Vuoden 2023 budjetissa varataan käyttötaloudessa remointirahaa lähinnä julkisivujen kunnostuksiin, muutamaa sisäremonttiin 40 600 euroa. Rasinhovin yhtiön sisäiset kaukolämmön jakoputkistot uusiminen 335 000 euroa.

Teuvan Vuokratalot Oy:n talouden vakautusohjelman saavutuksena todetaan suuret säästöt korkokuluissa. Niillä on suora vaikutus ja helpotus lyhennysten maksuun. Vaikutus on järjestelyillä jatkuva.

Tilinpäätös 31.12.2023

Vuosi 2023 on ollut erittäin vakaa koko vuokratalojen asuntokannan osalta. Vuokrausprosentti on ollut noin 98,5 %, tarkoittaen sitä, ettei asuntoihin juurikaan ole voinut tehdä asuntojen sisäremontteja. Suurin yksittäinen remontti oli Rasinhovin yhtiön sisäisen kaukolämpöverkon uusiminen, remontti onnistui todella hyvin, ja piha-alueet olivat syksyllä jo kuin ei mikään ei olisi ollutkaan auki. Poistot tehty täysimääräisinä, ja vuosi 2023 oli yhtiölle todella hyvä. Lyhytaikaiset ja pitkäaikaiset lainat hoidettu suunnitelmien mukaan ja yhtiö teki 50 000,00 euron asuintalovarauksen tulevien vuosien remonttien kattamiseen ja sen jälkeen yhtiö teki 23 421,34 euron positiivisen tuloksen. Vahinkovakuutukset ovat nousseet vuodesta toiseen todella merkittävästi, vaikka yhtiön vahinkohistoria on lähes puhdas, 2022 vuodesta vakuutusmaksut nousivat n. 35%. Tämän suuntauksen vuoksi kaikki yhtiön vakuutukset laitettu kilpailutukseen vuoden lopussa.

6.1.2. **Kiinteistö Oy Teuvan Kafiaari**

Talousarvio 2023

Kafiaari KOY jatkaa toteutusta Teuvan kunnan elinkeino strategian mukaisin tavoittein, jotta Kafiaarin kiinteistöstä ja alueesta muodostuu teollisuuspuistomainen kokonaisuus, jossa voi sijaita monenlaisia, toistensa toimintaa täydentäviä yrityksiä. Kiinteistöyhtiön toiminta perustuu kannattavuuteen sekä investointien mahdollistamiseen.

Kiinteistöllä tehdään vuoden 2023 aikana noin 2100 m² lattian oikaisutyö, painumia noin 180-200 mm. Tämä investointityö maksaa budjettitarjousten mukaan 125 000 euroa. Vuoden 2023 aikana pyritään säilyttämään 100 % käyttöaste.

Investointiasiana säilytetään myös tuo aikoinaan ala-arvoisesti perustettu koko pihamaa-alue, laajuudeltaan noin 6400 m². Toimenpide on välttämätön, koska alueen asfaltointi pirstaloitunut, eikä trukki-liikenne onnistu keväisin routimisen aikaan pihan liikennöinti alueella. Piha-alueen kunnostuksen kustannusarvio 172 500 euroa.

Tilojen käyttö tällä hetkellä niin suurta kuin mahdollista. Yhteistyössä kiinteistöissä vuokralla olevien yritysten kanssa pyritään kehittämään toimintaa siten, että se palvelee mahdollisimman hyvin sekä kiinteistöyhtiön että vuokralla olevien yritysten asettamia toiveita ja tavoitteita, sekä toimia joustavasti vuokratarpeiden mukaan myös taloudellisesti siten että yrityksen maksukyky vuokraan säilyy.

Tilinpäätös 31.12.2023

Vuosi 2023 oli haasteellinen rakennusalan ja muunkin teollisuuden alan suhdanteen vuoksi. Vuokrausaste tilojen osalta oli vuoden ajan 100 %. Lattian uretaaninosto alkuvuoden aikana oli suurin yksittäinen toimenpide, sen lisäksi hallissa purettiin iso määrä kohdeilmastointiputkea sekä purunpoistoputkia, jotka rajoittivat merkittävästi hallin korkeutta. Sähköistyksen osalta pidettiin määräaikaistarkastus, ja kaikki siinä havaitut puutteet korjattu. Vuokrarästien vuoksi tehdyt maksujärjestelyt eivät onnistuneet ja yhtiö joutuu tilinpäätökseen kirjaamaan -29 930,16 euron luottotappion jonka johdosta yhtiön tulos jää tappiolliseksi -7 981,21 euroa. Poistot kiinteistöstä on tehty täysimääräisenä.

6.1.3. TEAK Oy

Teak Oy on Teuvan kunnan sataprosenttisesti omistama tytäryhtiö, joka omistaa, hallinnoi, ylläpitää ja vuokraa toimitiloja sekä vahvistaa Teuvan elinvoimaa. Teak Oy:n pääasialliseen toimintaan tilojen vuokraustoiminnan lisäksi kuuluu elinkeinopalveluiden tuottaminen ostopalveluna Teuvan kunnalle.

Yhtiön toiminta on viime vuosien aikana muuttunut merkittävästi, ja yhtiön talouden mukauttaminen uuteen tilanteeseen jatkuu seuraavana vuonna. Yhtiön toimintaa kehitetään edelleen strategian mukaisesti ja kannattavuutta parannetaan. Yhtiö toimii elinkeinopalveluiden tuottajana Teuvalla ja sen rooli elinkeinopalveluissa tulee jatkumaan aiemman kaltaisena. Yhtiö aloitti täysimääräisesti elinkeinopalveluiden tuottamisen vuoden 2021 alusta. Teak Oy:n kiinteistötoiminnan tehostamista jatketaan. Haasteena on parantaa kiinteistön vuokrausastetta sekä järkevöittää kuluja. Tulevan vuoden aikana Teak tulee etsimään säästökohteita ja panostaa pitkällä aikavälillä säästöä tuoviin investointeihin.

Teak Oy:n liiketoiminta-alueet ovat kiinteistötoiminta, sijoitustoiminta sekä elinkeinopalvelut. Aiemmin raskaasti tappiollinen kiinteistötoiminta on saatu varovaisesti parempaan suuntaan säästötoimien ja järjestelyiden kautta. Kiinteistössä on kuitenkin toteutettu merkittäviä kunnostuksia kuluneen vuoden aikana. Kesälomakauden aikana kiinteistössä tehtiin perusparannustöitä. Kiinteistön käyttövesiputki on muun muassa uusittu, samalla uusittiin yleisten tilojen valaistusta energiatehokkaammilla valaisimilla. Käyttövesiputki kulkee kiinteistön aulatilan katossa, jolloin puretun sisäkaton rakenne korvataan Yhtiön vuokrausnäkömät ovat pysyneet vakaina ja vuokralaisten määrä on ollut vakio. Toisen neljänneksen aikana kuitenkin tiloja vapautui, mikä osaltaan vaikutti kiinteistötoiminnan tulokseen. Vuoden lopussa kuitenkin lähes kaikki ulosvuokrattava tila on vuokrattuna.

Teak Oy:n sijoitustoiminta pohjaa varovaisuuteen ja vakauden tavoitteluun, minkä vuoksi yhtiö on valinnut sijoituskohteikseen vähäriskiset rahastot ja määräaikaistalletukset. Tämä linjaus heijastaa yhtiön riskienhallintaa ja pyrkimystä säilyttää pääomansa turvassa markkinavaihteluiden keskellä. Suorien osakeomistusten välttäminen on osa tätä konservatiivista sijoitusstrategiaa, jolla pyritään varmistamaan tasainen ja ennakoitava tuotto yhtiön sijoitetulle pääomalle. Tämän lähestymistavan avulla Teak Oy pyrkii luomaan taloudellista vakautta ja tukemaan yhtiön pitkän aikavälin kehitystä sekä sen pääliiketoimintojen, kuten kiinteistö- ja elinkeinopalvelutoiminnan tuottamista.

Teak Oy:lla on aktiivinen rooli Teuvan kunnan elinvoiman edistämisessä tarjoamalla elinkeinopalveluita ostopalveluna kunnalle. Vuodesta 2021 alkaen yhtiö on täysimääräisesti tuottanut näitä palveluita, jotka kattavat laajan kirjon toimia yritysten perustamisneuvonnasta liiketoiminnan kehittämiseen ja laajentamiseen. Teak Oy:n panostus elinkeinopalveluihin on merkittävä, sillä se tukee paikallisten yritysten kasvua ja kehitystä, auttaa uusien yritysten perustamisessa ja houkuttelee investointeja alueelle. Teak Oy on onnistunut kääntämään tuloksensa varovaisesti voitolle, suunniteltujen strategisten uudistusten ja tehokkaiden toimenpiteiden johdosta. Yhtiön keskittyminen kiinteistötoiminnan tehostamiseen,

sijoitustoiminnan vakaiden kohteiden valinta sekä elinkeinopalveluiden aktiivinen tuottaminen ovat olleet keskeisiä tekijöitä taloudellisen tilanteen kohentumisessa. Nämä toimet ovat paitsi parantaneet yhtiön kannattavuutta, myös vahvistaneet sen asemaa Teuvan kunnan elinvoiman kehittäjänä.

Teak Oy:n kyky sopeutua muuttuviin olosuhteisiin ja toteuttaa tarvittavia uudelleenjärjestelyjä osoittaa vahvaa sitoutumista sekä vastuullista johtamista, jotka ovat luoneet perustan yhtiön taloudelliselle menestykselle ja positiiviselle kehitykselle tulevaisuudessa.

6.1.4. **Teuvan Kaukolämpö Oy**

Omistaja Teuvan kunta 100 %

Asiakkaat Teuvan kunta
Teuvan kunnan omistama Teuvan Vuokratalot Oy
Teuvan seurakunta
Yksityiset asunto osakeyhtiöt ja kiinteistöt
Asiakasmäärässä on pientä kasvua

Myynti Lämpöenergian myynti asiakkaille oli yhteensä 15,2 GWh.

Tuotanto Lämmön tuotanto toteutui suunnitellusti.

Polttoaineet	Käytetyt polttoaineet		
	Rankahake	9,85	GWh
	Palaturve	5,28	GWh
	Kevyt polttoöljy	0.2	GWh
	Puupelletti	0,5	GWh
	Lämmön talteenotto	2,17	GWh

Lämmön jakelu

Jakeluverkko toimi suunnitellusti ja sen lämpöhäviöt olivat 2,5 GWh.

Investoinnit Vuodelle 2023 ei ollut suunniteltu investointeja.

Huollot ja korjaukset

Laitoshuolto toteutui suunnitellusti.

Painelaitteiden 2 vuoden välein suoritettavan tarkastuksen toteutus oli 10/2023.

Verkostovuotojen korjaukset toteutui suunnitellusti.

Talous

Vuoden 2023 tulos on ennusteen mukainen

Polttoaineiden hinnan nousut laskevat tulosta. Hintojen nousu on kyettävä jatkossa siirtämään energian myyntihintoihin toiminnan turvaamiseksi.

Poistot voidaan tehdä suunnitelman mukaisesti.

Lainojen korot ja takaisinmaksut ovat suoritettu suunnitellusti.

Maksuvalmius on hyvä.

6.2. Osakkuusyhteisö

6.2.1. Suomen Yrittäjäopisto Oy

Suomen Yrittäjäopisto on valtakunnallisesti toimiva ammatillinen aikuiskouluttaja, aktiivinen toimija yhteiskunnassa ja yrittäjyyden kulttuurin edistäjä. Tuotamme työelämätarpeisiin vastaavaa koulutusta, jolla vahvistetaan kestäväää osaamista. Yrittäjämäinen toimintatapa näkyy asiakastyössämme ja työyhteisössämme. Innostamme asiakkaitamme oppimaan ja kehittämään. Valtakunnallinen toimintamme tukee alueellista ja omistajakuntiemme kehittämistä.

Ammatillisen koulutuksen toimintaympäristössä vaikuttaa useita voimakkaita muutosvoimia yhtäaikaista. Ammatillisen koulutuksen tulee kyetä vastaamaan entistä paremmin työelämän koulutusvaatimuksiin, minkä vuoksi koulutuksen sääntelyä ollaan uudistamassa. Uudistuksilla pyritään lisäämään ammatillisen koulutuksen joustavuutta ja vaikuttavuutta. Ammatillisella koulutuksella on huomattava merkitys alueellisen elinvoiman parantamisessa ja työllisyyden edistämässä. Työllisyyspalveluiden siirtymisessä kuntien ja muodostettujen työllisyysalueiden vastuulle tavoitteena on lisätä vaikuttavuutta ja tuoda palvelut lähemmäksi asiakasta. Ammatilliselta koulutukselta vaaditaan entistä tiiviimpää työelämäyhteistyötä sekä koulutusten joustavaa toteuttamista. Koulutuksen pitää pystyä elämään ajassa. Ammatillisen koulutuksen tulevien vuosien kehittämisessä korostuvat vastuullisuus, kestävä kehitys ja digitaaliset koulutusmahdollisuudet. Tekoäly voi mullistaa koulutusalan rakenteet sekä koulutusmallit.

Uudistimme strategiaamme vuoden 2023 aikana. Suomen Yrittäjäopiston arvot on puettu käytännön toimintatavaksi - Yrkkärihengeksi. Toimimme koulutusalan suunnannäyttäjänä, yrittäjämäisesti ja osavasti. Työyhteisössämme on vahva yhteinen työme merkityksellisyyden kokemus. Suhtaudumme uteliaasti ympäröivään maailmaan ja koemme, että edistämme omalla vastuullisella panoksellamme yhteiskuntamme sosiaalista ja taloudellista hyvinvointia. Tavoittelemme Suomen johtavan yrittäjyyskouluttajan asemaa ja haluamme toimia suomalaisen koulutuskentän suunnannäyttäjän roolissa. Laatujärjestelmämme ISO 9001:2015 ulkoinen auditointi suoritettiin DNV:n toimesta 2.- 4.5.2023. Auditoinnin painopisteenä oli päivittäisjohtaminen, josta kokonaisarvoinniksi saimme arvosanan 5/5. Vastuullinen kädenjälki näkyy kaikessa toiminnassamme. Vastuullisuuden korostuminen on muuttanut myös ihmisten asenteita ja odotuksia työelämälle sekä yritysten toiminnalle. Tavoitteenamme on sertifioida vastuullisuustyöme OKKA-sertifikaatin avulla alkuvuoden 2024 aikana.

Valtionosuusrahoitteisen tutkintokoulutuksen osalta vuosi 2023 oli erittäin hyvä. Vuoden 2023 toteutettu valtionrahoituksen opiskelijavuosimäärä oli 863 opiskelijavuotta, josta työvoimakoulutusten osuus oli 189 opiskelijavuotta. Meidän tavoitteellinen opiskelijavuosimäärämme oli 729. Suoritettujen tutkintojen määrä oli 781. Valtionosuusrahoitteinen koulutustoimintamme on tehokasta ja sillä on hyvä vetovoima. Kykenemme säännöllisesti ylittämään meille myönnettyt tavoitteelliset opiskelijavuosimäärämme.

Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen (Jotpa) hankinnat ja avustukset ovat tärkeä osa jatkuvan oppimisen palveluita. Jotpan tehtävänä on tuottaa, analysoida ja jakaa tutkittua tietoa työelämän koulutustarpeista ja rahoittaa niitä avustuksilla tai hankinnoilla. TEM:n kilpailutettujen tarjouspyyntöjen määrä romahti 2023. **Koulutus- ja kehittämishankkeet** ovat tärkeä osa yrittäjäopiston toimintaa. Hanketoiminnalla kehitämme alueiden elinvoimaa ja parannamme yritysten toimintaedellytyksiä. **Kansainvälistä tutkintokoulutusta** toteutettiin osakkuusyhtiö OEP Oy:n kautta. **Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM)** myöntämällä strategiarahalla ja **Opetushallituksen (OPH)** hankkeiden avulla ohjataan koulutuksen järjestäjien toiminnan kehittämistä. Syö oli mukana useissa verkostohankkeissa.

Vuonna 2023 kertyi 91 henkilötyövuotta. Henkilöstön kokonaismäärä oli 31.12.2023 yhteensä 94 henkilöä ja keski-ikä oli 51,6 vuotta. Henkilöstön koulutustausta vaihtelee tehtävän mukaan. Opetushenkilöstöstä valtaosalla on omaan asiantuntijuusalueeseen liittyvä korkeakoulututkinto. Opetushenkilöstöstä 84% on suorittanut opettajan pedagogiset opinnot. Henkilöstö on sitoutunutta ja työsuhteet ovat

pitkiä. Työsuhteen pituus nykyisellä henkilöstöllä on keskimäärin 10,7 vuotta. Olemme onnistuneet rekrytoinnissa viime vuosina ja olemme saaneet hyvin täytettyä avoimia tehtäviä osaavalla ja työyhteisöön sopivalla henkilöstöllä, olemme kiinnostava työpaikka. Suomen Yrittäjäopistolle on myönnetty **Great Place to Work -sertifikaatti** heti ensimmäisellä tutkimuskerralla. Great Place To Work -sertifiointi™ on globaalisti tunnettu ja arvostettu tunnustus yrityksen hyvästä työntekijäkokemuksesta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön koulutustoimintaan myöntämä kokonaisrahoituksemme oli vuonna 2023 6.741.868 euroa, mikä oli - 4,3 % edellisvuotta pienempi. Lisäksi Suomen Yrittäjäopiston osuus vuodelle 2024 myönnetyssä kolmessa strategiarahoituksen verkostohankkeessa on yhteensä 202.550 euroa. **Vuoden 2023 kokonaistuottomme oli 8.634.776,04 €.** Kokonaistuottojen kertymä oli lähes edellisen vuoden tasoinen ja ylitti budjetin. **Tilikauden tulos oli erittäin hyvä. + 743.024,94 euroa.** Tuloksen muodostumiseen vaikuttivat erityisesti vahva ja tehokas toiminta sekä onnistumiset markkinaehtoisen koulutuksen osalta. Henkilöstökulut olivat aivan budjetoidun mukaiset. Suomen Yrittäjäopiston talouden tunnusluvut täyttävät selvästi konsernitavoitteet vuoden 2023 osalta. Toiminnan kannattavuus, vakavaraisuus ja maksuvalmius ovat erinomaisella tasolla:

Oman pääoman tuotto %	12,38	Liikevoitto%	8,48
Omavaraisuusaste%	81,29	Quick ratio	1,98
Rahat ja pankkisaamiset + 2.003.030,98 €			

Tulevaisuuden toimintaedellytyksemme vaikuttavat hyviltä. Tutkintokoulutuksemme vetovoima on erittäin hyvä ja meillä on hyvän maine työnantajana. Yhtiön vahva taloudellinen tilanne mahdollistaa suunnitelmallisen ja jatkuvan kehittämisen. Kuitenkin epävakaa maailmatilanne, kevään vaikea työmarkkinatilanne ja valtiontalouden leikkaustarpeet tuovat jatkossa haasteita koulutustoimintaan. Ammatillisen koulutuksen järjestäjien toiminnan ohjausta ja sääntelyä ollaan uudistamassa, mikä aiheuttaa epävarmuutta toiminnan suunnitteluun. Työvoimakoulutuksen palveluiden siirtyminen kuntien ja uusien työliikeyalueiden vastuulle vuoden 2025 alusta alkaen tuo merkittävän epävarmuustekijän työvoimakoulutusten hankintaan ja tuottamiseen.

Vuoden 2024 varsinaisessa suoritepäätöksessä meille myönnettiin kaikkiaan 729 opiskelijavuotta, joka kerryttää yhteensä 7.095.860 € kokonaisrahoitusta sekä 232.911 € arvonlisäverokorvausta. Suoritepäätös oli hieman budjetoitua suurempi, joten uskomme kustannusten kasvusta huolimatta pääsevämme selkeästi positiiviseen tulokseen myös vuoden 2024 osalta.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT PERIAATTEET

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt sekä kuntayhtymät omistussuuden mukaisesti. Osakkuusyhteisöistä on yhdistelty tilikauden tulos ja omanpääoman muutos omistussuuden mukaisesti.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Kuntayhtymien osuus omistussuuden mukaan.

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut sekä keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Konsernin sisäiset kiinteistöverot on eliminoitu.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen pysyvien vastaavien poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu tytäryhteisön oman pääoman eriä Tilikauden ylijäämä (alijäämä) tai Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) vastaan.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden yli- tai alijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Edellisen tilikauden vertailukelpoisuus

Konsernilaskelmien vuoden 2022 vertailutietoja ei ole muutettu, vuoden 2023 laskelmissa mukana ei ole hyvinvointialueelle siirtyneitä kuntayhtymiä, LLKY:ä, eikä as oy Norinriviä.

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa vuoden 2023 alussa.

Sote-uudistuksen seurauksena kunnista siirtyi hyvinvointialueille omaisuus- ja pääoma-eriä, jotka kirjattiin alkusaldojen muutoksena 1.1.2023.

Teuvan kunnan taseen omaisuuseristä vähennettiin kuntayhtymäosuuksia

1 935 454 e ja siirtovelkoja, lomapalkkavelkaa 45 372 e. Kirjaukset peruspääomaa vastaan, vähensivät peruspääomaa yhteensä 1 980 826,87 e.

Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut siirtyivät uudistuksen myötä hyvinvointialueelle 1.1.2023. Llky:n omaisuuseriä, irtainta omaisuutta sekä lomapalkkavelkaa siirtyi hyvinvointialueelle, mikä kasvatti llky:n peruspääomaan. Teuvan kunnan osuus kasvoi 1 123 485 e. Korotus kirjattiin avaavan taseen muutoksena peruspääomaa vastaan. Teuvan kunnan osuus korotuksen jälkeen on 1 431 385 e. Llky:n nettovarallisuutta palautetaan kunnalle 1 301 659 e. Näiden erotus 129 726 e on kirjattu satunnaisiin kuluihin.

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa vuoden 2023 alussa. Hyvinvointialueuudistuksen myötä myöskään verot, valtionosuudet sekä palvelujen ostot ym eivät ole vertailukelpoisia

vuosien 2023 ja 2022 välillä. Sote-uudistuksen seurauksena kunnista siirtyi hyvinvointialueille omaisuus- ja pääomaeriä, jotka kirjattiin alkusaldojen muutoksena 1.1.2023.

Teuvan kunnan taseen omaisuuseristä vähennettiin kuntayhtymäosuuksia 1 935 454,77 e ja siirtovelkoja, lomapalkkavelkaa 45 372,30 e. Kirjaukset peruspääomaa vastaan, vähensivät peruspääomaa yhteensä 1 980 826,87 e.

Jäsenkuntien sopimuksen mukaan Suupohjan peruspalveluliikelaitosky:n 31.8.2023 päivätty tase fuusioidaan Kauhajoen kaupungin taseeseen. Näin ollen Ilky:tä ei ole yhdistelty kunnan konserniin 31.12.2023.

As Oy Norinrivin osakkeet on myyty vuonna 2023, ei ole enää kunnan tytäryhteisö.

TEUVAN KUNTAKONSERNI

Teuvan kunta

Tytäryhteisöt (omistus 100 %)

Asunto Oy Ta- nulanrivi	Asunto Oy Horonrivi	Teuvan Vuokratalot Oy	Kiinteistö Oy Teuvan Kafiaari	Teuvan Kaukolämpö Oy	Teak Oy
----------------------------	------------------------	-----------------------------	-------------------------------------	----------------------------	---------

Osakkuusyhteisöt

Vapaa-ajankes- kus Parra Oy, omistus 37,6%	Aqua Botnica Oy, omistus 31,5 %	Asunto Oy Teuvan Nou- seva Kuuhu, omistus 46 %	Asunto Oy Kaupanmäki, omistus 25 %	Suupohjan Seutupalvelu- keskus Oy, omistus 27,5 %	SYO Suomen Yrittäjäopisto, omistus 25 %
--	---------------------------------------	---	--	--	--

Kuntayhtymäosakkuudet

Seinäjoen koulutus- kuntayhtymä 0,14 %	Suupohjan koulutus- kuntayhtymä 16,90 %	Etelä-Pohjan- maan liitto ky 2,60 %
---	--	---

Lisäksi Teuvan kunta omistaa 13,5 %:n osuuden Suupohjan kahdeksan kunnan yhteisestä jätehuolto-
yhtiöstä Oy Botnariosk Ab:sta sekä 17,8 %:n osuuden Suupohjan Seutuverkko Oy:stä

Liikkeenluovutuksella hyvinvointialueelle siirtyvät ja/tai lakkautettavat kuntayhtymäosakkuu- det

Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ky 2,965 %	Suupohjan Pe- ruspalvelu- liikelaitos- kuntayhtymä 24,948 %	Eskoon sosiaalipal- velujen ky 2,773 %
--	---	---

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVÄT YHTEISÖT 2023

- keskinäisiä tapahtumia ei eliminoitu (kunnan lainat tyttärille)

Tytäryhteisöt	y-tunnus	Omistus- osuus %	Tilik. voitto/ tappio,euro	Konsernin osuus, euro	Oma pääoma euro	Konsernin osuus, euro	Vieras pääoma, euro	Konsernin osuus, euro
Teuvan Vuokratalot Oy	0696185-7	100	18 737	18 737	710 149	710 149	1 437 300	1 437 300
Teak Oy	0872020-5	100	4 375	4 375	2 555 974	2 555 974	72 547	72 547
Asunto Oy Tanulanrivi	0641297-0	100	-286	-286	200 371	200 371	968	968
Asunto Oy Horonrivi	0700891-0	100	762	762	179 016	179 016	1 545	1 545
Kiinteistö Oy Teuvan Kafiaari	1596670-5	100	-7 981	-7 981	753 357	753 357	153 695	153 695
Teuvan Kaukolämpö Oy	2658847-1	100	23 624	23 624	1 617 094	1 617 094	891 788	891 788
Kuntayhtymät								
Etelä-Pohjanmaan liitto ky	0955281-3	2,600	136 397	3 546	1 794 865	46 666	706 735	18 375
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	1007629-5	0,140	-1 976 747	-2 767	57 591 728	80 628	44 802 280	62 723
Suupohjan koulutuskuntayhtymä	0973712-1	16,964	-111 221	-18 867	5 397 368	915 609	6 210 578	1 053 562
Osakkuusyhteisöt								
Vapaa-ajankeskus Parra, Teuva	0761616-6	37,6	16 157	6 075	354 004	133 105	285 932	107 511
Aqua Botnica, Närpiö	0920591-8	31,5	2 190	690	3 455 675	1 088 538	1 498 870	472 144
As. Oy Teuvan Nouseva Kuohu, Teuva	0942786-0	46	43	20	2 056 408	945 948	13 037	5 997
Asunto Oy Kaupanmäki	0866244-7	25	-86	-21	175 653	43 913	472	118
Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy	1736476-7	27,5	-1 110	-305	238 000	65 450	660 390	181 607
Suomen Yrittäjäopisto	0208850-1	25	743 025	185 756	5 931 950	1 482 988	2 037 276	509 319

KONSERNITULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Toimintatuotot	5 546 408	43 348 172
Toimintakulut	-18 154 725	-78 435 349
Osuus osakk.yht. voitosta/tappiosta	192 519	336 580
Toimintakate	-12 415 797	-34 750 597
Verotulot	10 920 316	18 235 877
Valtionosuudet	8 026 560	21 927 047
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	88 000	18 861
Muut rahoitustuotot	73 152	112 553
Korkokulut	-236 082	-246 801
Muut rahoituskulut	-36 859	-36 637
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-111 789	-152 024
Vuosikate	6 419 289	5 260 303
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 565 590	-2 468 874
Arvonalentumiset	-140 331	-988 165
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-1 705 921	-3 457 039
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Satunnaiset kulut	-129 726	
Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	-129 726	
Tilikauden tulos	4 583 643	1 803 264
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden verot	-29 991	-19 394
Laskennalliset verot	-10 000	-6 283
Vähemmistöosuudet		11 630
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	4 543 652	1 789 217
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	30,55 %	55,27 %
Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset, %	376,29 %	152,16 %
Vuosikate, €/asukas	1349,16	1081,70
Kunnan asukasmäärä	4758	4863

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2023	2022
<i>Toiminnan ja investointien rahavirta</i>		
Toiminnan rahavirta	6 167 780	4 846 070
Vuosikate	6 419 289	5 260 303
Satunnaiset erät	-129 726	
Tulorahoituksen korjauserät	-91 793	-394 839
Tilikauden verot	-29 991	-19 394
Investoinnit	382 853	-3 415 525
Investointimenot	-1 280 394	-3 517 002
Rahoitusosuudet investointeihin	85 093	7 297
Pys. vastaavien hyödykk. luovutustulot	1 578 154	94 179
Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta	6 550 633	1 430 545
<i>Rahoituksen rahavirta</i>		
Antolainauksen muutokset	32 000	33 186
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	32 000	33 186
Lainakannan muutokset	-2 185 793	-3 378 445
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	9 800	336 675
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-2 196 293	-3 011 432
Lyhytaikaisten lainojen muutos	700	-703 688
Oman pääoman muutokset		-52 528
Muut maksuvalmiuden muutokset	-3 087 846	2 154 407
Toimeksiantojen varojen muutos	-34 474	37 409
Vaihto-omaisuuden muutos	10 755	-51 137
Saamisten muutos	-461 159	-18 924
Korottomien velkojen muutos	-2 602 968	2 187 059
Rahoituksen rahavirta	-5 241 639	-1 243 380
Rahavarojen muutos	1 308 994	187 164
Rahavarat 31.12.	6 991 617	7 274 735
Rahavarat 1.1.	5 682 623	7 087 571
Rahavarojen muutos	1 308 994	187 164
Rahoituslaskelman tunnusluvut:		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, 1000 euroa	15 286	8 517
Investointien tulorahoitus, %	537,04 %	149,88 %
Laskennallinen lainanhoitokate	3,4	1,6
Kassan riittävyys, pv	116	31

KONSERNITASE 31.12.2023

VASTAAVA

	<u>31.12.2023</u>	<u>31.12.2022</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT	32 001 483	41 121 693
Aineettomat hyödykkeet	40 845	240 260
Aineettomat oikeudet	40 845	240 260
Aineelliset hyödykkeet	24 717 970	33 481 979
Maa- ja vesialueet	2 926 661	3 103 230
Rakennukset	19 448 402	26 802 097
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 966 750	2 050 236
Koneet ja kalusto	219 233	1 243 980
Muut aineelliset hyödykkeet	30 745	50 234
Enn.maksut ja keskener.hank.	126 180	232 202
Sijoitukset	7 242 668	7 399 455
Osakkuusyhteisöosakkeet	3 759 782	3 689 760
Muut osakkeet ja osuudet	2 324 548	2 474 024
Muut lainasaamiset	1 158 339	1 233 981
Muut saamiset		1 689
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	250 651	256 693
VAIHTUVAT VASTAAVAT	13 088 282	17 419 150
Vaihto-omaisuus	157 062	471 431
Saamiset	5 939 603	9 672 984
Pitkäaikaiset saamiset	3 156 636	3 499 353
Lyhytaikaiset saamiset	2 782 967	6 173 631
Rahoitusomaisuusarvopaperit	2 020 268	20 088
Osakkeet ja osuudet	314	456
Sijoitukset rahamarkkinainstr.	19 954	19 632
Muut arvopaperit	2 000 000	
Rahat ja pankkisaamiset	4 971 350	7 254 647
VASTAAVAA YHTEENSÄ	45 340 416	58 797 536
VASTATTAVA		
	<u>31.12.2023</u>	<u>31.12.2022</u>
OMA PÄÄOMA	28 209 175	24 442 531
Peruspääoma	22 114 678	22 881 275
Arvonkorotusrahasto	7 115	7 115
Muut omat rahastot	1 221 920	1 232 945
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	321 811	-1 468 020
Tilikauden ylijäämä	4 543 652	1 789 217
VÄHEMMISTÖOSUUS	2 187	68 851
PAKOLLISET VARAUKSET		179 588
Muut pakolliset varaukset		179 588
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	471 728	604 808
VIERAS PÄÄOMA	16 657 326	33 501 758
Pitkäaikainen vieras pääoma	11 463 160	19 466 560
Pitkäaikainen korollinen vieras po	11 396 459	19 383 477
Pitkäaikainen koroton vieras po	66 701	83 084
Lyhytaikainen vieras pääoma	5 194 166	14 035 198
Lyhytaikainen korollinen vieras po	2 188 847	2 890 540
Lyhytaikainen koroton vieras po	3 005 319	11 144 658
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	45 340 416	58 797 536

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	62,22 %	41,69 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	68,01 %	40,12 %
Kertynyt yli- / alijäämä, 1000 €	4 865	321
Kertynyt yli- / alijäämä, €/asukas	1 023	66
Konsernin lainakanta 31.12.,1000 €	13 585	22 274
Konsernin lainakanta € / asukas	2 855	4 580
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. 1000 €	13 746	25 318
Lainat ja vuokravastuut, € /asukas	2 889	5 206
Konsernin lainasaamiset 31.12.,1000 €	1 158	1 234
Kunnan asukasmäärä	4 758	4 863

7. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

KONSERNITULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

	2023	2022
Konsernin toimintatuotot tehtäväalueittain		
Yleishallinto	263 781	369 808
Sosiaali- ja terveystoiminta		37 506 217
Opetus- ja kulttuuritoiminta	944 460	900 141
Yhdyskuntapalvelut	4 338 168	4 572 006
Konsernin toimintatuotot yhteensä	5 546 408	43 348 172
Pakollisten varausten muutokset		
Etelä-Pohjanmaan shp		
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu 1.1.		241 012
Lisäykset tilikaudella		59 292
Vähennykset tilikaudella		-75 222
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu 31.12.		225 082

Taseen vastaavaa koskevat liitetiedot

Saamiset	2023	2022
Lyhytaikaisiin saamisiin sisältyvät olennaiset erät		
Projektien saamiset, Eu-tuet		14 058
Korvaus työterveyshuollosta	58 965	137 371
Kauhajoen kaupunki, Ilky rahavarojen jako	1 301 659	
Myyntisaamiset ja muut saamiset	1 422 343	6 022 201
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	2 782 967	6 173 630

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	22 881 275	22 881 275
Avaavan taseen muutokset 1.1.		
Omaisuserien (EpsHP, Eskoo) siirto hyvinvointialueelle	-1 935 455	
Hyvinvointialueelle siirtyvän hlöstön lomapalkkavelka	45 372	
Ilky osuuden korotus kunnan peruspo vastaan	1 123 485	
Peruspääoma 31.12.	22 114 678	22 881 275
Arvonkorotusrahasto 1.1.	7 115	7 115
Arvonkorotusrahasto 31.12.	7 115	7 115
Muut omat rahastot	1 221 920	1 232 945
Edellisten tilikausien ali-/yli jäämä 1.1.	-1 468 020	-1 410 654
Edellisten tilikausien oikaisut/hyvinvointial. siirrot ym	1 789 831	-57 366
Edellisten tilikausien ali-/yli jäämä 31.12.	321 811	-1 468 020
Tilikauden ali-/yli jäämä	4 543 652	1 789 217
Oma pääoma yhteensä	28 209 175	24 442 532

Pakolliset varaukset	2023	2022
Muut pakolliset varaukset		
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuut		179 315
Vuokravastuu		272
Muut pakolliset varaukset yhteensä		179 587

Vieras pääoma	2023	2022
Pitkäaikaiseen korolliseen vieras pääomaan sisältyvät velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden jälkeen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 485 089	8 025 522
Laskennalliset verovelat		
Korottomaan vieraaseen pääomaan sisältyvät laskennalliset verovelat	55 868	71 997
Lyhytaikainen koroton vieraspääoma		
Oleelliset erät		
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	1 116 014	3 581 968
Korkojaksotukset	35 453	56 014
Ostovelat ja muut korottomat velat	1 853 852	4 979 066
Lyhytaikainen koroton vieraspääoma yhteensä	3 005 319	8 617 048

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat erittelyt	2023	2022
Velat, joiden vakuutena on kiinteistökiinnitys	965 153	1 065 163
Vuokravastuut		
Toimitilojen vuokravastuut	26 700	2 714 687
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	107 613	329 674
Vuokravastuut yhteensä	134 312	3 044 361
Siitä seuraavalla tilikaudella erääntyvät	47 973	946 025
Muut vastuusitoumukset		
Takaukset muiden puolesta	1 385 660	1 523 518
Professuurit		20 350
Arvonlisäveron palautusvastuu	856 786	1 835 951
Palvelusopimukset Ilky		670 375

Luettelo ja selvitykset

Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista

Käytetyt kirjanpitokirjat
 Tilinpäätös
 Tase-erittelyt
 Päiväkirjat ja pääkirjat
 Toteumavertailut
 Käyttöomaisuusluettelot

Tositelajit

002	Muistiokirjaukset
008	Vyörytystapahtumat
010	Tiliotekirjaus
011	Myyntireskontran suoritukset
020	Populus matkalasku
040	Ostolaskujen suoritukset
310	Palkat
410	Sähköiset ostolaskut
602	Rakennus- ja maa-aineslupamaksut
606	Ruokapalvelut
608	Muut laskut
616	Koulujen laskutukset
617	Uimahalli/kirjasto
644	Vesi- ja jätevesilaskut
670	Koki Vuokralaskut
703	Varhaiskasvatuslaskut
801	Pysyvät vastaavat
998	Tilinpäätössimulointi (KKTPA)

Selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Tilinpäätös	Säilytetään pysyvästi sidottuna kirjana
Tase-erittelyt	10 vuotta
Päiväkirjat	10 vuotta, sähköisessä muodossa
Pääkirjat	pysyvästi, sähköisessä muodossa
Toteumavertailut	10 vuotta sähköisessä muodossa
Käyttöomaisuus	10 vuotta atk-listoina
Tositeaineisto	10 vuotta, osa sähköisessä muodossa
Palkkalistat	10 vuotta, sähköisessä muodossa
Palkkakortit	pysyvästi

Teuvan kunnan tilikauden 2023 tilinpäätöksen allekirjoitus

Teuvalla 25. maaliskuuta 2024

TEUVAN KUNNANHALLITUS

Nevanperä Toni, puheenjohtaja

Kaleva Paula, 1. varapuheenjohtaja

Panttila Eliisa, 2. varapuheenjohtaja

Erlands Kaj, jäsen

Kiuru-Sundberg Marjo, jäsen

Koski Sauli, jäsen

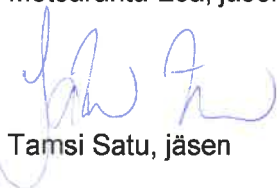

Metsäranta Esa, jäsen

Tamsi Lasse, jäsen

~~JOUKO HAAPALA VARAJÄSEN~~

Tamsi Satu, jäsen

Nummela Veli, kunnanjohtaja

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä:

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus

Teuvalla 13 / 5 2024

Oy SK-Reviisorit Ab
Tilintarkastusyhteisö

Ilari Karhu, JHT, HT